

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

BAŞKANLAR KURULUNA SUNULAN

YÖNETİM KURULU ÇALIŞMA RAPORU

28 HAZİRAN 1994
ANKARA

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

BAŞKANLAR KURULUNA SUNULAN

YÖNETİM KURULU
ÇALIŞMA RAPORU

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

Tarih:....28.HAZİRAN.1994..

Demirbaş No ANKARA

Tasnif No:..331..8806..

1506

Baş H94

Bilgi saygıya işlenmiştir

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU

- 1- Bayram MERAL
- 2- Şemsi DENİZER
- 3- Enver TOÇOĞLU
- 4- Salih KILIÇ
- 5- Sabri ÖZDEŞ
- 6- Zeki KARA
- 7- Selahattin GÜNGÖR
- 8- H.Hüseyin KAYABAŞI
- 9- Selahattin ATAMAN
- 10- Adnan ÖZCAN
- 11- Bayram YILDIRIM
- 12- Orhan BALTA
- 13- Hüseyin KARAKOÇ
- 14- Hikmet ALCAN
- 15- Şevket YILMAZ
- 16- M.Sait BURÇUN
- 17- Yener KAYA
- 18- Güral ERÇAKIR
- 19- Mithat SARI
- 20- Ali Ekber GÜVENÇ
- 21- Metin TIRYAKIOĞLU
- 22- Turgut YILMAZ
- 23- Tamer ERALAN
- 24- İbrahim EREN
- 25- Mustafa ÖZBEK
- 26- Behzat ERDAL
- 27- Nazım TUR
- 28- Feridun KIZILGÜN
- 29- Fikret BARIN
- 30- Faruk BARUT
- 31- Mahmut ÖZONUR
- 32- Ahmet TAMER
- 33- Ahmet BALAMAN
- 34- Sabri TOPÇU
- 35- Nurettin GİRGİNER
- 36- Turan UZUN
- 37- Atilay AYÇİN
- 38- Hasan BİBER
- 39- Cengiz TEKE
- 40- Mustafa BAŞOĞLU
- 41- Cemail BAKINDI
- 42- İzzet ÇETİN
- 43- Ziya SONAY
- 44- Fuat ALAN
- 45- Mustafa SOLMAZ
- 46- Önder KONULOĞLU

- TÜRK-İŞ Genel Başkanı
TÜRK-İŞ Genel Sekreteri
TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri
TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri
TÜRK-İŞ Genel Teşk. Sekreteri
TARIM-İŞ Genel Sekreteri
ORMAN-İŞ Genel Başkanı
TÜRKİYE MADEN-İŞ Genel Başkanı
GENEL MADEN-İŞ Genel Sekreteri
PETROL-İŞ Genel Başkanı
PETROL-İŞ Genel Sekreteri
TEKGIDA-İŞ Genel Başkanı
TEKGIDA-İŞ Genel Sekreteri
ŞEKER-İŞ Genel Başkanı
TEKSİF Genel Başkanı
TEKSİF Genel Başkan Vekili
DERİ-İŞ Genel Başkanı
AĞAÇ-İŞ Genel Başkanı
SELÜLOZ-İŞ Genel Başkanı
BASIN-İŞ Genel Başkanı
BASİSEN Genel Başkanı
BASS Genel Başkanı
ÇİMSE-İŞ Genel Başkanı
KRİSTAL-İŞ Genel Başkanı
TÜRK METAL Genel Başkanı
TÜRK METAL Genel Başkan Vekili
DOK GEMİ-İŞ Genel Başkanı
YOL-İŞ Genel Başkan Vekili
YOL-İŞ Genel Başkan Vekili
TES-İŞ Genel Başkanı
TES-İŞ Genel Başkan Vekili
TEZKOOP-İŞ Genel Başkanı
TÜRK KOOP-İŞ Genel Başkanı
TÜMTİS Genel Başkanı
DEMİRYOL-İŞ Genel Sekreteri
DENİZCİLER Genel Başkanı
HAVA-İŞ Genel Başkanı
LİMAN-İŞ Genel Başkanı
HABER-İŞ Genel Başkanı
SAĞLIK-İŞ Genel Başkanı
TOLEYİS Genel Başkanı
TÜRK HARB-İŞ Genel Başkanı
TGS Genel Sekreteri
BELEDİYE-İŞ Genel Başkanı
BELEDİYE-İŞ Genel Başkan Vekili
TÜRKSEN Genel Başkanı

İ Ç İ N D E K İ L E R

S U N U Ş

BÖLÜM	I	: EKONOMİK VE SOSYAL ALANDAKİ GELİŞMELER	
		- Ekonomik ve Sosyal Alandaki Gelişmeler.....	1
BÖLÜM	II	: İŞÇİ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİ KORUMA VE GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI	
		- TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Toplantısı (21-22.Mart.1994)	10
		- "Türk Ekonomisinde İstikrar Arayışları"Paneli (26.Mart.1994).....	14
		- MPV'nin 33.Genel Kurulu (30 Mart 1994)	15
		- "Ekonomide Temel Dengesizliklerin Nedenleri ve Çözüm Arayışı" Paneli (31 Mart 1994)	16
		- Genel Başkan Bayram MERAL'in 5 Nisan İstikrar Programıyla İlgili Basın Toplantısı	17
		- TÜRK-İŞ Olağanüstü Başkanlar kurulu Toplantısı (6.Nisan.1994).....	20
		- Zonguldak Mitingi (9 Nisan 1994)	22
		- TÜRK-İŞ Sürekli Eylem Komitesinin Açıklaması (12 Nisan1994)....	22
		- TÜRK-İŞ Heyetinin Cumhurbaşkanıyla Görüşmesi (13Nisan 1994).....	23
		- ANAP Genel Başkanı Mesut YILMAZ'ın TÜRK-İŞ'i ziyareti (14.Nisan.1994)..	24
		- Devlet Bakanlarının TÜRK-İŞ'i ziyareti (15 Nisan 1994).....	24
		- Kırşehir Mitingi (16 Nisan 1994)	25
		- Yarımcı Mitingi (19 Nisan 1994)	25
		- "Küreselleşme Akımı İçinde Özelleştirmenin Yeri-Özelleştirme Uygulamaları" paneli (20 Nisan 1994)	26
		- TÜRK-İŞ'in "İşsizlik ve Pahalılık Protesto" Mitingi (24 Nisan 1994)	26
		- "Avrupa Birliği - Türkiye İlişkilerinin Sosyal Boyutu ve Sendikaların Rolü" Konferansı (25-27 Nisan 1994).....	27
		- 1 Mayıs "Uluslararası Birlik Mücadele Dayanışma " Günü.....	32
		- 1 Mayıs Mitingleri Sonrasındaki Olaylar Hakkında Genel Başkan Bayram MERAL'in Açıklaması (4 Mayıs 1994)	35
		- Özelleştirme Yetki Yasa Tasarısı'na Tepki (4 Mayıs 1994).....	35
		- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası (4-10 Mayıs 1994).....	36
		- Zorunlu Tasarruflarla İlgili Genelge (4 Mayıs 1994).....	36
		- "Özelleştirme ve Kadın İşçiler"Paneli (5-6 Mayıs.1994).....	37
		- Asgari Ücret Tespit Komisyon Toplantısı (16-17.Mayıs.1994).....	37
		- Demokrasi Platformu Çalışmaları	40

BÖLÜM III	: SOSYAL GÜVENLİK ÇALIŞMALARI	
	- Sosyal Güvenlik Çalışmaları	48
BÖLÜM IV	: EĞİTİM ÇALIŞMALARI	
	- Eğitim Çalışmaları	65
	- Kadın İşçiler Bürosu Çalışmaları	58
	- Çalışan Çocuklar Bürosu Çalışmaları	72
	- Diğer Faaliyetler	74
BÖLÜM V	: TEŞKİLATLANDIRMA ÇALIŞMALARI	
	- Teşkilatlandırma Çalışmaları	76
	- TÜRK-İŞ'in Yeni Üyesi Orman-İş	77
	- İl Temsilciliklerine Atamalar	77
	- ETUC/TÜRK-İŞ/DİSK Sempozyumu	77
	- Kooperatifçilik Çalışmaları	78
	- Tüketicinin Korunması Çalışmaları	78
BÖLÜM VI	: ARAŞTIRMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI	
	- Araştırma Merkezi Çalışmaları	79
BÖLÜM VII	: HUKUK MERKEZİ ÇALIŞMALARI	
	- Büro Çalışmaları	80
	- Davalarımız	87
BÖLÜM VIII	: BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER ÇALIŞMALARI	
	- Basın ve Halkla ilişkiler Çalışmaları	88
BÖLÜM IX	: DIŞ İLİŞKİLER	
	- Uluslararası ilişkiler.....	89
	- Türk ve Orta Asya işçi Sendikaları Birliği	91
	- ETUC/TÜRK-İŞ/DİSK Ortak Konferansı	91
	- OECD/TUAC Genel Yönetim Kurulu Toplantısı	92
	- ILO 81. Dünya Konferansı	93
	- 15. Olağan DGB Kongresi	93
BÖLÜM X	: MALİ RAPOR	

S U N U Ş

BAŞKANLAR KURULU'muzun 21-22 Mart 1994 tarihlerinde Olağan, 6 Nisan 1994 günü Olağanüstü olarak Ankara'da yapılan toplantılarından bu yana meydana gelen gelişmeler ile gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerimiz, bu raporumuz ile sizlere anahatlarıyla özetlenerek sunulmaktadır.

Türkiye ekonomisinde bunalım olarak nitelendirilen gelişmeler sonrası uygulamaya konulan "5 Nisan Kararları" nın değerlendirmesi Çalışma Raporumuzun birinci bölümünde yer almaktadır. İşçi hak ve özgürlükleri ile ilgili çalışmalar ise ikinci bölümde değerlendirilmektedir. Sosyal güvenlik alanındaki çalışmalar üçüncü bölümde, eğitim çalışmaları dördüncü bölümde, teşkilatlanma çalışmaları ise beşinci bölümde yer almaktadır. Altıncı bölümde araştırma merkezi çalışmaları, yedinci bölümde hukuk çalışmaları, sekizinci bölümde basın ve halkla ilişkiler çalışmaları ve dokuzuncu bölümde dış ilişkiler çalışmaları özetlenmektedir.

Konfederasyonumuzun mali durumunu ortaya koyan "Mali Rapor" raporumuzun son bölümünü oluşturmaktadır.

Çalışmalarımızı saygıyla bilgilerinize sunuyoruz.

Yönetim Kurulu

I- EKONOMİK ve SOSYAL ALANDAKİ GELİŞMELER

Türkiye ekonomisinde bozulan iç ve dış dengelerin "kriz" diye nitelenen boyutlara ulaştığı ve bir "istikrar paketi" nin kaçınılmaz duruma geldiği, Başkanlar Kurulu'muzun 21-22 Mart 1994 günlerinde yapılan olağan toplantısına sunulan Çalışma Raporu'nun "Ekonomik ve Sosyal Alandaki Gelişmeler" bölümünde ayrıntılı olarak yer almıştır.

DYP-SHP koalisyonundan oluşan siyasal iktidarın 5 Nisan 1994 tarihinde açıkladıkları "EKONOMİK ÖNLEMLER UYGULAMA PLÂNI" bu doğrultuda hazırlanan bir "istikrar programı" niteliğindedir.

Ekonomik programın açıklandığı gün TÜRK-İŞ Genel Başkanı tarafından düzenlenen ve ayrıntısı Çalışma Raporu'nun "İşçi Hak ve Özgürlüklerini Koruma ve Geliştirme Çalışmaları" bölümünde yer alan basın toplantısında; açıklanan istikrar programının "uluslararası tekerci sermayenin beyni ve sözcüsü IMF'nin ve Dünya Bankası'nın önerileri" nden oluştuğu vurgulanmış ve açıklanan kararların "ülkemizin ve halkımızın çıkarlarına aykırı" olduğu belirtilmiştir.

"5 Nisan Kararları" nın uygulanmaya koyulduğu günden bu yana geçen süreçte gerek ekonomide ve gerek sosyal alanda meydana gelen gelişmeler ve yapılması öngörülen düzenlemeler, anılan kararların siyasal boyutunu ortaya koymuş ve "ekonominin girdiği darboğazdan çıkış için" başta çalışan kesim olarak, dar ve sabit gelirli geniş halk kesimlerinin özverisini esas almayı hedeflemiştir.

1980'den bu yana uygulanagelen ekonomik ve sosyal politikaların temel doğrultusundaki çıkmaz irdelenmeden, yapısal sorunların ancak yapısal çözümlerle aşılabileceği gerçeği kabul edilmeden günü kurtarmaya yönelik çözüm arayışlarının yeni ekonomik ve sosyal bunalımları beraberinde getirmesi kaçınılmazdır.

Uygulandığı ileri sürülen liberal ekonomik politikasının temel dayanağı; iç talebe dayalı ithal ikameci kalkınma stratejisinden, dış talebe dönük üretim ve ihracatı ön plâna alan bir kalkınma stratejisine geçilmesi olmuştur.

Bu politika; başta kamu kesiminin ürettiği mal ve hizmetlerin fiyatları olmak üzere faiz, döviz kurunun serbestçe piyasada belirlenmesini sağlamak; devletin üretim ve yatırım faaliyetlerinden kaçınarak, subvansiyonlarda bulunmasını önlemek ve fakat dış ticaret ve özel kesimi olabildiğince teşvik etmek olarak açıklanabilmektedir.

5 Nisan'da alınan ve uygulamaya konulan kararlar da bu ve benzeri politikaları içermekte ve fakat aynı zamanda 1980'den bu yana sürdürülen ekonomik politikanın da iflâsını belgelemektedir.

5 Nisan ekonomik istikrar paketinin kısa sürede ortaya çıkan sonuçları, finans ve mali sektörde ortaya çıkan krizin, üretim alanında ortaya çıkan durgunluk ile yaygınlaşması olmuştur. Fabrikaların kapasite düşürdüğü, üretimlerine ara verdiği, işten çıkarmaların yaygınlaştırıldığı bir ortamda, "serbest piyasa ekonomisi" nin bayraktarlığını yapanların bunalımdan çıkışı devletin müdahalesinde aramaları, devletin güvencesini talep etmeleri oldukça anlamlı bir gelişmedir.

Ekonomik önlemler Uygulama Paketi ikili bir yaklaşımı benimsemekte, öncelikle istikrarla ilgili uygulamalara ağırlık verilirken, daha sonraki aşamada yapısal değişim yolunu açacak önlemler sıralanmaktadır.

istikrar Programının temel ağırlığını kamu maliyesi, kamu kesimi borçlanma gereği ve finansmanı oluşturmaktadır. Ülke ekonomisinin ana sorunu olarak görülen kamu açıkları ve finansmanı için kamu gelirlerini arttırıcı ve fakat kamu giderlerini azaltıcı önlemlere başvurulmaktadır. Ancak burada dikkati çeken nokta, kısa dönemdeki uygulama sonuçlarından da görüleceği üzere, bu politika sonuç itibariyle büyük ölçüde çalışanlar aleyhine gelişme göstermektedir.

Devlet gelir ve giderlerine çeki düzen verilmesi amaçlanarak iç borç, ana para ve faiz ödemeleri için "borcu borçla kapatma" kısır döngüsünün kırılacağı öngörülmekle beraber hazinein yıllık %406 oranına ulaşan üç aylık net %50 faiz ödemeli bono satması, bu alanda sağlanmak istenen güveni sarsacak boyutta olmuştur. Bu borçları ödemek ileride yüksek faizli yeni borçla mümkün olabilecektir.

Kamu açığını gidermek için daha kapsamlı bir vergi reformu yapmak yerine, varolan mükelleflere ek yük getiren düzenlemelerin orta/uzun vadeli dönemde olumlu bir sonuç getirmeyeceği açıktır.

"Ekonomik Denge için Yeni Vergiler" ihdas edilmesi ile ilgili yasa kabul edilmiş olmasına rağmen, yasa ile öngörülen vergilerin toplanamayacağı görülmektedir. 1994 yılında verilen veya verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannameleri ile beyan edilen matrahlar üzerinden bir defaya mahsus olarak %10 oranında ek bir vergi ödenmesi mükellefiyeti ile net aktif üzerinden gene bir defaya mahsus olarak alınacak olan vergi, sonuç itibariyle kişi ve kurumların tüketim kalıbından çok yatırım kararlarını olumsuz etkilemektedir,

1993 yılı itibariyle GSMH'nın %16.3 oranına ulaşan kamu kesimi borçlanma gereğinin düşürülmesi, ekonomik istikrar için öncelikli konudur. Ancak Türkiye ekonomisinin bugün ulaştığı büyüklükte, kamu giderlerinden çok kamu gelirlerinin arttırılması gerekmektedir. OECD üyesi ülkeler ortalaması olarak toplam verginin gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki payı %36.3 iken, bu oran ülkemiz için %29'dur. Yaratılan gelirin yanısıra ulaştığı tahmin edilen kayıtdışı ekonominin vergilendirilmesi durumunda vergi gelirlerinde artış sağlanabilecektir.

Programda gelir arttırıcı önlemler olarak vergi denetimi yoluyla vergi gelirlerinin arttırılması yanısıra en önemli gelir unsuru KİT mal ve hizmet fiyatlarına yapılan zamlar oluşturmıştır.

Özellikle geniş halk kesimlerinin kullandığı temel mal ve hizmetlere yapılan zamların piyasaya yansımaları çalışanların yaşama düzeyini olumsuz etkilemiştir.

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi'nin her ay sürekli olarak yaptığı belirlemelere göre; Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin gıda harcaması Mart'94 ayında 3 milyon 491 bin lira iken, 5 Nisan 1994 kararları sonucu Nisan'94 ayında 4 milyon 343 bin liraya ulaşmış, süren fiyat artışlarına bağlı olarak bu tutar Mayıs'94 ayında 4 milyon 866 bin lira olmuştur. Diğer bir ifadeyle temel gıda fiyatlarındaki artış iki ayda yüzde 39.4 oranında artmış, Mayıs'94 itibariyle son oniki aylık artış yüzde 123 oranında olmuştur.

DÖRT KİŞİLİK AİLENİN GIDA HARCAMASI (TL/AY)			
Aralık'93	Mart'94	Nisan'93	Mayıs'94
3.066.000.-	3.491.000.-	4.343.000.-	4.866.000.-

Sağlıklı, yeterli ve dengeli beslenmeyi sağlamak için yapılması zorunlu olan aylık gıda harcaması tutarı ile elde edilen gelir arasındaki uçurum, çalışanların karşı karşıya bırakıldığı olumsuz koşulların çerçevesini çizmektedir. Örneğin bugün geçerli olan net asgari ücret, dört kişilik ailenin gıda harcamasının sadece üçte birini karşılayabilmektedir.

Programda öngörülen gelir arttırıcı önlemlerden birisi de, hazineye ait taşınmaz malların satışlarıdır. Devletin sosyal tesis, kamp ve lojmanların kira bedellerinin arttırılması yanısıra bunların satışı için yasal düzenleme yapılmış ve fakat bir kez daha görüşülmesi talebiyle geri çevrilmiştir.

Gelir arttırıcı önlemler sonuç itibarıyla çalışanların yaşama koşullarını genişletirken, harcama kısıtıcı önlemler başlığı altında getirilen düzenlemelerle olumsuz koşullar daha da ağırlaştırılmaktadır. 1994 yılı memur maaşları artışlarının mevcut bütçe ödenekleriyle sınırlı tutulması (yıllık kümülatif %54 oranında bir artış) yanısıra yeni bir kavramdan ifadeyle "geçmişe dönük enflasyona endeksleme" den vazgeçilmesi gereğine işaret edilmektedir. Aynı biçimde KİT'lerdeki sözleşmeli personelin ücretleri de eşdeğer memur maaşları ile eşitlenmektedir. Buna paralel olarak yeni personel, bina, araç alımı da durdurulmaktadır.

İstikrar Programı'nın en çarpıcı bölümü "ücret ve fiyat politikaları"dır. Programın başarısı için önemli unsur olarak nitelendirilen belirlemelere göre; "Özel sektörün ve işçi kesiminin orta vadede kendi çıkarlarına olacak bir fiyat ve ücret disiplini kabul etmeleridir. Özel kesimdeki fiyat ve ücret uygulamaları da bu programda belirlenen ilkelere göre yapılmalıdır. Bu çerçevede, toplu iş sözleşmelerinde geriye doğru endekslemeden vazgeçmek ve ileriye dönük bir bakış açısı geliştirmek şarttır.

Böylesi bir yaklaşımın başarısının temel şartı olarak görüldüğü ve "yeni bir dönemin başladığı" nın vurgulandığı bu yaklaşımın ilk yansıması, bağitlanan toplu iş sözleşmeleri ile "enflasyona göre belirlenecek" ücret zamlarının verilmemesi olmuştur.

Bilindiği üzere gerek 1992 yılının ikinci yarısında ve gerek 1993 yılı itibariyle bağitlanan, özellikle kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinde ücret zamları, altışar aylık dönemler halinde geçmiş dönemde meydana gelen fiyat artışları oranında dönem başında uygulanmaktadır. Nitekim bu doğrultuda Ocak'94 ayında %34; Şubat'94 ayında %33.4; Mart ayında %37.7; Nisan'94 ayında %37.1 oranlarında ücret zamları uygulanmış ve fakat Mayıs'94 ayında uygulanması gereken %60.1 ile Haziran'94 ayında uygulanması gereken %65.4 oranındaki ücret zamlarında sorun oluşmuştur.

Aslında 5 Nisan 1994 günü yapılan basın toplantısında Sayın Başbakan, istikrara ilişkin önlemlerin ilk 3 aylık bilânçosunu ilân etmiş ve fakat daha sonraki dönem ile ilgili değerlendirmesinde; "üç aylık geçiş döneminden sonraki dönem, toplu sözleşmelerin, fiyat ayarlamalarının ve bütün diğer toplumsal uzlaşmanın temelini oluşturma durumundadır." görüşünü ileri sürmüştür.

İstikrar Programının üçüncü sacayağını oluşturan unsur olarak Merkez Bankası'nın uygulayacağı para politikası görülmektedir. Merkez Bankası'nın özellikle son yıllarda artan kamu açıklarının finansmanı için karşı karşıya kaldığı baskı yapılan yasal düzenleme ile önlenmeye çalışılmaktadır. Bu çerçevede çıkarılan yasa ile Merkez Bankasının özerkliği sağlanarak karşılıksız para basması önlenerek ve hazineye açılan kısa vadeli avansın oranları 1995'te %12'den tedricen 1998 ve müteakip yıllar için %3'e indirilecektir.

Ancak bankacılık kesimi ile ilgili getirilen devlet güvencesi, iktidardaki mantığı yansıması açısından ilginçtir. Başlangıçta sigortaya tabi tasarruf mevduatı üst sınırı 50 milyon liradan 100 milyona yükseltilirken, önce 150 milyona yükseltmiş ve daha sonra bütün tasarruf mevduatının devlet güvencesi altına alındığı açıklanmıştır. Bir bankanın ilk örneklerinde olduğu gibi "batması" durumunda bütün tasarruf devlet tarafından karşılanmakta ve trilyonlarla ifade edilen kaynak aktarımı sözkonusu olabilmektedir.

Kuşkusuz istikrar programının önemli bir unsurunu, ihracat başta olmak üzere tüm döviz kazandırıcı hizmetlerin teşvik edilmesi oluşturmaktadır. İç talepteki daralmanın yurtdışı talebin arttırılması ile dengelenmesi amaçlanmaktadır. Bu tür politikaların 1980'lerde uygulandığında, öncelikle işçilik maliyetlerini düşürmeye yönelik politikaların ağırlık kazandığı hatırlardadır.

Sonuç itibariyle; kararlaştırılan ve uygulamaya konular ve anahatları itibariyle yukarıda özetlenen istikrar paketi, yılların birikmiş dengesizliklerini ortadan kaldırmak iddiasında olmakla beraber, özellikle çalışanlar açısından yeni dengesizliklere yol açacağı açıktır.

Türkiye'de bugün temel sorun, ülke ekonomisinin üretim yapamamasıdır. Ekonominin etken çalışması, milli gelirin olabildiğince arttırılması yönünde ciddi sıkıntılar vardır. Türkiye'nin dışa bağımlı üretim yapısı, yurtiçi tasarruf yetersizliği ekonomide makro dengeleri bozmakta ve gelir bölüşümü daha da bozularak, belirli bir kesime sermaye aktararak çözüm yolu aranmaya çalışılmaktadır. Türkiye'nin ulaştığı ekonomik büyüklük ortamında, rantiyeye sağlanan imkanların çıkış değil çıkmaz olduğu ortaya çıkmıştır.

Reel ekonomide görülen tıkanıklık öncelikle çalışanları olumsuz etkilemektedir. Girdi maliyetlerindeki artış, yükselen kredi faizleri, daralan iç talep öncelikle işgücü maliyetinin düşürülmesi ile atlatılmaya çalışılmakta, ücretleri reel olarak düşürmek yanısıra işten çıkarmalar yaygınlık kazanmaktadır. Ekonomik kriz döneminde işçilere yönelik ve işçilerle sınırlı önlemler gerek bugün ve gerek ekonomik büyüme dönemindeki işçi-işveren ilişkilerinin kaçınılmaz tartışma gündemini oluşturacak niteliktedir.

Bugün Türkiye'de en yakıcı ekonomik ve sosyal sorun işsizlik ve son günlerde yaygınlaşan işten çıkarmalardır. DiE'nin Ekim'93 ayı Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına göre; Türkiye'de işsiz sayısı, eksik istihdam edilenlerle birlikte 3 milyon 147 bine ulaşmış, işsizlik oranı ise %15 düzeyine gelmiştir. Resmi veriler böyle olmakla beraber, Türkiye'deki gerçek işsiz sayısının çok daha fazla olduğu kabul edilmektedir. Bugün ülkede 11 milyon civarında ücretlinin bulunduğu tahmin edilmektedir. Ücretliler çalışan nüfusun yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır. Ancak resmi kayıtlarda; 4 milyonu işçi, yaklaşık 1 milyon 800 bini kamu çalışanı olmak üzere toplam ücretli çalışan sayısı 5.8 milyon civarındadır. Kayıtdışı ekonomide çalışan işçilerin sayısı milyonlarla ifade edilebilmektedir.

Ülkenin yapısal şartlarına bağlı olarak gelişme gösteren işsizlik sorunu, özellikle 5 Nisan Kararları ile birlikte yaşanan ekonomik durgunluk gerekçesiyle yaygınlaştırılan işten çıkarmalar sonucu artan boyutlara ulaşmıştır. Konfederasyonumuz bölge temsilciliklerinden elde edilen ilk bilgiler metal, tekstil, gıda başta olmak üzere özel sektör ağırlıklı işten çıkarmaların otuz bini aştığını ortaya koymuştur. Kamu kesiminde yoğunlaşan geçici işçi çalıştırmama ve yerel seçimler sonrası belediye işyerlerinde görülen işten atmalar, kayıtdışı sektörde çalışanlarla birlikte yüzbinlerle ifade edilir olmuştur.

Bu olumsuz ekonomik ve sosyal ortamda ILO'nun 158 sayılı "Hizmet ilişkisine işveren Tarafından Son Verilmesi Hakkında Sözleşme" nin Meclis tarafından onaylanmış olması, kağıt üzerinde kalan işçi hak ve özgürlüklerinin somut örneğini oluşturmaktan öteye bir anlam taşımamaktadır.

Uygulamaya konulan kararların ikinci adımını "yapısal düzenlemeler" oluşturmaktadır. İstikrarın kalıcı olması ve sürdürülebilir bir büyüme ortamına girilmesinin amaçlandığı yeni düzenlemeler; vergi reformu, özelleştirme tarımsal subvansiyon ve kamu kesimi istihdam alanlarında öngörülmektedir.

Bu çerçevede, yükün adil dağıtılması amacının öncelikli uygulaması olarak gösterilen yeni vergi düzenlemelerinden, ücretlilerin muaf tutulduğu ifade edilmektedir. Yıllardır Türkiye'de toplanan verginin önemli bir kaynağını oluşturan ücretlilere yönelik ciddi bir vergi reformunu gerçekleştiremeyen siyasal iktidarların, göstermelik ve yansıması yatırımların kısılmasında kendini gösteren düzenlemelerinden başka bir şey değildir.

Ekonomide verimliliği ve etkinliği arttırmak için özelleştirmeye hız verileceği belirtilmektedir. Bu amaçla hazırlanan yasa yürürlüğe girmiş ve fakat iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmuştur.

Özelleştirme ile ilgili Konfederasyonumuz görüşü, geçmiş çalışma raporlarında ayrıntılı olarak yer almıştır. Ancak özelleştirmeye hız, hacim ve etkinlik kazandırmak adı altında varolan işletmelerin kamu açığını kapatmaya

yönelik olarak değerin altında ve geçerliliği doğrulanmamış savlarla satılmak istenmesi, daha doğru ifadesiyle sermaye kesimine sunulmak istenmesi; Et ve Balık Kurumu, Yem Sanayi, SEK, Petlas, Petkim, ORÜS vb. örneklerinde olduğu gibi yağlamaya dönüşmüş uygulamalar olmuştur.

"Sosyal Güvenlik Kuruluşları Reformu" olarak sunulan öneriler, raporun "Sosyal güvenlik" bölümünde de yer aldığı üzere, devletin "sosyal devlet" niteliğini ortadan kaldıracak ve kazanılmış işçi haklarını geriye götürecektir.

Ancak kamunun ekonomideki rolünün yeniden tanımlanması ve üretim yapan, sübvansiyon dağıtan devlet yapısından, ekonomide liberal ilkelerin geçerli olmasını savunan anlayış "KİT'lerde ilgili düzenlemelerde açıkça ortaya çıkmaktadır. Büyük borç yükü, aşırı istihdam, yüksek maliyetli üretim ve teknolojik gerilik gibi sıfatların ardına sığınarak, bu sonuca yol açan politikaları ve uygulamaları gözardı eden yaklaşımlarla özelleştirilmesine imkan bulunmayan tesislerin kapatılmasının öngörülmesi toplumsal bunalımın en önemli halkasını oluşturmaktadır. (X)

"Kamu kesiminde istihdamın rasyonalizasyonu" adı altında kamu kesiminin yeniden yapılanması sürecinde yapılmak istenen; istihdamın sayı, nitelik, verimlilik ve ücret düzeyi bakımından sağlıklı yapıya kavuşturulması görüntüsünde istihdamı azaltmaktadır. Re'sen emeklilik uygulaması yanısıra geçici ve mevsimlik işçi çalıştırma uygulaması da bu programın diğer aşamasını oluşturmaktadır.

Kuşkusuz uygulanan programın amacı ; Türk halkının "istikrarlı bir ortamda üretken gücünü uluslararası pazarlarda rekabet edebilecek şekilde geliştirmesi" şeklinde belirlenince, bundan iç talebin kısılması için işgücü maliyetinin düşürülmesini anlamak gerekmektedir. 1980'den bu yana uygulanan ekonomik model, 1989 - 1993 dönemi hariç bu mantık üzerinde sürdürülmeye çalışılmıştır.

1989-1993 dönemi, bilindiği üzere toplumsal muhalefetin uç verdiği ve başta işçiler olmak üzere yoğun demokrasi ve ekonomik hak mücadelelerinin verildiği zaman dilimini kapsamaktadır. 1980'li yıllarda uygulanan ve işçilerin yaşam ve çalışma koşullarını geriletme temelinde başarı kazanmayı amaçlayan politikalar, yürütülen etkin mücadele yöntemiyle bir ölçüde başarısızlığa uğratılmıştır.

Yeniden içine girilen ekonomik bunalımın nedeni çalışanlar olmadığı gibi, bunalımdan çıkış yolu çalışanların ekonomik ve demokratik haklarının kısıtlanması ile de mümkün değildir. Çalışanlardan beklenen özveri, kesimlerin gelir ve servetleriyle adaletli olduğu sürece sözkonusudur. Bu ise ancak demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla işlediği bir yapıda mümkündür.

Yapılmak gereken, 5 Nisan 1994'de topluma dayatılan kararlar yerine, ekonomik ve sosyal yapıda sağlıklı bir dönüşümü gerçekleştirecek bir programın, başta işçiler olmak üzere toplumu oluşturan kesimlerin demokratik ve etkin katılımıyla uygulanmasıdır.

II- İŞÇİ HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİNİ KORUMA VE GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 21 Mart 1994 tarihinde olağan toplantısını yapmış, ardından "Ekonomik İstikrar Paketi" nedeniyle 6 Nisan'da olağanüstü toplanmıştır.

Bu bölümde, 21 Mart 1994 tarihli Olağan Başkanlar Kurulu'ndan itibaren geçen süreç içerisindeki gelişmeler ve gerçekleştirilen faaliyetler anahatlarıyla özetlenerek bilgilerinize sunulmaktadır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Toplantısı (21-22 Mart 1994)

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL'in açış konuşmasıyla çalışmalarına başlayan Başkanlar Kurulu, Yönetim Kurulu'nca hazırlanan ara dönem faaliyet raporu üzerinde müzakere yapmış ve gündemde olan diğer konuları görüşmüştür.

Bayram MERAL, Nevruz Bayramını kutlayarak başladığı açış konuşmasında, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinin en büyük bunalımıyla karşı karşıya olduğunu vurgulamış ve önümüzdeki günlerde bu bunalımın daha da derinleşeceğinin ipuçları karşısında kaygılarını dile getirmiştir.

Ekonomik ve toplumsal alanda yaşanan bunalımın daha da derinleşerek, siyasi alana da sıçrayacağına benzediğini belirten MERAL, herkesin gücü oranında fedakarlık yapması gerekliliğine değinmiş, sorunun ancak çoğulcu ve özgürlükçü parlamenter demokrasi ve hukuk devleti anlayışı içinde çözümlenebileceğini ifade etmiştir.

Bayram MERAL'in açış konuşmasının özeti şu şekildedir.

"Türk lirasının her geçen gün hızla değer kaybetmesi, hem enflasyonun bir sonucudur, hem de enflasyonu daha da hızlandırmaktadır. 1994 yılında üç haneli bir enflasyon rakamı ile karşı karşıya kalacağız.

Ülkede önemli hiçbir yatırım yapılmadığı gibi, birçok işyeri de kapanmakta, işçilerine ücretli izin vermekte veya işten çıkarmaktadır. Ülkemizin en önemli sorunlarından biri olan işsizlik, Gümrük Birliği'ne girilmesiyle ve özelleştirmeye birlikte, daha da artacaktır.

Terör dağlardan şehirlere inmiştir. Tuzla katliamının sanıklarının yakalanmış olmasını sevinçle karşılıyor ve güvenlik görevlilerini kutluyoruz. Aynı başarının, terörün her türüne karşı ülkemizin her köşesinde tekrarlanmasını diliyoruz.

Mustafa Kemal Atatürk'e ve onun temsil ettiği laik Cumhuriyete, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşma hedefine, hukuk devletine, demokrasiye, hakimiyetin kayıtsız şartsız milletin olduğu inancına yönelik saldırılar yoğunlaşmıştır.

Diğer taraftan, Türkiye'yi 12 Eylül yasalarıyla yönetmenin bir demokrasi ayıbı olduğunu söyleyenler, 12 Eylül döneminin hemen hemen tüm anti-demokratik düzenlemelerinin sürmesi karşısında susmaktadır.

Bizim yasaklarını kaldırttıklarımız, bizim yasaklarımızı sürdürmektedir.

Ayrıca, Terörle Mücadele Yasası ve İl İdaresi Yasası'nda yapılmak istenilen değişiklikler ve Meclis'te kabul edilen ve sonradan Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından da veto edilen Özel Dedektiflik Yasası ile yeni anti-demokratik düzenlemelere gidilmeye çalışılmıştır.

Özelleştirme, taşeronlaştırma, işyerlerini küçültme, yerli ve yabancı kaçak işçi çalıştırma, geçici işçi çalıştırma, zorunlu emeklilik gibi uygulamalar sürmektedir ve daha da artacaktır.

Yerel seçimlerden sonra uygulamaya sokulacak yeni istikrar programı, ekonomik bunalımdan çıkışın yükünü çalışanların, emeklilerin ve işsizlerin sırtına yıkmayı amaçlayabilir.

İşveren çevrelerinin çalışma yaşamına ilişkin önerileri, mevcut haklarımızın daha da kısıtlanması ve ücret artışlarında enflasyon oranının altına düşmeme uygulamasının kaldırılması doğrultusundadır.

Uygulanan politikalarda köklü bir değişiklik olmazsa, önümüzdeki aylarda enflasyon daha da hızlanacak, birçok işyeri kapanacak, işsizlik daha da yaygınlaşacak, toplumsal huzursuzluk iyice artacaktır.

Bu sorunların aşılması için zaten anti-demokratik olan mevzuatı, daha da antidemokratik hale getirmek isteyenler vardır. Bunlar da başarısız kalırsa, lanetlediğimiz terör bahane edilerek, parlamenter demokrasiye yönelik tehditler gündeme gelebilir.

TÜRK-İŞ olarak, şunun unutulmamasını bir defa daha istiyoruz.

TÜRK-İŞ, demokrasinin ve çoğulcu özgürlükçü parlamenter düzenin, laik Cumhuriyetin, Misak-ı Milli sınırları içindeki Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin üniter yapısının bütünlüğünün, sosyal hukuk devletinin, çağdaş işçi-memur hakları ve sendikal hak ve özgürlüklerin yılmaz savunucusudur.

TÜRK-İŞ, bu temel ilkelere yönelik her türlü gizli ve açık saldırı karşısında, bu ilkeleri sonuna kadar koruyacaktır.

TÜRK-İŞ, bütün bu sorunların çözümü olarak şunları önermektedir.

(a) Sorunlar, ancak çoğulcu ve özgürlükçü parlamenter demokrasi ve hukuk devleti anlayışı içinde çözülebilir. Demokrasi dışı yol ve yöntemlere başvurmak, sorunların daha da çözümsüz hale getirilmesine neden olacaktır. Her yerde, herkese, hemen demokrasi sağlanmalıdır.

(b) Az kazananın az, çok kazananın çok vergi alınmalıdır. İçinde yaşadığımız zor günlerde herkes, ekonomik gücüyle orantılı olarak, fedakarlıkta bulunmalı ve üzerine düşeni yapmalıdır. Devlet harcamaları, para basarak, borç alarak veya devletin malvarlığını satarak değil, vergi toplayarak karşılanmalıdır.

(c) Yolsuzluklara, israfa ve kamu kaynaklarının siyasi partilerin çıkarları doğrultusunda kullanılmasına ve vurguncu belirli çevrelere peşkeş çekilmesine son verilerek, kamu harcamalarında kısıntıya gidilmelidir.

TÜRK-İŞ, bu anlayış temelinde, toplumun tüm kesimleri ile diyaloga hazırdır.

TÜRK-İŞ, ülkemizin, tüm çalışanlarının, emeklilerinin ve işsizlerin ortak sorunlarının çözümü için, diğer Konfederasyonlar, kamu çalışanları sendikaları ve diğer demokratik kuruluşlarla 5 aydır sürdürdüğü işbirliği sayesinde, bazı önemli sorunların çözümüne katkıda bulunmuştur.

TÜRK-İŞ, TİSK, TOB ve TUSİAD ile de görüşmektedir.

TÜRK-İŞ önümüzdeki günlerde Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği'ni de ziyaret edecektir.

Türkiye'de siyasi partilerden umudunu kesen ve seçim anketlerinde "kararsızlar" olarak gösterilenlerin sayısı hızla artmaktadır.

TÜRK-İŞ, bu insanlarımız açısından bir umut haline dönüşmüştür.

İktidarları muhalefet, muhalefetleri iktidar yapabilecek güce sahip olan TÜRK-İŞ, temsil ettiği kitlenin siyasi alandaki bağımsız gücünü önümüzdeki dönemde daha etkili bir biçimde kullanacaktır."

21-22 Mart tarihleri arasında iki gün devam eden Başkanlar Kurulu çalışmaları sonrasında alınan kararlar bir sonuç bildirisiyle kamuoyuna duyurulmuştur. Bildiride, ülkemizin yaşadığı büyük ekonomik ve toplumsal bunalımın işçi sınıfı, tüm çalışanlar, emekliler ve işsizler üzerindeki olumsuz etkileri değerlendirilmiş ve yerel seçimlerden sonra gündeme gelecek yeni istikrar programı ile, bunalımdan çıkışın yükünün yeniden halkın sırtına yıkılmak isteneceği belirtilmiştir.

Terör ve laik Cumhuriyete yönelik tehdit ve saldırıların yoğunlaştığı şu günlerde, tek etkili ve başarılı mücadele aracının demokrasi olduğunun tekrarlandığı Başkanlar Kurulu Bildirisi'nde, Koalisyon Hükümeti ve diğer siyasi partilerin 12 Eylül mevzuatının demokratikleşmesi konusundaki vaatlerini tutmadıkları ve gerekli çabayı göstermedikleri vurgulanmıştır.

Sonuç bildirisinde yer alan görüşler özetle şu şekildedir.

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, kamu açıklarının finansmanında, para basma, iç ve dış borca başvurma ve özelleştirme gibi yöntemlerin yerine, herkesin ekonomik gücüyle orantılı ve etkili bir vergi düzenine geçilmesini istemektedir.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, kamu giderlerinin kısılması için, yolsuzlukların ve israfın önlenmesini, kamu kaynaklarının siyasi partilerin çıkarları doğrultusunda kullanılmasına ve vurgunculara peşkeş çekilmesine son verilmesini talep etmektedir.

Başkanlar Kurulumuz, enflasyonun sorumlusu olarak kamu açıklarını, kamu açıklarının sorumlusu olarak da kamu kesiminde sayıları 1 milyonun altındaki sendikali işçileri gösteren sistemli propagandayı protesto etmektedir. Kamu açıklarının nedeni, KİT'lerin siyasi partilerin arpalığı ve sermaye çevreleri için kaynak olarak kullanılmasıdır.

Başkanlar Kurulumuz, sendikacılık hareketinin özelleştirme, taşeronlaştırma, işten çıkarmalar, yerli ve yabancı kaçak işçi çalıştırma, geçici işçilik gibi yollarla yoğun bir saldırıyla karşı karşıya bulunduğu bir dönemde, DiSK'e bağlı sendikaların altı ay içinde çok miktarda yeni üye kaydettikleri iddiasını gerçeklerle bağdaştıramamaktadır. DiSK'e bağlı sendikaların bazı özel sektör işverenleriyle işbirliği yaparak, işsizleri, başka işkollarında çalışan işçileri, işçi olmayan kişileri ve hatta artık hayatta olmayan insanları bu işyerlerinde çalışıyor göstermeleri, sendikacılık hareketine büyük darbe indirmekte, sendikacılığa olan güveni ayaklar altına almaktadır. Başkanlar Kurulumuz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve özellikle Çalışma Genel Müdürlüğü'nün, kendisine sunulan gerçektışı üye fişlerini aynen kabul etmesini ve açıkça DiSK'ten yana tavır alarak, sendikacılık hareketini zayıflatacak bölünmeleri teşvik etmesini de protesto etmektedir. DiSK, sahtelikleri mahkeme kararlarıyla ispat edilmiş üye fişleri nedeniyle özel sektör işverenlerine ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na olan diyetini ödemektedir veya birgün mutlaka ödeyecektir. Başkanlar Kurulumuz, bu konudaki uyarılara rağmen, Bakanlığın aynı tavrı ısrarla sürdürmesi karşısında, başta Sayın Başbakan olmak üzere, Bakanlar Kurulu'nun tümünü, TÜRK-İŞ'e karşı sürdürülen bu kararlı olumsuz tavırdan sorumlu tutmaktadır. Başkanlar Kurulumuz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından Ocak ve Temmuz aylarında yayınlanan istatistiklerin güvenilirliğini büyük ölçüde kaybettiğine inanmaktadır.

12 Eylül döneminde Danışma Meclisi'nde bile görüşülmeden Milli Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilen 2821 ve 2822 sayılı Yasalar, siyasi iktidara, sendikacılık hareketi üzerinde çok geniş anti-demokratik yetkiler tanımaktadır. Bu yasalardaki ve Anayasa'daki anti-demokratik düzenlemeler bir bütün olarak değiştirilmeden, yalnızca yüzde 10 barajının kaldırılması, işveren denetimindeki sarı sendikacılığı teşvik etmeyi ve Türkiye'de sendikacılık hareketine yeni bir darbe daha indirmeyi amaçlamaktadır. Başkanlar kurulumuz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan değişiklik taslaklarını, bu anlayıştan hareketle, incelemektedir. Başkanlar Kurulumuz, tüm siyasi partilerden, Anayasa'dan kaynaklanan yasaklama ve kısıtlamalarımızın sona erdirilmesi konusunda işbirliği yapmalarını, özel radyo ve televizyonlara özgürlük sağlama konusunda gösterilen duyarlılığın ve işbirliğinin, sendikal hak ve özgürlükler konusunda da gösterilmesini istemektedir.

Başkanlar Kurulumuz, sahte üye fişi veren sendikaların derhal tespit edilmesini ve sahtecilik suçundan yargılanmasını talep etmektedir

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, mahkemelerde bilirkşi raporlarıyla sahtelikleri kanıtlanmış üye fişleri ile yüzde 10 barajını aşan DiSK Sendikalarının, yıllardır gerçek üyelerle toplu sözleşme yapan TÜRK-İŞ'e bağlı sendikaların işkolu barajı ve işyeri yetkilerine yaptıkları itirazlar nedeniyle, yüzbinlerce işçinin toplu pazarlık hakkını ortadan kaldırmalarını da, sendikacılık hareketi açısından utanç verici bir davranış olarak değerlendirmektedir.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, iş güvencesinin yasalarla sağlanmadığı ve işsizlik sigortasının bulunmadığı koşullarda, ülkemizin ve halkımızın aleyhinde ve uluslararası ve yerli tekerci sermayenin çıkarları doğrultusunda uygulanan bir özelleştirmeye ve taşeronlaşmaya karşı çıkmaktadır. Bu şartlarda yapılan özelleştirme, ülkemizin ve tüm çalışanların en büyük sorunu olan işsizliği her geçen gün daha da artırmaktadır. Başkanlar Kurulumuz, Türkiye'de bugüne kadar uygulanan özelleştirmenin, karlı KİT'lerin kamu açıklarının kapatılması için, buralarda çalışanların güvenleri ve çıkarları gözönüne alınmadan ve ilgili sendikalarla görüşülmeden gerçekleştirildiğine ve kamu kaynaklarının bazı çevrelere peşkeş çekildiğine işaret etmektedir. Başkanlar Kurulumuz, Türkiye'de özel sektör madenciliğinin çökmekte olduğu günümüzde, endüstri ve enerji sektörlerimizin ana ve temel girdilerini sağlayan madenlerimizin ve özellikle de kömür madenciliğimizin tasfiyesiyle ve Türkiye'nin dışa bağımlılığının ve döviz ihtiyacının daha da artmasıyla sonuçlanacak özelleştirme ve kapatma girişimlerine de kesinlikle karşı çıkmaktadır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, KİT'lerin ve kamunun sorunlarının tartışılmasına ve çözüm yollarının aranmasına her türlü katkıda bulunmaya hazırdır. Ancak ülkemiz ekonomisinin, kamu kesiminin ve özel olarak KİT'lerin sorunlarının çözüm yolu özelleştirme değildir.

TÜRK-İŞ, işçilerin ve tüm çalışanların sorunlarının çözümü konusunda en kısa sürede somut ve inandırıcı adımların atılmaması, özelleştirme konusunda bugüne kadarki çizginin sürdürülmesi ve işçi kıyımları yapılması, belediye işçilerinin 3 trilyona yaklaşan alacaklarının ödenmemesi, tasarrufu teşvik fonundan yapılacak ödemeler ve kıdem tazminatı konusunda haklarımızı gaspedici bir uygulamaya gidilmesi durumunda, yetkili kurullarında demokratik bir biçimde alınacak kararlar uyarınca, üretimden gelen gücünü bir defa daha kullanacaktır."

"Türk Ekonomisinde İstikrar Arayışları" Konulu Panel (26 Mart 1994)

Türk Demokrasi Vakfı tarafından "Türk Ekonomisinde İstikrar Arayışları" başlığı altında düzenlenen panel, 26 Mart 1994 tarihinde Ankara'da yapılmıştır. Panele, Konfederasyonumuzu temsilen Genel Sekreter Şemsi DENİZER katılmış ve görüşlerimizi açıklayan bir konuşma yapmıştır. Şu günlerde ekonomide yaşanan ciddi tıkanıklığa dikkati çeken ve aslında sorunun, 1980'li yıllarda başlayan dışa açılmacı ve uluslararası ekonomiye entegre olmayı amaçlayan ekonomik politikaların birikerek oluştuğunu ifade eden DENİZER, bugün, ekonominin makro dengelerinde yaşanan ciddi sorunlar karşısında, istikrar programının kaçınılmazlığı üzerinde hemen hemen toplumun tüm kesimlerinin hem fikir görüşmesine rağmen, istikrar tedbirlerinin bedelini ödeme konusunda ciddi kuşklarımızın bulunduğunu belirtmiş ve mevcut ekonomik yapının çalışanlara yansımalarına bakıldığında bu kuşkların haklılığının ortaya çıktığını vurgulamıştır.

DENİZER konuşmasında, ücret ve maaşların dondurulması gibi yöntemlerin gündeme getirildiğini, diğer taraftan da bunalımın çözümü için tek yolun özelleştirme olarak ileri sürüldüğünü belirtmiş ve asıl yapılması gerekenin kamu gelirlerini arttırıcı, bugüne kadar vergi ödemeyen kesimleri vergilendirerek, kamu harcamalarını disipline edecek, gelir dağılımını daha da bozmayacak önlemleri almak olduğunu ifade etmiştir.

Bugün tıkanma noktasına gelen kamu maliyesinin, acilen çözümlenmesi gereken sorunlarına dikkati çeken DENİZER, konuşmasında özetle şunları söylemiştir.

"Kamu gelirlerinde sağlıklı bir yapı oluşmasına neden olan vergi politikaları, uygulanış biçimi ile de vergi yükünün haksız dağılımına neden olmaktadır. Vergi yükünün artırılması gerekmektedir. En haksız ve adaletsiz olan dolaylı vergilerin payı 1980'de yüzde 37.2 iken 1993'te yüzde 50'yi geçmiştir.

Kurumlar vergisinin vergi gelirleri içindeki payı sürekli düşürülmüştür. 1986'da vergi gelirleri içinde yüzde 15.9 düzeyindeki kurumlar vergisi payı 1993'de yüzde 6.9'a geriletilmiştir.

Emek aleyhine dönüşen vergi dağılımının daha dengeli ve adil olması bakımından kesinlikle ciddi ve acil vergi düzenlemelerine ihtiyaç vardır. Kısa vadeli günü kurtarıcı yaklaşımların çözümsüzlük getirdiği görülmektedir.

Asıl vergi rezervlerinin bulunduğu dolaysız vergiler alanında etkinlik artırılmalı, vergilendirme alanı yaygınlaştırılmalıdır. Bu bağlamda mevcut sistemin vergileme dışında bıraktığı, boyutları her geçen gün büyüyen kayıtdışı ekonomi olarak adlandırılan alanlar sisteme dahil edilmelidir.

Kamu kesimi harcamalarını vergi yerine borçlanmayla karşılama yolu kesinlikle terk edilmelidir.

Önemli bir noktada; ekonominin bugün içinde bulunduğu bunalımda çalışanların sorumluluğunun bulunmadığıdır.

Bununla birlikte böylesine önemli ülke sorunuyla ilgili olarak çözüm doğrultusunda çalışanlar gerekli tavır ve davranışlar içine girecektir.

Burada toplumsal uzlaşma üzerinde de durulmalıdır. Sıkıntıların yoğunlaştığı dönemlerde bu konu gündeme getirilmektedir. Toplumsal uzlaşma sanıldığı kadar ve gösterildiğinin aksine toplumsal dengelerin korunması amacına yönelik olmalıdır ve bu tür toplumsal anlaşmaların olduğu ülkelerde temel bir uzlaşma söz konusudur. Bu da demokrasidir. Yani özgürlükçü, katılımcı, çağdaş hakların kullanıldığı bir sistemin varlığıdır.

Sonuç olarak, uygulanması gereken "istikrar tedbirleri"nin bedelini demokratik bir yapı içerisinde ödeyecek olanlar bugüne kadar uygulanan ekonomik ve sosyal politikalardan etkilenen çalışanlar olmamalıdır."

Milli Prodüktivite Merkezi'nin 33. Genel Kurulu

MPM'nin 1993 yılında yaptığı çalışmalarla 1994 de uygulayacağı iş programının ele alındığı 33. Genel Kurul, Üniversiteler, bilimsel kurumlar, bakanlıklar ve işçi-işveren kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla 30 Mart 1994 tarihinde, Ankara'da yapılmıştır.

MPM Yönetim Kurulu'na işçi kesimi adayı olarak TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Şemsi DENİZER seçilmiş ve görevine başlamıştır.

Genel Kurul'un açış konuşmasından sonra işçi kesimini temsilen görüşlerimizi açıklayan DENİZER; hedefimizin sosyal devlet ve sosyal adalet amacına ulaşmak olduğunu vurgulayarak şunları söylemiştir.

"1994 yılının ilk üç aylık dönemini geride bıraktığımız bugünlerde, Türkiye ekonomisinde kriz diye nitelendirilen bir tıkanıklık yaşanmaktadır.

...TÜRK-İŞ demokrasi, çağdaş hak ve özgürlükler temelinde çalışma barışının sağlanması, üretimin ve verimliliğin artması ve ülkemizin kalkınması için her türlü çabayı göstermeye hazırdır.

Ancak çözüm diye getirilen tedbirler özelleştirme, temel mal ve hizmetlere zam, işten çıkarma, ücretleri düşürme biçiminde olmaktadır.

TÜRK-İŞ KİT'lerin sorunları olduğunu kabul etmektedir ve bu sorunların çözümünü tartışmaya hazırdır. Ancak KİT'lerin sorunlarının tek çözüm yolu olarak özelleştirme dayatılmak istenmektedir.

Türkiye'de belirli çevreler özelleştirme ile KİT'lerde verimliliğin sağlanacağını ileri sürmektedir. Bu görüşlerin doğruluğu, bilimsel olarak kanıtlanmamıştır. Kaldı ki, verimlilik alanında tek yetkili kuruluş olan MPM'ye bilebildiğim kadarıyla, konuyla ilgili herhangi bir görev de verilmiş değildir. Türkiye'deki kamu açığını gidermenin yöntemi olarak özelleştirme bir gelir aracı olarak görülmektedir. Ekonomik bunalımın aşılması ve enflasyonun dizginlenebilmesi için önemli bir adım olarak kamu açığının azaltılmasında vergi politikalarına ağırlık verilmelidir. Ülkemizin içinde bulunduğu bu zor günlerde, herkesin kendi ekonomik gücüne göre katkıda bulunacağı bir vergi düzeni kurulmalıdır.

Bilindiği üzere Türkiye Avrupa Birliği'ne tam üyelik için başvurmuştur. 1995 yılı sonunda Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği'ne girecektir. Gümrük Birliği'nin sanayimiz açısından yansıtılabileceği olumsuz sonuçlar için şimdiden işyerleri işkolları ve ulusal düzeyde işbirliği imkanları yaratılmalıdır.

Gerçekten, katılımcılar ve temsil ettikleri kurumlar değerlendirildiğinde, ekonomik ve sosyal danışma organı niteliğindeki MPM genel kurullarını önemli bir platform olarak görmekteyiz.

Bu tespitten hareketle, çeşitli toplum kesimleri arasında diyalogu geliştirmek, özgür toplu pazarlık düzenine müdahale etmeden bir danışma organı niteliğinde faaliyet göstermek amacıyla, işçi-işverenin eşit temsiline dayalı Ekonomik ve Sosyal Konsey Kuruluşuna olumlu baktığımızı belirtmek istiyorum.

Böylesi çalışma platformlarının gerek ülke gerek çalışma ortamı ilişkilerine olumlu katkıda bulunacağına inanıyorum. Çalışma yaşamının kalitesinin artırılması ile bireysel ve toplumsal hak ve özgürlükler daha da geliştirilebilecektir. İşsizlik korkusunun olmadığı, yetersiz ücretler, düşük çalışma ve yaşam koşullarının bulunmadığı ortamlarda işgücünün daha da verimli olacağı açıktır."

"Ekonomide Temel Dengesizliklerin Nedenleri ve Çözüm Arayışları"Paneli

(31 Mart 1994)

İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti tarafından ekonomide temel dengesizliklerin nedenlerini ortaya koymak ve çözüm önerilerini tartışmak amacıyla 31 Mart tarihinde bir toplantı düzenlenmiştir. İstanbul'da yapılan bu toplantıya TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL konuşmacı olarak katılmış ve Konfederasyonumuzun görüşlerini açıklamıştır.

Bazılarına göre ekonomideki temel dengesizliklerin nedeninin sendikalar ve sendikalı işçiler, çözüm arayışının ise, sendikaların zayıflatılması ve işçilerin ücretlerinin düşürülmesi üzerinde inşa edildiğini belirten MERAL, bunun yolu olarak da, demokratik hakların ve sendikal hak ve özgürlüklerin daha da kısılmasının önerildiğini ifade etmiştir. MERAL, kamu sektöründe gelirlerin giderleri karşılayamadığını, dış borç ana para ve faiz ödemeleri hızla artarken döviz gelirlerinin gerektiği gibi çoğalmadığını, yatırımların durmuş gibi

olduğunu ve kayıtdışı ekonomi-taşeronluk-kaçak ve yerli ve yabancı işçi çalıştırma uygulamasının hızla yaygınlaştığını söylemiştir.

Kamu sektöründe uygulanan yeni politikaları (özelleştirme, tasfiyeler, zorunlu emeklilik gibi) şiddetle eleştiren Bayram MERAL, Türkiye'de gerektiği gibi vergi toplanamadığını ve ekonomideki temel dengesizliklerin çözümünde ilk adımın, herkesin ekonomik gücüyle orantılı bir vergi ödemesiyle atılacağını vurgulamıştır.

Konuşmasında, dünyada yaşanan hızlı ekonomik bloklaşmaya ve bu arada 1995 sonunda Avrupa Birliği ile gerçekleştirilmesi öngörülen Gümrük Birliği'ne ve 1993 Aralık'ında imzalanan yeni GATT anlaşmasına değinen MERAL, bu gelişmelerin önemli dengesizlikler yaratacağını belirtmiştir. TÜRK-İŞ'in, Avrupa Birliği'ne üyeliğe olumlu bakarken, Gümrük Birliği'nin asgari zararlarla geçirilmesi için, Birlik'ten, ekonomik yardım ve işgücünün serbest dolaşımı konusunda bazı tavizler alınması gerektiğine inandığını ifade eden Bayram MERAL, sözlerini şöyle sonuçlandırmıştır.

" Ekonomik dengesizlikler, zamanında ve uygun tedbirlerle giderilmezse, toplumsal dengesizlikleri ve eşitsizlikleri daha da artırır, toplumsal çürümeye ve bazen de patlamalara neden olur. Bunu engellemenin yolu ise, 12 Eylül döneminin anti-demokratik düzenlemelerinin demokratik hale getirilmesi, her yerde herkese hemen demokrasi sağlanmasıdır.

Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu sorunlar ve ekonomideki dengesizlikler, ancak çoğulcu ve özgürlükçü parlamenter demokrasi ve hukuk devleti anlayışı içinde çözülebilir. Demokrasi dışı yol ve yöntemlere başvurmak, sorunların daha da çözümsüz hale getirilmesine neden olacaktır.

Az kazananlardan az, çok kazananlardan çok vergi alınmalıdır. İçinde yaşadığımız zor günlerde, herkes, ekonomik gücüyle orantılı olarak fedakarlıkta bulunmalı ve üzerine düşeni yapmalıdır. Devlet harcamaları para basarak, borç alarak veya devletin mal varlığını satarak değil, vergi toplayarak karşılanmalıdır.

Yolsuzluklara israfa ve kamu kaynaklarının siyasi partilerin çıkarları doğrultusunda kullanılmasına ve vurguncu belirli çevrelere peşkes çekilmesine son verilerek kamu harcamalarında kısıntıya gidilmeli, üretim ve istihdam yaratacak yatırımlar teşvik edilmeli ve bu teşvikler sıkı bir biçimde denetlenmelidir."

Genel Başkan MERAL'in 5 Nisan İstikrar Programı ile ilgili Basın Toplantısı

DYP-SHP Koalisyon Hükümeti'nce hazırlanan Ekonomik Önlemler Uygulama Planı, 5 Nisan 1994 günü Başbakan Tansu ÇİLLER tarafından kamuoyuna açıklanmıştır.

Anti-demokratik bir biçimde hazırlanan ve halkımıza dayatılan 5 Nisan istikrar paketi'nin açıklanmasından sonra;

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL; bir basın toplantısı düzenleyerek endişelerimizi kamuoyuna aktarmıştır. Türkiye'nin tarihinin en büyük bunalımlarından birini yaşarken, Koalisyon Hükümeti'nce uygulamaya sokulan istikrar programının tüm çalışanları, emeklileri ve işsizleri büyük sorunlarla karşı karşıya bıraktığını vurgulayan Bayram MERAL, " Bize danışmadan, IMF ve Dünya Bankası talimatlarıyla hazırlanan programın sorumluluğunu almayız" demiştir.

MERAL, basın toplantısında şu konuşmayı yapmıştır.

"İstikrar programının dayandığı mantık, ekonominin ana sorununun kamu açıkları, kamu açıklarının sorumlusunun ise KİT'ler ve kamu kesiminde çalışanlar olduğudur.

Buna göre de ekonomik bunalımdan kurtulmanın yolu olarak, KİT'lerin tasfiyesi veya özelleştirilmesi, taşeronlaşma, zorunlu emeklilik ve KİT ürünleriyle başlayan bir dizi zam önerilmektedir.

Açıklanan istikrar programı, uluslararası tekelci sermayenin beyni ve sözcüsü IMF'nin ve Dünya Bankası'nın önerilerinden oluşmaktadır.

Bunalımın gerçek nedeni, Türkiye'de sermayenin üretken alanlardan rant ekonomisine kayması ve vurgunculuğun hızla yayılmasıdır. Bu da, 12 Eylül sonrasında uygulanan ekonomik ve toplumsal politikaların kaçınılmaz bir sonucudur.

1991 Genel Seçimleri öncesindeki vaadlerini tutmayan DYP-SHP Koalisyon Hükümeti ise faturayı yine halkımıza, işçilere, memurlara, işsizlere, emeklilere, esnaf ve sanatkarlara ve köylülere çıkarmaktadır.

Açıklanan kararlar, ülkemizin ve halkımızın çıkarlarına aykırıdır.

Bu kararlar işsizliği daha da artıracak, halkımızı daha da yoksullaştıracak toplumsal ve siyasal huzursuzluğu daha da yaygınlaştıracaktır. Huzura en fazla ihtiyacımızın olduğu bu günlerde, bu uygulamalar, halkımızı, hiç arzu etmediğimiz toplumsal patlamalara hazırlayacaktır.

Bu istikrar programıyla, ayda 50 dolara çalışan asgari ücretliden, 100 dolar alan özel sektör işçisinden, 200 dolar alan kamu işçisinden, memurdan, kaçak çalıştırılan sigortasız işçiden, emekliden, esnaftan, köylüden, açlıkla karşı karşıya bulunan işsizden yeni fedakarlıklar istenmektedir.

24 Ocak istikrar programının uygulanabilmesi için 12 Eylül askeri müdahalesi yapılmış, demokrasi rafa kaldırılmıştı. 12 Eylül hukukunu değiştirme vaadiyle iktidara gelenlerin, 24 Ocak'takinden daha ağır bir istikrar programını halkımıza dayatmaları, üzüntü vericidir ve düşündürücüdür.

TÜRK-İŞ'in 24 Ocak 1994 günü düzenlediği sempozyumda yeni istikrar programından söz etmiş ve "yeni bir 24 Ocak'a, yeni bir 12 Eylül'e veya onun sivil görünümüne" karşı olduğumuzu açıklamıştım. Sayın Başbakan ise, yeni bir 24 Ocak'ın gündemde olmadığını belirtmişti. Hayat, ne yazık ki, yine TÜRK-İŞ'i haklı çıkarmıştır.

Zonguldak madencilerinin 1991 yılı Ocak ayındaki büyük yürüyüşünde onlarla birlikte en ön safta yer alanların, bugün böyle bir istikrar programı ile, aynı işçilerin ekmeğini ellerinden almayı istemeleri onaylanabilir birtavır değildir.

SSK bugünkü emekli, dul ve yetimlerin maaşlarını zamanında ödeyemezken, kamu kuruluşlarından onbinlerce kişinin zorla emekli edilmesinin yükünü nasıl karşılayacaktır? Yeni emeklilerle birlikte SSK'nın iflas edeceği gerçeği hesaba katılmamaktadır.

Böyle durumlarda iki yol vardır.

Yollardan biri, bu istikrar programını sessizce kabul ederek, bizim açımızdan yaratacağı zararları çeşitli uzlaşmalarla bir parça da olsa azaltmaya çalışmaktır.

İkinci yol ise, meşru ve demokratik gücümüzü harekete geçirerek, bunalımın yükünü bunalımın sorumlusu olan belirli çevrelerin sırtına yıkılması için mücadele etmektir.

Biz ikinci yolu seçiyoruz.

Bu istikrar programı, halkımızın tüm kesimlerini hedef almıştır. Aşama aşama uygulanacak istikrar programının ilk adımlarında doğrudan çok fazla etkilenenler, "bana dokunmayan yılan bin yaşasın" diyemez. İkinci veya üçüncü aşamada sıra onlara da gelecektir.

Ülkemizin, içinde bulunduğu zor durum gözönünde bulundurularak, herkesin bir defaya mahsus bir varlık veya servet vergisi vermesi gerektiğine inanıyoruz. Bu önerimiz ilk defa ifade edildiğinde buna karşı çıkanların, bugün aynı öneriyi getirmelerini de olumlu bir gelişme olarak değerlendiriyoruz. Bu konuda gerekli girişimlerin yapılacağı umudunu hala taşıyoruz.

Kamu kesiminde ve KİT'lerde, siyasi müdahalelerden kaynaklanan bir yönetim bozukluğu vardır. Bu kuruluşların daha verimli hale getirilmesi için, işçi, işveren ve hükümet temsilcilerinin bir masanın etrafında oturup, soruna çözüm aramalarının ve çeşitli yönetime katılma biçimlerinin geliştirilmesinin tek çözüm yolu olduğuna inanıyoruz. Ancak ne yazık ki, bu önerilerimiz kabul görmemiş, eski yanlışlıklar ısrarla sürdürülmüştür. Böylece bu kamu kuruluşlarına ve ülkemize büyük zararlar verilecek, işten çıkartmalarla işsizler ordusu büyütülecek, insanlar açlığa terkedilecek, halkımız yoksullaştırılacaktır.

Ülkemizin ve halkımızın sorunlarına böylesine sahip çıkan TÜRK-İŞ gibi bir kuruluşun önerileri, daha önceki hükümetlerce dikkate alınmamış ve ülkemiz bugünkü bunalıma sürüklenmiştir.

TÜRK-İŞ'in bugünkü önerileri de dikkate alınmak istenmemiştir. Uygulanacak bu istikrar programı ile ülkemiz daha da büyük sıkıntılara düştüğünde, bundan en fazla üzüntü ve sıkıntı duyacak kuruluş yine TÜRK-İŞ olacaktır.

TÜRK-İŞ, ülkemizin, halkımızın ve işçi sınıfının çıkarlarını herşeyin üstünde tutan yaklaşımıyla her zaman diyalog kapılarını açık tutmuş, ülke sorunlarının çözümünde üzerine düşeni yapacağını her defasında bildirmiştir. Ne yazık ki, TÜRK-İŞ'in bu olumlu taleplerine ilgililer kulaklarını tıkamıştır. Geçmiş yıllarda uygulanan yanlış ekonomik politikaların benzeri tekrar edilerek, fatura bir kez daha halkımıza çıkarılmıştır.

TÜRK-İŞ'in bu olumlu taleplerini dikkate almayan yetkililer, kestikleri faturanın bedelini bir gün kendileri çok ağır biçimde ödeyeceklerdir."

TÜRK-İŞ Olağanüstü Başkanlar Kurulu Toplantısı (6 Nisan 1994)

Siyasal iktidar tarafından açıklanan "Ekonomik Önlemler Uygulama Planı" karşısında tespit edilecek ve uygulamaya konulacak politikaları oluşturmak amacıyla TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, olağanüstü toplantıya çağırılmıştır.

6 Nisan 1994 günü toplanan Başkanlar Kurulu'nda açış konuşmasını yapan Genel Başkan Bayram MERAL; alınan kararların olumsuz yansımalarını eleştirerek, "Kamu İktisadi Kuruluşları'nın kapatılmasını hedeflemek doğru bir karar olamaz" demiş ve yüksek oranlı zamların çalışanların alım gücünde yüzde altmış oranında bir azalmaya yol açtığını vurgulamıştır.

420 bin kamu ve özel kesimde işçimizin toplu iş sözleşmelerinin imzalanacağını belirten MERAL, toplantıda alınacak kararların çok önemli olduğuna işaret etmiş ve hükümetin uyarılması gerektiğini söylemiştir.

Başkanlar Kurulu, çalışmaları sonucu 5 Nisan kararlarıyla ilgili değerlendirmeleri ve yapılacak mitingleri kapsayan bir sonuç bildirisi yayınlamıştır. Bildiride, istikrar programının sendikacılık hareketini yok etmeyi amaçlayarak işçi sınıfına, halkımıza ve Türkiye Cumhuriyeti'ne büyük zararlar verecek bir anlayışla hazırlandığı belirtilmiştir. Hükümetin istikrar programına her açıdan tümüyle karşı çıktığının vurgulandığı bildiride, halk birlikte mücadeleye çağırılırken sürekli eylem kararı alındığı ve bir de "Eylem Komitesi" oluşturulduğu açıklanmıştır.

Sonuç bildirisi şu şekildedir :

"TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, bu istikrar Programının yeniden değerlendirilmesini ve aşağıdaki adımların derhal atılmasını istemektedir.

- * Halkımızı yoksullaştıran zamlar geri alınmalıdır.
- * Küçük üretici köylülere devlet tarafından verilen destek sürdürülmeli ve daha da artırılmalıdır.
- * İşyeri kapatmaları derhal durdurulmalıdır.
- * Halkımızın ve ülkemizin aleyhinde, uluslararası ve yerli tekelcilerin ve vurguncuların çıkarlarına olan özelleştirme derhal durdurulmalıdır.
- * Avrupa Birliği ülkelerindeki standartlarda bir iş güvencesi ve işsizlik sigortası uygulaması getirilmelidir.
- * Kamu çalışanlarına grevli toplu pazarlık ve siyasi faaliyette bulunma hakları tanınmalıdır.
- * Ekonominin, kamu kesiminin ve KİT'lerin önemli sorunları vardır. Bu sorunlar, Hükümetin ve TÜRK-İŞ'in katıldığı çalışmalarla çözülmelidir.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, 12 Eylül döneminin anti-demokratik tüm düzenleme-

lerini değiştirme vaadi ile işbaşına gelen DYP-SHP Koalisyon Hükümeti'nin bugüne kadarki uygulamalarını, 5 Nisan İstikrar Programını ve bir süre sonra gündeme getireceği anti-demokratik yasa değişikliklerini görüşerek, şu kararları almıştır:

* Türkiye'de toplumsal ve siyasal istikrar isteyen halkımız, 5 Nisan İstikrar Programına karşıdır. Bu uygulamalar ilk olarak, 9 Nisan 1994 Cumartesi günü Zonguldak'ta düzenlenecek olan büyük mitingle protesto edilecektir. Başkanlar Kurulumuz bu mitinge topluca katılacaktır.

* İstikrar programında kapatılacağı bildirilen işyerleri halkımızdır. Bu işyerlerinde çalışan işçiler, halkımıza ait bu işletmeleri ülkemizin ve halkımızın çıkarları için korumak amacıyla demokratik haklarını kullanarak çeşitli eylemlere başvurmuşlardır. Başkanlar Kurulumuz, bizden önceki nesillerin ve bizim alınterimizin ürünü olan ve onbinlerce ailenin geçim kapısı olan bu işyerlerinin kapatılmasına karşı arkadaşlarımızın meşru tepkisini desteklemekte ve tüm halkımızın, bu meşru ve demokratik eylemleri aktif bir biçimde desteklemesini istemektedir.

* İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs, tüm işçi Konfederasyonları, kamu ücretli çalışanlarının sendikaları, meslek örgütleri ve diğer demokratik kitle örgütleriyle birlikte, halkımızın anti-demokratik istikrar programlarına karşı direnme günü olarak tüm yurttta ve özellikle de Zonguldak'ta büyük kitle eylemleriyle kutlanacaktır. TÜRK-İş, 1 Mayıs kutlamalarına tüm halkımızı davet etmektedir.

* TÜRK-İş, Genel Kurulumuzda alınan karar uyarınca, çoğulcu ve özgürlükçü parlamenter düzenin yılmaz savunucusudur. İlan edilen istikrar programının parlamenter düzen içinde uygulanamayacağının anlaşılması üzerine parlamenter demokrasiye yönelik herhangi bir tehditin geliştirilmesi karşısında, TÜRK-İş, süresiz genel grev uygulayacak ve sahip olduğu güçle parlamentoyu aktif bir biçimde savunacaktır.

* Yukarıda ifade edilen isteklerimiz yerine getirilinceye kadar ve çalışanların ve emeklilerin temsilcilerinin de demokratik bir biçimde katılacağı görüşmelerle bir istikrar programı oluşturuluncaya kadar, sürekli eylem yapılması kararı alınmıştır. Eylemlerin biçimi ve zamanı, TÜRK-İş Yönetim Kurulu ile Türkiye Maden-İş, Petrol-İş, Tekgıda-İş, Şeker-İş, Teksif, Türk Metal, Tes-İş, Sağlık-İş, Türk Harb-İş ve Türkiye Belediye-İş Sendikalarımızdan oluşan ve sürekli olarak çalışmalarını sürdürececek Eylem Komitesi tarafından belirlenecektir. En kısa sürede Ankara'da bir işsizlik ve pahalılıkla Mücadele Mitingi düzenlenecek, işbaşında iş durdurulacak, çeşitli yeni eylem biçimleri geliştirilecek ve Hükümetin tavrında ısrarlı davranması karşısında Türkiye çapında üretimden gelen güç kullanılacaktır.

* TÜRK-İş, ülkemizin ve halkımızın karşı karşıya bulunduğu bu büyük saldırı karşısında, HAK-İş, DiSK, kamu ücretli çalışanları sendikaları, meslek örgütleri ve diğer demokratik kitle örgütlerini, tüm anlaşmazlıkları kenara koyarak, birlikte davranmaya, ülkemizin geleceğini ve demokrasiyi birlikte korumaya çağırmaktadır.

* TÜRK-İş Başkanlar Kurulu, bugüne kadarki uygulamaları ve son istikrar programı nedeniyle, tüm sendikacıları ve işçileri DYP ve SHP'den derhal istifa etmeye çağırmaktadır.

Zonguldak Mitingi (9 Nisan 1994)

5 Nisan İstikrar Programına ilk protesto Zonguldak Büyük Mitingi ile yapılmıştır. Olağanüstü Başkanlar Kurulu'nun, istikrar programına karşı aldığı bir dizi eylem kararının ilkinin oluşturan Zonguldak Mitingi, büyük bir katılımı ile gerçekleştirilmiştir. HAK-İŞ, DİSK ve Demokratik Platformu oluşturan kamu kesimi sendikalarının da desteklediği mitinge, kapatılacağı belirtilen Karabük Demir Çelik Fabrikası ve Petlas işçileri de katılmıştır.

Hükümetin ekonomik kararlarının eleştirilerek, uyarıldığı ve bundan sonraki uygulamalarda dikkatli olmaya davet edildiği Zonguldak Mitinginde, maden ocaklarının kapatılmasına izin verilmeyeceği özellikle vurgulanmıştır.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, mitingde yaptığı konuşmada, ülkenin bugünkü ekonomik çıkmaza sürüklenmesinde çalışanların günahı olmadığını belirterek özelleştirme ve ocak kapatma kararlarının hayata geçirilemeyeceğini vurgulamış ve dayatmacı politikalara boyun eğmeyeceklerini, gerektiğinde üretimden gelen gücün kullanılacağını söylemiştir.

Bayram MERAL, TÜRK-İŞ olarak sorunları asgariye indirebilmenin çabası içinde bulunduklarını, ülkenin bir yanında kan ve gözyaşı akarken, diğer bölgelerinde sorun yaratmak istemediklerine işaret etmiştir.

TÜRK-İŞ Sürekli Eylem Komitesi Açıklaması (12 Nisan 1994)

Hükümetin istikrar Programına her açıdan tümüyle karşı çıktığı 6 Nisan tarihli olağanüstü Başkanlar Kurulu toplantısında, halk birlikte mücadeleye çağırılırken, "sürekli eylem kararı" alınmış ve buna bağlı olarak bir "Eylem Komitesi" oluşturulmuştur. Eylemlerin yerini, zamanını ve biçimini belirlemekle görevli olan komitede bulunan sendikalar şunlardır.

Türkiye Maden-İŞ, Petrol-İŞ, Tekgıda-İŞ, Şeker-İŞ, Teksif, Türk Metal, Tes-İŞ, Haber-İŞ, Sağlık-İŞ, Türk Harb-İŞ ve Türkiye Belediye-İŞ.

TÜRK-İŞ Eylem Komitesi, Başkanlar Kurulu'nun kararı uyarınca 12 Nisan 1994 günü Ankara'da toplanmıştır. Komite, ilk toplantısında oybirliğiyle aldığı kararları aynı gün yapılan basın açıklamasıyla kamuoyuna duyurmuştur. Sermaye çevrelerinin ve onların çıkarlarını koruyan bazı kuruluşların bu istikrar programına verdikleri açık desteğin, bunalımın yükünün tüm halkın sırtına yıkılması çabalarının çok açık bir biçimde ortaya koyduğunu belirten açıklamada, 9 Nisan

Zonguldak mitinginin tüm çalışanların birliğini ve halkın desteğini herkese kanıtladığı kaydedilerek, bu durumun umut verici olduğu ifade edilmiştir.

Eylem Komitesi, kısa vadede yapılacak eylemleri şöyle sıralamıştır.

" 16 Nisan 1994 Cumartesi günü, Petrol-İŞ, Sendikamız tarafından Kırşehir'de düzenlenen miting, TÜRK-İŞ'in ve diğer demokratik kuruluşların katılımıyla, gerçekleştirilecektir.

24 Nisan 1994 Pazar günü Ankara'da, işsizlik ve Pahalılığı Protesto Mitingi düzenlenecek; bu mitinge, HAK-İŞ, DİSK, Kamu Ücretli Çalışanları Sendikaları ve tüm demokratik kuruluşlar davet edilecektir. Bu amaçla, bu kuruluşların yöneticileri ile miting öncesinde toplantı yapılacaktır.

İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs, öncelikle İzmir ve Zonguldak gibi büyük kentlerde olmak üzere, tüm yurttan, anti-demokratik istikrar programını protesto günü olarak, diğer işçi Konfederasyonları, kamu ücretli çalışanları sendikaları ve diğer demokratik kuruluşlarla birlikte kutlanacaktır."

"Eylem Komitesi açıklamasında "sürekli eylem" çizgisinin sürdürüleceği, ancak her türlü görüşme girişimine açık olunacağı, bu arada Cumhurbaşkanı'ndan görüşme talep edileceği de belirtilmiştir. Açıklama şöyle sona ermiştir."

Eylem Komitemiz, işverenlerin istekleri doğrultusunda Anayasa'nın 119.maddesi uyarınca ülke çapında olağanüstü hal ilan edilerek, meşru ve demokratik tepkilerimizin susturulmak istenmesini üzüntüyle karşılamakta ve böyle bir adımın, ülkemizde büyük huzursuzluklara yol açacağı konusunda ilgilileri uyarmaktadır.

TÜRK-İŞ Heyetinin Cumhurbaşkanı ile Görüşmesi (13 Nisan 1994)

Genel Başkan Bayram MERAL başkanlığında, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeleri ile Sürekli Eylem Komitesinden oluşan heyet, 13 Nisan 1994 günü Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL'i ziyaret etmiştir. TÜRK-İŞ heyeti, görüşmede ekonomik paket ve zamlar konusundaki endişelerini belirtmiş ve Cumhurbaşkanı'na ekonomik olağanüstü hal ilanını öngören taleplere ve Anayasa'nın 119. maddesine karşı olduklarını iletmıştır.

Bayram MERAL, çok acımasız olan zamların bizi çok mağdur ettiğine, işyerlerinin kapatılmasına ve emekliliğine altı ay kalmış işçilerin işten çıkarılmasına dikkat çekerek, "Halkın tepkisini kırmak ve bizim sesimizi kesmek için bazı çevreler, sizden Anayasa'nın 119. maddesinin yaşama geçirilmesini talep etmişlerdir. Bu madde gibi özgürlükleri susturan, demokrasiyi rafa kaldıran tedbirlere gerek yoktur" şeklinde konuşmuştur.

Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL, TÜRK-İŞ heyetine, 119.maddenin yaşama geçmesi gibi bir olayın olmadığını belirtmiş ve "tesisleri kapatarak işçi kapının önüne koymanın devlete yakışmayacağını " söylemiştir. Her zammın vatandaşı ezdiğinin gerçek olduğunu ifade eden Cumhurbaşkanı Demirel, hükümetin kıt kanaat geçinen vatandaşları koruyacak tedbirleri alması gerektiğini bildirmiştir.

Görüşme, TÜRK-İŞ heyetinin Cumhurbaşkanı'na TÜRK-İŞ eylem planı hakkında bilgi vermesiyle sona ermiştir.

ANAP Genel Başkan'ı Mesut YILMAZ'ın TÜRK-İŞ Ziyareti (14 Nisan 1994)

ANAP Genel Başkanı Mesut YILMAZ, hükümetin ekonomik paketi açıklamasının ardından, 14 Nisan günü Konfederasyonumuzu ziyaret etmiştir. Hükümetin önlemleri TÜRK-İŞ' e danışmadan açıklamasını eleştiren YILMAZ, ekonomik paketi deliği olan havuza su dökmeye benzetirken, hükümetin ileride yapmayı planladığı yapısal düzenlemelerin altyapısının olmadığına dikkat çekmiş ve bunun sosyal huzursuzluklara yol açacağını vurgulamıştır.

Mesut YILMAZ, kapatılması gündemde olan Zonguldak ve Karabük işletmeleri için sosyal plan hazırlamadığına dikkati çekmiş ve işçi-işveren-hükümet üçlüsünden oluşan bir danışma mekanizmasının bir an önce yaşama geçirilmesi gerekliliği üzerinde durmuştur. İstikrar paketinin gerektirdiği fedakarlık hakkında Yılmaz, şunları söylemiştir.

"İstikrar paketi gayet tabii fedakarlık gerektirir. Bütün kesimlerin fedakarlıkta hem fikir olmasını söylüyoruz. Ama istikrar programı bu fedakarlığın karşılığında istikrarın sağlanması için bazı unsurların, mesela döviz kurunun kontrol edilebilmesi lazımdır. Faiz haddinin, döviz kurunun belli oranda tutulması gerekirken, yüzde 40 devalüasyon yapıldı. Arkasından döviz kuru piyasa şartlarına bırakıldı. Türk parası yüzde 60-70 oranında değer kaybetti. Maalesef Merkez Bankası'nın elinde döviz kurunun artmasını önleyecek döviz rezervi yok. Bu koşullarda fedakarlık boşa gitmeye mahkumdur."

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, zam paketinin halkı ezici boyutlarda olduğuna işaret etmiş ve " olaylar oldu bittiye getirilemez. Oldu bittiye getirilen olaylar daha ağır sonuçlar doğurur. Bu konuda siyasi partilerin desteğine ihtiyaç vardır" şeklinde konuşmuştur.

Devlet Bakanlarının TÜRK-İŞ'i Ziyareti (15 Nisan 1994)

Devlet Bakanlarından Aykon DOĞAN, Bekir Sami DAÇE ile Maliye Bakanı İsmet Atilla 15 Nisan günü Konfederasyonumuzu ziyaret etmişlerdir. Ziyarete 5 Nisan istikrar paketi ile ilgili olarak görüş alış-verişinde bulunulmuş ve sözkonusu tedbirler hakkında Konfederasyonumuzun görüşleri alınmıştır. /...

Kırşehir Mitingi (16 Nisan 1994)

Hükümetin İstikrar Programında yer alan Petlas'ın kapatılması kararının ardından, Petrol-İş Sendikası tarafından Kırşehir'de "Kapatma Kararına Hayır" mitingi düzenlenmiştir. TÜRK-İŞ eylem komitesinin aldığı kararla, TÜRK-İŞ ve bağlı sendikaların, çeşitli memur sendikaları ve demokratik örgütlerin, esnaf örgütlerinin, işçi partisinin de yoğun katılımıyla yapılan mitingde, Petlas'ın kapatılması kararı protesto edilmiş ve hükümet istifaya çağırılmıştır.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL mitingde bir konuşma yaparak, işçi sınıfının ve emekçi halkın bu yoğun mücadelesi sonucu hükümetin geri adım atmak zorunda kaldığını belirtmiş ve KİT'lerin özelleştirilmeleri kapatılmalarıyla ilgili olarak içinde işçi temsilcilerinin de yer alacağı bir komisyon kurulmasını kabul ettirdiklerini söylemiştir.

Bayram MERAL, mitingde yaptığı konuşmada, Hükümetin IMF ve Dünya Bankası talimatlarıyla çalıştığını söyleyerek " Bu oyunu bozacağız" demiştir.

KİT'lerin kapatılması ve özelleştirilmesiyle elde edilecek gelirlerin bütçe açıklarını kapatmada kullanılacağını iddia eden hükümeti sert bir dille eleştiren Meral, "Daha dün bir gecede iflas ettirilen TYT Bankası, devletin 17 trilyonunu çarpıyor. Hangi paketle bu açıkları kapatabilirsiniz ki ? Biz diyoruz ki, uluslararası tekeller de istese, hükümetler de istese, bir avuç çıkar çevresi de istese, biz bunu kabul etmiyoruz" diyen Meral, TÜRK-İŞ'in bu doğrultuda eylemlerini sürdüreceğini belirtmiştir.

İşçi sınıfının bu eylemliliğini kararlı bir şekilde sürdürmesi, halkımızın desteğinin bu şekilde devam etmesi durumunda amacımıza muhakkak ulaşılacağını belirten MERAL, Sabancı'nın olağanüstü hal istediğine işaret ederek; " Bu memlekette halkın nefesini keserseniz, sesini kesersiniz, elinden ekmeğini alırsanız, biz de genel greve gideceğiz. Bizim defterimizi kimse düremez" demiştir.

Kırşehir mitingi ile, bu ilin geleceği olan Petlas'ın kapatılmaması mücadelesine ve Petlas işçilerinin eylemine büyük bir destek verilmiştir.

Yarımca Mitingi (19 Nisan 1994)

Yarımca Petkim işçisinin Hükümetin kapatma kararına karşı sürdürdüğü kararlı ve azimli mücadelesi, 19 Nisan'da yapılan "Petkim'in Kapatılmasını Protesto" mitingi ile bir kez daha sergilenmiştir.

Çok büyük bir katılımıla gerçekleştirilen miting öncesinde TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, Petrol-İş Yarımca şubesinde bir basın toplantısı düzenlemiştir.

MERAL, basın toplantısında şu konuşmayı yapmıştır.

" Hükümet işçinin cebindeki 100 lirayı 48 liraya indirmiştir. İş bu kadarla da kalmayacak. Açılan bu paketin 3 aylık olduğunu söylüyorlar. Demek ki bunun arkasından başka paketlerde gelecek. İşte o nedenle Sakıp Ağa olağanüstü hal ilan edilmesi gerektiğini söylüyor. İşçileri hareketsiz bırakmak için. O zaman iş bize düşüyor. Sesimizi daha da yükselteceğiz. Şayet bu günkü hükümeti rahat bırakırsak, bugün Petkim'i yarın başka yerleri kapatacaklar."

" Küreselleşme Akımı İçinde Özelleştirme'nin Yeri-Özelleştirme Uygulamaları"
Paneli (20 Nisan 1994)

TÜRK METAL Sendikası'nca düzenlenen "Küreselleşme Akımı İçinde Özelleştirme'nin Yeri-Özelleştirme Uygulamaları" konulu panel, 20 Nisan günü Ankara'da yapılmıştır. İşçi-İşveren ve hükümet temsilcilerinin katıldığı toplantıda bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, hükümeti sert bir dille eleştirerek, KİT'lerin bütçe açıklarını gidermek için kapatılmasına ve satılmasına karşı çıkmış ve "Kararların halkın tepkisi dikkate alınarak gözden geçirilmesini" istemiştir. MERAL, KİT'lere talip olduklarını belirterek şunları söylemiştir.

"Daha önce, 'Bu işyerlerini kapatıp 5 yıl işçilerin maaşlarını ödesek, zarara girmeyiz'diyenler şimdi ortalarda görünmüyor. Devlet önce KİT'leri verimli çalıştırmalıydı. Hükümet aldığı kararları tekrar gözden geçirmelidir. Çünkü halkın devlete güveni sarsıldı. Nelerin yapıлып yapılamayacağı vergi yasasından belli.' KİT'leri TİSK ile TÜRK-İŞ'e devredin düzeltmezsek bir kez daha buradan söylüyorum. TÜRK-İŞ Başkanlığından istifa ederim."

TÜRK-İŞ'in "İssizlik ve Pahalılık Protesto " Mitingi (24 Nisan 1994)

Konfederasyonumuz tarafından düzenlenen "İssizliği ve Pahalılığı Protesto" mitingi, 24 Nisan'da Ankara Tandoğan'da yapılmıştır. Kırkbine yakın çalışanın katıldığı bu görkemli mitingde, işsizliğe, pahalılığa ve işyeri kapatmalarına "hayır" denilmiş ve hükümet ikinci kez istifaya çağırılmıştır.

HAK-İŞ, DİSK, kamu çalışanları sendikaları ve çeşitli demokratik kitle örgütlerinin de katıldıkları mitingde işsizlik, pahalılık, işçi kıyımları ve özelleştirme fabrika kapatma- kararları protesto edilmiştir.

Mitingde ilk konuşmayı Ankara Demokrasi Platformu adına Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Mustafa EKMEKÇİ yapmış ardından, DİSK Başkan Vekili İsmail Hakkı Önal ve HAK-İŞ Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin TANRIVERDİ söz almıştır. Mitingin son konuşmasını yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, Ankara'da "tarihi bir gün" yaşandığını vurgulayarak, 12 Eylül'den sonra zenginlerin karını 100 kat artırırken, alınterinin karşılığının sıfıra düştüğünü belirtmiş ve 4 kişilik

bir ailenin sabah, öğle, akşam birer simit yemeleri ve birer çay içmeleri durumunda bile, aylık gıda harcamalarının 2 milyon 160 bin lira tuttuğunu söylemiştir. Asgari ücretin 1.5 milyon lira olduğunu anımsatan MERAL, Hükümetin KİT zararlarına ilişkin açıklamalarını "yalan" olarak nitelemiş ve Başbakan Tansu ÇİLLER'i isim vermeden "sermayenin maskotu" olarak eleştirmiştir.

Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL'e "Merkez Bankası Kanunu'nu geri çevirmesi" çağrısında bulunan Bayram MERAL, "Bu kanun geri çevrilmezse, bu meydanları dolduran, siyaset yasaklarını kaldıran işçi, sana hakkını helal etmeyecektir" demiştir. MERAL, Başbakan Tansu ÇİLLER ve Başbakan Yardımcısı Murat KARAYALCIN'a, "Sayın Hükümet, Sayın Başbakan, Sayın Başbakan Yardımcısı; yaptıklarınız ve söyledikleriniz doğruysa, gelin burada halka anlatın" diye seslenerek, KİT'ler kapatıldığı zaman genel grev çağrısını yapmış ve hükümete kamu bankalarının özelleştirmesini önermiştir. Yeni seçilen belediye başkanlarından işçileri çıkartmamalarını isteyen MERAL, "0 işçilerin ekmeğiyle oynayanlar karşılarında bizi bulurlar demiş ve şunları söylemiştir.

"Eğer bu hükümet kendine çeki düzen vermezse, sizlerin sorunlarına eğilmezse, 12 Eylül hukukunu kaldırmazsa, memura grevli -sözleşmeli sendika hakkını vermezse, emeklisinin yüzünü güldürmezse, işçisiyle, memuruyla, emeklisiyle bu alanları dolduracağız, genel grev de dahil olmak üzere üretimden gelen gücümüzü kullanacağız".

"Avrupa Birliği - Türkiye İlişkilerinin Sosyal Boyutu ve Sendikaların Rolü" Konferansı (25-27 Nisan 1994)

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) ile TÜRK-İŞ ve DİSK'in ortaklaşa düzenledikleri "Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki ilişkilerin Sosyal Boyutu ve Sendikaların Rolü" konferansı İstanbul'da yapılmıştır. 25-27 Nisan günleri gerçekleştirilen Konferans'a Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet MOĞULTAY ve Başbakan Tansu ÇİLLER'i temsilen Devlet Bakanı Bekir Sami DAÇE katılmıştır. Konferansta, Avrupa'nın önde gelen işçi ve işveren kuruluşlarından temsilciler ve Avrupa işçilerinin göçü ve serbest dolaşımı, Türkiye'de sosyal ve sendikal durum ve Avrupa Birliği, Türkiye'nin Avrupa ile kuracağı yakın ilişkilerin ekonomik ve sosyal sonuçları, Sosyal Avrupa'nın boyutları ve sendikaların yeni işlevleri üzerinde durulmuştur.

Konferansın açılışından sonra ilk konuşmayı yapan Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL, Türkiye'nin 31 yıl önce aldığı Avrupa Birliği'ne katılma yolundaki siyasi kararın, Batı'ya yönelik geleneksel politikanın tabii bir uzantısı olduğunu vurgulamıştır.

Türkiye'nin 14 Nisan 1987 tarihinde Avrupa Topluluğu'na tam üyelik müracaatında bulunmakla, uzun bir geçmişi olan Batılılaşma tercihinin laik Cumhuriyet, çoğulcu demokrasi, hukukun üstünlüğüne bağlılığı yanında, bu değerler temeli üzerinden diğer Avrupa ülkeleri ile ortak bir kaderi paylaşmak ve Avrupa'nın geleceğine katkıda bulunma kararlılığını da eklediğini belirten Demirel şu açıklamalarda bulunmuştur.

" Globalleşmenin önem kazandığı günümüzde, sosyal politika alanında dünya-daki eğilimlerden etkilenilmemesi mümkün görünmemektedir. Bu açıdan, Türkiye'nin özellikle Avrupa Birliği ile girdiği entegrasyon sürecinin ışığında sosyal politika alanındaki eksikliklerini gözden geçirerek, 1995'te gerçekleştirilmesi hedeflenen gümrük birliğine paralel olarak sosyal alanda da yumuşak bir geçiş yapmamız gerekmektedir.

Türkiye'nin uygarlığın, demokrasinin ve insanlığın hizmetinde olmak istediğini anlatan Demirel, "Eğer Türkiye'nin bu rolü anlaşılabilirse, sanıyorum ki Türkiye'ye karşı takınılacak tavırlar daha değişik olacaktır" demiştir.

Konferansın açış konuşmasını yapan ETUC Genel Sekreteri Emilio Gbaglio, Türkiye'de uygulamaya konulması planlanan istikrar paketine yönelik Türk sendikalarının istemlerini desteklediklerini ve bu konudaki mücadelelerinde yanlarında olacaklarını söylemiş ve ekonomik planların işçilerin ve sendikaların meşru haklarının gözönüne alınmaksızın tek taraflı olarak ele alınması halinde başarısız olacağını vurgulamıştır. Türkiye'nin, Avrupa'nın ekonomik ve sosyal standartlarını izlemesi gerektiğini anlatan Gbaglio, Avrupa'daki sosyal modeli önerdiklerini yinelemiştir.

Avrupa Topluluğu'nda çalışan Türk işçilerinin haklarının verilmemesini kınadıklarını belirten Genel Sekreter, Avrupa Topluluğu'nda çalışan Türk işçi ve ailelerine diğer çalışanlarla birlikte eşit hak verilmesi için mücadele edeceklerini bildirmiştir.

Genel Sekreter Gbaglio, ETUC'un 1 Mayıs'ı Bosnalılara ithaf etme kararı aldığını da açıklayarak, Avrupa'nın orta yerinde böyle bir vahşetin yaşanmasından son derece üzüntü duyduklarını belirtmiş ve dünyayı Bosnalılar için mücadeleye çağırmıştır.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL; Konferans'ta yaptığı konuşmada, istikrar paketini eleştirmiş ve Avrupa Birliği'ne girme koşullarının yerine getirilmesinin takipçisi olacaklarını bildirmiştir. TÜRK-İŞ'in, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliğini desteklediğini ve sosyal Avrupa'yı istediğini vurgulayan MERAL, dünyada, tüm çalışanların ve özellikle sendikacılık hareketinin karşı karşıya bulunduğu büyük sorunları anlatmış ve şu açıklamalarda bulunmuştur .

"Sendikalara ve işçilere yönelik saldırı çeşitli biçimler almıştır.

ILO'nun bu yılki Uluslararası Çalışma Konferansı'nda gündeme alınan konulardan biri, özel işbulma büroları ve işçi kiralama şirketleridir.

Bu uygulamanın hızla yayılması, hepimiz açısından kaygı verici bir gelişmedir.

Özelleştirme ve onun bir biçimi olan taşeronlaşma, sistemli bir biçimde yaygınlaştırılmaktadır.

"Esneklik" adı altında, çalışma mevzuatına konmuş olan işçiyi koruyucu hükümlerin ortadan kaldırılmasına çalışılmaktadır.

Kaçak işçi çalıştırma eve iş verme, kendi işinde çalışma görünümü altında işçi istihdam etme türü uygulamalar giderek daha büyük sorunlar yaratmaktadır.

Dünyada çokuluslu şirketlerin etkisinin ve hatta hakimiyetinin böylesine arttığı koşullarda, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin uluslararası düzeydeki dayanışması ve birlikteliğinin önemi daha da artmaktadır.

Yeni GATT, Dünya Ticaret Örgütü'nün kurulması ve Gümrük Birliği ile birlikte, uluslararası tekelleri sermaye, Türkiye'yi bir ucuz işgücü cenneti olarak kullanmak istemektedir.

Türkiye'de bugün asgari ücretle çalışan milyonlarca sendikasıız işçinin aylık net ücreti yalnızca 45 dolar, aylık brüt ücret yalnızca 75 Dolar dolayındadır.

Gümrük Birliği ile hemen hemen tüm mallar ve sermaye için tam bir serbestlik sağlanırken, işçilerin özgürce seyahati ve çalışmaları konusunda büyük engeller ve sendikal hak ve özgürlüklerde büyük farklar söz konusudur.

Türkiye 1987 yılındaki tam üyelik başvurusunu Ankara Anlaşması çerçevesinde değil, Roma Andlaşması'nın 237.maddesine dayanarak yapmıştır.

Bu başvurunun değil de, tam üyelik öncesinde Gümrük Birliği'ni gerekli kılan Ankara Anlaşmasının uygulanması ciddi sorunlar yaratacaktır.

İşgücünün serbest dolaşımının 1986 yılında tamamlanmış olması gerekirken, bu gerçekleştirilmemiş ve ayrıca bu eksikliği giderici alternatif uygulamalar getirilmemiştir.

Avrupa Birliği ülkelerinde yerleşik vatandaşlarımız diğer bir Avrupa Birliği ülkesine seyahatte ve bu ülkede çalışmada ikinci sınıf insan muamelesine tabi tutulmaktadır.

Bu ülkelerin kalkınmasına büyük katkılarda bulunmuş olan ve vergi ödeyen vatandaşlarımız birçok siyasal ve toplumsal haktan hala mahrum bırakılmaktadır.

Dünyadaki adaletsizliklerin aza indirilmesinde uluslararası sendikacılık hareketinin daha etkili olmasını istiyoruz.

Uluslararası sendikacılık hareketinin Avrupa'da yeniden canlanan ırkçılık ve yabancı düşmanlığına karşı sürdürdüğü tutarlı tavrı sevinçle karşılıyor ve bu tutumun daha da kararlı bir biçimde sürdürülmesini istiyoruz.

TÜRK-İŞ, gelişmekte olan ülkelere uluslararası tekelleri sermayenin çıkarları doğrultusunda anti-demokratik istikrar programlarını dayatan IMF ve Dünya Bankası'nın ve yeni oluşturulan Dünya Ticaret Örgütü'nün, çalışanlara karşı bakış açısının değiştirilmesi için, demokratikleştirilmesini de talep etmektedir.

Türkiye'deki sorunlarımız ise büyük ölçüde devam etmektedir. Demokratikleşme vaadiyle işbaşına gelen Koalisyon Hükümeti, ülkeyi askeri yönetim döneminin Anayasası ve yasaları ile yönetmeyi sürdürmektedir.

Çalışma yaşamına ilişkin olarak atılan önemli bir somut adım yoktur.

TÜRK-İŞ; bu konuyu ILO'ya bildirmiştir.

Uluslararası tekelci sermaye tarafından gündeme getirilen, ülkemizdeki tüm işveren örgütleri ve çeşitli siyasi partiler tarafından desteklenen istikrar programı da önümüzdeki dönemde sorunlarımızı artıracaktır.

TÜRK-İŞ, meşru ve demokratik gücünü kullanarak, bu anti-demokratik istikrar Programı'na karşı geniş bir birliktelik sağlamaya çalışmaktadır.

Bu konuda da önemli başarılar sağlanmıştır.

istikrar programının açıklandığı 5 Nisan 1994 gününden beri TÜRK-İŞ ve üyesi sendikalar tarafından ülkemizin dört bir tarafında gerçekleştirilen meşru ve demokratik eylemlerle, bu anti-demokratik ve ülkemize ve halkımıza zarar verecek program protesto edilmiştir.

Bu mücadelemizde, diğer ülkelerin işçilerinin, ve sendikalarının mücadelelerinden örnek aldık.

Bu tavrımız, halkımız ve ülkemizin aleyhinde bir özelleştirmeyi önemli ölçüde engellemiş, işyeri kapatmalarını şimdilik durdurmuştur."

DiSK Genel Başkanı Kemal NEBİOĞLU ise yaptığı konuşmada, Türkiye işçisinin Avrupa işçi sınıfının bir parçası olduğu temasını işlemiş ve Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi kapıda bekletilen yarım yamalak demokrasili ülke olarak görmemesi gerektiğini anlatmıştır. Kimsenin uyarısı-baskısı olmadan demokratikleşmenin gereklerinin yerine getirilmesini istediklerini belirten Nebioğlu, işçi sınıfının herşey olup bittikten sonra haberdar edilmesini kınamıştır.

Nebioğlu, konuşmasında özetle şunları ifade etmiştir.

"Avrupa Birliği hangi koşulları gerektiriyorsa açıkça söylemelidir. Bu koşullar yerine getirildiğinde de başka engeller çıkartılmamalıdır. Biz, demokratikleşmenin önündeki engellerin kaldırılmasının birinci koşul olduğuna inanıyoruz. Avrupa Birliği'ndeki sınıf kardeşlerimizle aynı statüde olmak istiyoruz."

Avrupa Birliği ile ilgili konferans, iki gün sürmüş ve toplantı sonunda ETUC, TÜRK-İŞ ve DiSK tarafından ortaklaşa bir sonuç bildirisi yayınlanmıştır. Konferansta yapılan değerlendirmelerin ortak bir şekil olarak sonuçlandırıldığı bildiri şu şekildedir.

" TÜRK-İŞ, DiSK, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu arasında ortaklaşa düzenlenen, Avrupa Birliği ve Türkiye ilişkilerinin toplumsal boyutu ve sendikaların rolü konulu Silivri Konferansı Türkiye sendika hareketi, ETUC ve üye örgütleri arasındaki ilişkilerin kuvvetlendirilip derinleştirilmesi yönünde yeni bir aşamanın başlangıcı olmuştur.

ETUC, Türkiye'deki sendika örgütlerini her zaman Avrupa sendikaları ailesinin bir parçası olarak görmüştür. 80'li yılların başından beri ETUC demokratikleşme ve sendika haklarının tesis edilmesi mücadelesinde her zaman Türkiye işçilerinin yanında olmuştur.

Konferansın yapıldığı üç gün boyunca ETUC, hükümet tarafından tek taraflı olarak dayatılan istikrar önlemleriyle yüzyüze bırakılan Türkiye sendika hareketinin tavrını desteklemiştir. Bütün Avrupa iktisadi alanda derin bir kriz yaşamakta ve tahammül edilmesi zor, kişisel bir işsizliğin etkisi altındadır. Bu açmazdan çıkılmasında, sendika hareketinin tartışılmaz bir rolü vardır. Bugün bizim ihtiyacımız olan şey rekabet ve toplumsal haklar, etkinlik ve dayanışma arasında yeni bir denge kurmaktır. Toplumsal ve iktisadi alanda kurulacak bu yeni dengeyin yolu kesinlikle görüşmeler yapmaktan geçmektedir. Bu çerçevede, 46 milyon işçiyi temsil eden ETUC, TÜRK-İŞ ve DISK Türkiye yetkililerine acil bir çağrı yapma gereği duymaktadırlar, hiç vakit kaybetmeksizin sendika hareketiyle gerçek anlamda görüşmeler yapılmalı ve bu görüşmelerde ekonomiyi, çalışanların toplumsal haklarını gözetecek biçimde yeniden düzenleyen önlemler tartışılmalıdır.

Konferansa katılanların diğer bir talebi de, ILO sözleşmelerine uyulması, bu sözleşmelerinin gerçek anlamda uygulamaya konması, Avrupa Konseyi Sosyal Şartının sendika haklarına ve toplu sözleşmeye ilişkin 5 ve 6 maddelerinin kabul edilmesidir. ETUC, Türkiye sendika hareketinin 1995'ten başlayarak uygulanacak olan Gümrük Birliği'ne ilişkin endişelerini paylaşmaktadır. Türkiye'nin Avrupa ile bütünleşmesini desteklerken, toplumsal tarafların karşılıklı olarak birbirlerine danışmalarını sağlayacak mekanizmaların oluşturulmasını talep etmektedir. Söz konusu taraflar bu sürece sosyal boyutun katılmasını gözeteceklerdir.

ETUC, Avrupa'nın pek çok ülkesindeki göçmen işçilere yönelen ırkçılık ve yabancı düşmanlığı karşısında verdiği mücadeleyi sürdürecektir. Ayrıca, Avrupa Topluluğu'nda ve diğer Avrupa ülkelerinde yaşanan tüm işçilerin eşit muamele görmesini güvence altına almak, yasal göçmen işçilerin ve özellikle Avrupa Birliği topraklarında yaşayan Türk işçilerinin serbest dolaşımını sağlamak için başlattığı girişimleri sürdürecektir.

Türkiye Avrupa ile Karadeniz Havzası, Ortadoğu ve Ortaasya arasında önemli bir köprü niteliğindedir. Bu iki kıta arasındaki iyi ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesinde Türkiye ve özellikle sendika hareketinin rolü son derece önemlidir.

Konferans'a katılanlar, Avrupa sendika hareketinin, Uluslararası topluluk nezdinde daha önce yaptığı acil çağrıyla yineleyerek, Balkanlar'da karşılıklı görüşmeler sonucunda kalıcı bir barışın tesis edilmesi için gerekli önlemler alınmasını talep etmektedir.

Konferans'a katılanlar Bosna-Hersek'teki Sırp saldırganların , kesinkes mahkum eder ve Sırp sorumluların La Haye Uluslararası Mahkemesi'ne sevkedilmelerini talep etmektedirler.

ETUC, Bosna Hersek'te yaşayan topluluklarla dayanışmasını göstermek üzere, 1 Mayıs, ICFTU ve WCL ile birlikte Sarayev'o'da kutlama kararı almıştır.

Ayrıca, üye örgütlerine çağrıda bulunarak çeşitli Avrupa ülkelerinde yapılacak 1 Mayıs gösterilerinde Bosna-Hersek'te barışa insan ve sendika haklarına duyulan saygının dile getirilmesini ister.

Konferans'ın katılımcıları ETUC, TÜRK-İŞ , DİSK arasındaki ilişkileri kuvvetlendiren Silivri Konferansı sırasında işbirliği doğrultusunda gösterilen çabaların sürdürmek istediklerini dile getirirler.

Ayrıca, ortak sorunlarla ilgili konularda benzer inisiyatifler geliştirmek istediklerini ortaya koyarlar."

1 Mayıs "Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma" Günü

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK ve Kamu çalışanları Sendikaları ile 18 demokratik kuruluşun oluşturduğu Demokrasi platformu tarafından ortaklaşa kutlanmıştır. 1 Mayıs, başta İstanbul olmak üzere, Ankara, İzmir, Kocaeli, Kayseri, Bursa, Samsun ve Antalya düzenlenen miting ve yürüyüşlerle büyük bir coşku ve başarıyla gerçek özüne ve geleneklerimize uygun bir şekilde kutlanmıştır.

İstanbul'da Şişli Abide-i Hürriyet alanında yapılan ve çok büyük bir katılımı gerçekleştirilen mitingde hükümet sert bir şekilde protesto edilmiş ve istikrar paketine direnmedeki kararlılık dile getirilmiştir. Miting'den bir gün önce, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, DİSK Genel Başkanları ve Demokrasi Platformu yöneticileri ortak basın toplantısı düzenleyerek, 1 Mayıs kutlamaları ve 1 Mayıs'ın önemi üzerinde durmuşlardır.

Miting'de ilk konuşmayı yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, 12 Eylül yasalarının demokrasinin ayıbı olduğunu söyleyenlerin bugün ülkeyi bu yasalarla yönettiklerini belirtmiş ve "Bugün, bizim burada sergilediğimiz gücümüz onlara çeki düzen verecektir" demiştir.

Bayram MERAL'in 1 Mayıs konuşmasının özeti şu şekildedir:

"Türkiye ekonomik, siyasal ve sosyal alanda son derece kritik günlere sürüklenerek getirilmiştir.

Ekonomi, tam bir kargaşanın yaşandığı günlük politikalarla içinden çıkılmaz bir hal almış, fakiri daha da yoksullaştırırken, zengini biraz daha zengin hale getirmiştir.

Ülkeyi bu çıkmaza sürükleyenler, mutfağında tencere kaynamayan işsizi düşünmek bir yana, işsizler ordusuna yeni onbinler katarak ekonomiyi kurtaracaklarını sanmaktadırlar.

Bunun sosyal sonuçlarını düşünmüyorlar.

Sosyal devlet olma idrakinden yoksun hale gelmişler, Devlet kuruluşlarını haraç mezatla satıp, çalışanların sırtına biraz daha fedakarlık yükleyerek becerisizliklerini ört-bas etmeye çalışıyorlar.

Ekonomi profesörleri, hükümet etmek için değil, paramızı pula çevirmek için üç günde bir ekonomik politikaları silbaştan yapmak için geldiler adeta.

Hükümet üzerindeki sermayenin baskısı, işçi ve emekçi örgütleri ilk defa birlikte mücadeleye sevk'etmiştir.

Bu birlik ve beraberlik sadece bugün için değil,

5 Nisan kararlarına karşı, işyeri kapatma, özelleştirme adı altında işçileri işten atma, zam furyası ile üç rakamlara şimdiden ulaşan enflasyona karşı taleplerimizi kabul ettirinceye kadar ve ondan sonra da sürecektir.

Toplu sözleşmelerin imzalanmasından sonra çıkarılan işçilerimizin dramına seyirci kalabilir miyiz?

Sendikalardan kurtulmak için kamu kuruluşlarını yok pahasına yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekenlere karşı tepkisiz kalabilir miyiz?

Taşeronlaşma yoluyla işçilerimizin sömürülmesine rıza gösterebilir miyiz?

Hayır. Sevgili arkadaşlarım.

Cumhuriyet tarihinde bütün ekonomik politikalarını emekçilerin, yoksul halkın cebindeki son kuruşları nasıl alacağına dayandıran bir hükümet yoktur.

Sadece hükümet değil, muhalefet de tam bir sorumsuzluk içinde ekonominin batışından siyasal çıkar hesabı yapmaktadır.

Hükümetin tutarsız politikalarından siyasal çıkar hesabı yapanlar, bu ülkenin ekonomik batışından kendilerini kurtaracaklarını sanmaktadırlar.

Hükümet de, oylarını aldığı işçiyi, memuru, emekliyi ve dar gelirliyi düşünceği yerde, şirket kurtarmalarının üstüne üstük, batık banka kurtarmak için, Merkez Bankası yasasında değişiklik yapmıştır.

KİT'leri özelleştireceklerini söyleyenler, bunun alt yapısını oluşturmaktan özenle kaçınmışlardır.

İş Güvencesi adı verilen yasa için 1,5 yıl şov yapılmış, Hükümete götürülmüş ve bir komisyona havale ile rafa kaldırılmıştır.

Buna ilişkin ILO'nun 158 sayılı ilkesi, merhum Özal tarafından veto edilen kanunla getirilmek istenmiş, daha sonra kendilerinin iktidarı sürerken, eski Başbakan Cumhurbaşkanı olduğu halde bu yasa yenilenmemiştir.

İşsizlik Sigortası da başta Çalışma Bakanı olmak üzere, Hükümetin günlerce Kamuoyunu işgal eden bir gösterisi olmaktan öteye gitmemiştir.

Peki, böylesine alt yapısı oluşmayan bir ortamda, kimsenin burnu kanamayacak dedikleri özelleştirmeyi nasıl yapacaklar ?

Devletin kamburu olduğunu söyledikleri KİT'lerden öncelikle PTT'nin T'si, Türkiye Elektrik Kurumu gibi büyük kâr getiren KİT'leri niye satmaya kalkıyorlar?

iç ve dış borçları ödemek için tezgahlanan bu oyunu herkese yutturduklarını sanıp, işten çıkarılacaklara kendi işini kurması için kredi vereceklerini söylüyorlar.

Buna kargalar bile güler.

Her zaman söylüyorum. Fedakarlık, bunu yapabileceklerden istenir.

Bırakınız fedakarlık istemelerini, vergi borcu olanın gecikme faizini,SSK'ya prim borcu olanın gecikme faizini af'eden bir anlayış hangi akla hizmet etmektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nu batırmak için çalışsalar da ancak bu kadar başarılı olabilirlerdi.

İşçi emeklisi vergi iadesini geç almaya alıştı, şimdi maaşını alıp alamayacağı korkusunu yaşıyor.

insan sağlığı ile oynanıyor ve pahalı ilaç verilmemesi için genelteler çıkarılıyor. Tedavi edici ilaç yerine, ucuz olsun da hasta isterse ölsün mantığı geçerli.

Bu böyle gitmeyecektir dostlarım.

Çalışanlar olarak üreten bizleriz. Tüketici toplumun da büyük bölümünü oluşturuyoruz. Aynı zamanda seçmeniz.

ANAP iktidarına yıllarca işçi kesiminin sesine kulak tıkadığı için verdiğimiz ders, o iktidarı şimdi muhalefete düşürdü.

Bugün iktidarda olup sesimizi duymazlıktan gelenler, vaatlerini gerçekleştirmeyenlere de öyle bir ders veririz ki, neye uğradıklarını anlayamazlar.

1 Mayıs sadece ülkemiz işçilerinin değil, tüm dünya işçilerinin birlik, mücadele ve dayanışma günüdür.

Bu nedenle, Bosna-Hersek'te insan hakları şampiyonları geçiren ülkelerin gözleri önünde yaşanan katliamın sona erdirilmesini istiyoruz.

Azerbaycan'a karşı dünyanın gözü önünde büyük destek alarak saldırılarını ve toprak işgallerini sürdüren Ermenilerin bu küstahlığına dur denmesini istiyoruz.

Cezayir'de, Kolombiya'da, Güney Afrika'da, Fas gibi ülkelerde öldürülen, saldırıya uğrayan emekçi olsun olmasın bütün insanların maruz kaldıkları zulmü kınıyoruz.

Biz, sadece ülkemizde değil, bütün ülkelerde barışın, sevginin egemen olmasını istiyoruz.

Kısaca, tüm insanlığın mutluluğunu kardeşliğini diliyoruz."

HAK-İŞ Genel Başkanı Necati ÇELİK, terörde yaptığı konuşmada, hükümetin sermaye ağırlıklı olduğunu söyleyerek eleştirmiştir. DiSK Genel Başkanı Kemal NEBİOĞLU ise, 24 Ocak kararlarından beri ülkede her istedikleri neredeyse kanun olan sermaye çevrelerinin bu bunalımın sorumlusu olduğunu vurgulamıştır.

1 Mayıs Mitingleri Sonrasındaki Olaylar Hakkında Genel Başkan Bayram MERAL'in Açıklaması (4 Mayıs 1994)

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, büyük bir başarıyla geçen 1 Mayıs kutlamaları sonrasında, mitingden dağılanlara karşı güvenlik güçlerinin bir bölümünün takındığı tavırdan duyduğu üzüntü ve kaygıyı, 4 Mayıs tarihinde açıkladığı bildiriyle kamuoyuna duyurmuştur. Bildiride, sözkonusu tavrın, miting meydanında yaşanan olumlu havayı büyük ölçüde zedelediği belirtilirken, SHP Milletvekili Salman KAYA'ya yapılan hareket kınanmıştır.

Özelleştirme Yetki Yasa Tasarısı'na Tepki (4 Mayıs 1994)

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, 4 Mayıs 1994 günü bir basın toplantısı düzenleyerek, özelleştirme konusunda hazırlanan ve T.B:M.M.'nde görüşmeye açılan Yetki Yasa Tasarısı'nın geri çekilerek bu konuda görüşme ve mutabakat sağlanmasını istemiştir. Bayram MERAL açıklamasında, TÜRK-İŞ'in özelleştirme konusunda yetkili organlarında belirlenen tavrını birçok defa kamuoyu önünde açıkladığını belirterek, Konfederasyonumuzun, ülkemizin ve halkımızın aleyhinde, uluslararası ve yerli tekelleci sermayenin çıkarları doğrultusunda, TÜRK-İŞ'le önceden görüşülmeden alıncaya, yangından mal kaçırırcaasına yapılacak, kamu acıklarının finansmanını ve borçların geri ödenmesini amaçlayan ve alınterimizin birikimini bir avuç vurguncuya peşkeş çekecek bir özelleştirmeye karşı olduğunu bildirmiştir.

Genel ve katma bütçeli kuruluşlarda, KİT'lerde, tarım satış kooperatifleri birliklerinde, sosyal güvenlik kuruluşlarında ve belediyelerde yaşanan önemli sorunların hiçbirisinin sorumlusunun çalışanlar olmadığına işaret eden MERAL, Koalisyon hükümetinin de her alanda(ikramiyeler, zorunlu tasarruf v.b.) çalışanları mağdur edici uygulamalar içinde bulunduğunu belirtmiştir.

MERAL, çok farklı bir anlayışla hazırlanan Özelleştirme Yetki Yasa Tasarısı'na karşı çıkarak, şu eleştirileri yapmıştır.

" Yeni yetki tasarısı, özelleştirmeden en olumsuz biçimde etkilenecek olan çalışanların temsilcileri ile hiçbir görüşme yapılmadan alıncaya hazırlanmış bir metindir. Tasarının bir oldu bitti içinde yasalaşması, ülkemiz ve tüm çalışanlar açısından büyük ekonomik ve toplumsal yaralar açacaktır, büyük kayıplara neden olacaktır. Tasarının yasalaşması halinde, bu önemli konuda çalışanların söz hakkı tümüyle ortadan kaldırılmış olacaktır. Bu yasanın acil olarak çıkmaması durumunda Türkiye'nin batacağı iddiaları ise gerçeklerle bağdaşmamaktadır."

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası (4-10 Mayıs 1994)

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası her yıl olduğu gibi bu yıl da 4-10 Mayıs 1994 tarihleri arasında çeşitli etkinlikler çerçevesinde kutlanmıştır. Haftanın açılışı nedeniyle yapılan toplantıya TÜRK-İŞ adına Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ katılmıştır. İş kazalarında eski teknolojinin büyük rol oynadığını hatırlatan ve teknoloji yenilenmesinin zorunluluğuna dikkati çeken KILIÇ, çalışma ortamının sağlıklı olmasının bedelini işçilerin, hayatlarını yada çalışma yeteneklerini kaybederek ödediklerini belirtmiştir.

Salih KILIÇ, konuşmasında, alınan çeşitli önlemlere rağmen ülkemizde iş kazası ve meslek hastalıklarına yakalananlarda büyük artış gözlemlendiğini vurgulamış ve 1983-1992 SSK verilerini anımsatarak özetle şu açıklamayı yapmıştır.

"SSK verilerinin yalnızca Kuruma intikal eden vakalar olduğu düşünülürse, gerçek rakamların belirtilenlerden daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Konfederasyonumuz açısından en önemli konuların başında, iş güvencesi ile iş güvenliğinin birbirini tamamladığı gerçeğinden hareketle çalışanlara iş güvencesi sağlanması konusu gelmektedir.

Tüm çalışanlara iş güvencesinin sağlanması işçi sağlığı ve iş güvenliğini tamamlayan bir unsurdur.

Bu konuda her kesimin şikayete hakkı var.

Ama Devlet ve işverenler şikayetten çok şikayetleri ortadan kaldıran anayasal ve yasal sorumlu kurumlardır.

Sorunları çözerek görevini yaparlar.

Ülkemizde şimdiye kadar eksik olan bu durumu ortadan kaldıracak köklü tedbirlerin alındığını bugüne kadar görmedik.

İnşallah 21. yüzyıla böyle girmeyiz."

Zorunlu Tasarruflarla İlgili Genelge (4 Mayıs 1994)

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu 4 Mayıs 1994 günü üye sendikalarımıza gönderdiği genelge ile; Yüksek Planlama Kurulu'nun aldığı bir kararla dövize endeksli gelir ortaklığı senetlerindeki zorunlu tasarruf paralarının 31 Aralık 1993 tarihindeki Merkez Bankası döviz alış kurundan TL'sına çevrilmesiyle çalışanların 107 trilyonluk kayba uğradığını bildirmiştir. Haksızlığın bununla da kalmadığının belirtildiği genelgede, bu senetlere yeni bir ödeme planı getirildiği ve Kamu Ortaklığı İdaresinin ihraç ettiği çok uzun vadeli devlet tahviline yatırıldığına dikkat çekmiştir.

Genelgede, Yüksek Planlama Kurulu'nun bu kararı alırken, Kamu Ortaklığı İdaresinin müteahhitlere olan 100 milyonlarca dolarlık borcunu kapsam dışı tutması hatırlatılarak, bu tür ve benzeri uygulamaların hükümetin daha çok zengini koruyan bir yol izlediğini gösterdiği ifade edilmiştir.

"Özelleştirme ve Kadın İşçiler" Semineri (5-6 Mayıs 1994)

TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosu, 5-6 Mayıs tarihleri arasında "Özelleştirme ve Kadın İşçiler" konulu bir seminer düzenlemiştir. Semineri bir konuşma ile açan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL, IMF'nin gösterdiği yoldan gidersek, canımızın yanacağını bildirerek, hükümetin özelleştirme politikasının ardından "işçilerin köle gibi çalıştırılmasının" geleceğine dikkat çekmiştir.

Özelleştirmeden elde edilen 2,5 milyar dolar gelirin 6 trilyonunun, KOİ Başkanı'nın reklam ve danışmanlarına harcadığını belirten MERAL, özel sektörün Güneydoğu'ya gidip yatırım yapacağını sanmadığını da vurgulayarak "özelleştirme olduğunda, hangi özel sektör Güneydoğu'ya gidip tek bir çivi çakacak? Merak ediyorum. Orada yaşayan insanlarımız, bunun cevabını bekliyor. Her zaman silah sesiyle, dipçikle, yumrukla, insanların sesi kesilemez. Açlığa, yoksulluğa, işsizliğe terk ederek onların yapacağı yanlışları, çıkaracağınız şiddet yasalarıyla gideremezsiniz." şeklinde konuşmuştur. Ekonomik ve Demokratik özgürlük kavramlarının birbirleriyle bağımlı olduğunu savunan MERAL, 'Grevsiz, toplu sözleşmesiz memur sendika yasa tasarısı çıksa ne olur? çıkmasa ne olur? Hükümet, Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) gideceğiz, rezil olmayalım' diye telaşlanıyor diyerek, ekonomik gücü elinde tutanların politik gücü de idare ettiklerini kaydetmiştir.

Genel Başkan'dan sonra bir konuşma yapan Uluslararası Hür İşçi Sendikaları (ICFTU) ve Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu (PSI) Kadın Komitesi Sekreteri Adrion Taylor dünyadaki özelleştirme uygulamaları hakkında global perspektife yönelik bilgiler aktarmıştır.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu Toplantısı (16-17 Mayıs 1994)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın çağrısı ile toplanan Asgari Ücret Tespit komisyonu 16 ve 17 Mayıs tarihlerinde çalışmalarına başlamıştır. Komisyon'un ilk toplantısının açılışında konuşan, TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ, ülke ekonomisinin içinde bulunduğu olumsuz şartların bir sonucu olarak uygulamaya konulan 5 Nisan kararlarının etkisinin her geçen gün yaşandığına dikkat çekmiş ve asgari ücretin işçiye net olarak ödenmesi gerektiğini savunmuştur.

Temel mal ve hizmetlerde yüzde 100 oranlara ulaşan fiyat artışlarının ve üç haneli rakamlara ulaşan enflasyonun, çalışanların maruz kaldığı olumsuz yaşama şartlarının çerçevesini çizdiğini belirten KILIÇ, asgari ücretten net ele geçen 1.713.435.-TL. olduğunu söylemiştir. KILIÇ, sosyal devletin başta gelen görevinin, temel insan hak ve onuruna yarasır bir yaşama düzeyini sağlamak olduğunu vurgulayarak özetle şunlar üzerinde durmuştur.

"Bunun gerçekleştirilmesi, piyasanın görünmeyen eli yerine sosyal devletin ekonomik ve toplumsal yapıya adil müdahalesi ile mümkün olacaktır.

Konfederasyonumuzun asgari ücret konusuna önem vermesinin nedeni sadece sendikalı işçilerin değil, aynı zamanda hayatını aldığı ücretle sürdüren herkesin temsilcisi olmasındadır.

Özellikle sendikasız işçilerin önemli bir bölümünün sorunu yetersiz asgari ücrettir.

Düşük belirlenen asgari ücretin haksız rekabete yol açtığı ve işten çıkarılmaların temel nedenini oluşturduğu bilinmektedir. Taseronlaştırma uygulamasının yaygınlaşmasında düşük asgari ücretin önemli rolü bulunmaktadır.

İşverenleri kaçak işçi çalıştırmaya yöneltten fon kesintilerinin olumsuzluğuna dikkat çekmek isterim.

Geçen belirlemelerde bu yönde oybirliği ile temenni kararı alınmasına rağmen bu konuda somut bir adım atılmamış olması üzücüdür.

TÜRK-İŞ olarak biz gerçekçi bir asgari ücretin belirlenmesini istiyoruz.

Taleplerimizi dikkate alan bir yaklaşımla asgari ücretin belirlenmesini bekliyoruz."

16 Mayıs 1994 günü çalışmalarına başlayan Asgari Ücret Tespit Komisyonu yeni asgari ücreti belirleme ile ilgili teknik çalışmalarını sürdürmektedir.

SANAYİİ kesimi Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda işçi kesimini TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ başkanlığında, T.Maden-İş Genel Başkanı H.Hüseyin KAYABAŞI, Şeker-İş Genel Başkanı Hikmet ALCAN, Teksif Genel Sekreteri Zeki POLAT, Türkiye Yol-İş Başkan Vekili Feridun KIZILGÜN ve Haber-İş Genel Başkanı Cengiz TEKE temsil etmektedir.

1475 sayılı İş Yasası'nın geçici 4.maddesine göre ayrı toplanan Tarım ve Orman Kesimi Asgari Ücret Tespit Komisyonu ise, çalışmalarına 17 Mayıs 1994 günü başlamıştır. Komisyon'un işçi kesimi temsilcileri; TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ başkanlığında, Tarım-İş Genel Sekreteri Zeki KARA, Basın-İş Genel Başkanı Ali Ekber GÜVENÇ, Tezkoop-İş Genel Başkanı Ahmet TAMER, Türk Koop-İş Genel Başkanı Ahmet BALAMAN, BASS Genel Başkanı Turgut YILMAZ ve Orman-İş Genel Başkanı Selahattin GÜNGÖR'dür.

Tarım ve Orman kesimi asgari ücret tespit komisyonunun ilk toplantısında bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ, işçi kesiminin görüşlerini aktarmış ve asgari ücretin, sanayi ve tarım kesimi olarak ayrı değil, tek tip olarak belirlenmesini istediklerini bildirmiştir.

2 ve 3 Haziran günlerinde ikinci toplantılarını yapan Sanayi ve Hizmet Kesimi ile Tarım ve Orman Kesimi Asgari Ücret Tespit Komisyonları, 13-14 Haziran tarihlerinde, üçüncü kez toplanmışlardır. Raporumuz hazırlandığı sırada Komisyon çalışmaları devam etmektedir.

"DEMOKRASİ PLÂTFORMU" ÇALIŞMALARI

Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal koşullarda demokrasinin savunulması, demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi doğrultusunda TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK işçi Konfederasyonları yanısıra meslek odaları, kamu çalışanları sendikaları ve bazı demokratik kitle örgütleri ile birlikte "DEMOKRASİ PLÂTFORMU" oluşturulduğu ve ortak girişim ve eylemlerde bulunduğu bilinmektedir.

Başkanlar Kurulumuzun 21-22 Mart 1994 günlerinde yapılan olağan toplantısında bu çalışmalar değerlendirilmiş, toplantı gündemine 1 Mayıs'ın ortak kutlanması yanısıra, "demokrasi kurultayı" düzenlenmesi de konmuştur. Ancak toplantı sırasında DİSK'e bağlı GENEL-İŞ üyesi oldukları belirlenen bazı kişilerin Konfederasyonumuz bina önünde gösteri yapmaları ve yetki uyuşmazlığı ile ilgili yapılan değerlendirmeler sonucu ; "TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, ülkemizin içinde bulunduğu zor günlerde, TÜRK-İŞ'e ve çalışanları temsil eden diğer kuruluşlara büyük görevler düştüğünü hatırlatarak, ülkemizde demokrasinin, lâik Cumhuriyetin, sosyal hukuk devleti anlayışının ve sendikal hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi için bu kuruluşlarla, TÜRK-İŞ'in bütünlüğüne zarar vermeyecek biçimde ve TÜRK-İŞ'in ilkelerine uygun bir çizgide, işbirliği yapmasını onaylamakta ve diğer kuruluşları da, ülkemize, halkımıza ve sendikacılık hareketine zarar verici hareketlerden kaçınması konusunda uyarmaktadır" belirlenmesinde bulunulmuştur.

Demokrasi Plâtfomu Sekreteryası 23 Mart 1994 günü toplanmış ve yapılan değerlendirmelerde TÜRK-İŞ temsilcisi, DİSK'in tutumu nedeniyle bir güvensizlik ortamı doğduğunu belirtmiştir.

DİSK Yönetim Kurulu'nun 26 Mart 1994 günlü "TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Bildirisi'ne Yanıt" ında kullanılan üslup ve ileri sürülen suçlamalar Demokrasi Plâtfomu Sekreteryası'nın 31 Mart 1994 günü düzenlenen toplantısında değerlendirilmiş ve bu koşullarda işbirliği ve ortak mücadele çalışmalarının DİSK'in tutumu nedeniyle yara aldığı TÜRK-İŞ temsilcisi tarafından belirtilmiştir.

Bu arada, Sekreteryası 28 Mart 1994 günü bir heyet halinde TÜRK-İŞ Genel Başkanı'nı ziyaret etmiş ve plâtfomun plânlanan etkinlikleri ile ilgili bilgi vermiş ve işbirliğinin devamı için TÜRK-İŞ'ten büyük beklenti içinde olduğunu vurgulamıştır.

Gelişmeler bu yönde olurken 5 Nisan 1994 günü açıklanan "Ekonomik İstikrar Paketi"nin değerlendirilmesi için, Demokrasi Plâtformu'nu oluşturan kuruluşların genel başkanları düzeyinde olağanüstü toplantı yapılmıştır.

Toplantıda DiSK Genel Başkan Vekili, ülkemizde varolan derin ekonomik sosyal ve demokratik sorunların açıklanan ekonomik paketle yeni bir boyut kazandığını belirterek "geçmişte yapılan hataları bir tarafa bırakarak başta TÜRK-İŞ olmak üzere tüm kuruluşlarla birlikte demokratik eylemler" yapılmasını yazılı olarak bildirmiş ve bu açıklama çerçevesinde Demokrasi Plâtformu'nun çalışmaları yeniden değerlendirilmiştir.

Yapılan toplantıda; işçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs'ın ülke genelinde ortak kutlanması ve 5 Nisan kararlarına karşı iller ve işyeri düzeyinde gelişen eylemleri destekleme ve tepkilerimizi demokratik yollardan dile getirme kararı alınmıştır.

6 Nisan 1994 günü olağanüstü olarak toplantıya çağrılan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu'nda diğer gelişmeler yanısıra DiSK'le ilişkiler ve Demokrasi Plâtformu çalışmaları değerlendirilmiş ve son durum konusunda bilgi aktarılmıştır. Bu doğrultuda Başkanlar Kurulu Sonuç Bildirisinde; "TÜRK-İŞ, ülkemizin ve halkımızın karşı karşıya bulunduğu bu büyük saldırı karşısında, HAK-İŞ, DiSK, kamu ücretli çalışanları sendikaları, meslek örgütleri ve diğer demokratik kitle örgütlerini, tüm anlaşmazlıkları kenara koyarak, birlikte davranmaya, ülkemizin geleceğini ve demokrasiyi birlikte korumaya çağırmaktadır." görüşlerine yer verilmiş ve 1 Mayıs'ın "ortak kutlanması" nı kararlaştırmıştır.

Bu arada 9 Nisan 1994 günü Zonguldak'ta düzenlenen "5 Nisan Kararlarına Hayır" mitingi, demokrasi plâtformunu oluşturan kuruluşlar tarafından da desteklenmiştir.

Demokrasi Plâtformu'nu oluşturan kuruluşların genel sekreterleri düzeyinde 13 Nisan 1994 günü TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde bir toplantı düzenlenmiş ve gerek 1 Mayıs, gerek 5 Nisan Kararları'na karşı tepkiler ve bu çerçevede Ankara'da düzenlenmesi düşünülen miting (TÜRK-İŞ Eylüm Komitesi'nin 12 Nisan 1994 günlü toplantısında kararlaştırılmıştır.) ile ilgili hazırlıkları karara bağlayıp uygulama plânı yapılmıştır. TÜRK-İŞ Genel Sekreteri toplantıda Konfederasyonumuzun yapmayı düşündüğü eylemlerle ilgili bilgi vermiş ve 1 Mayıs ile ilgili yapılmak gerekenler konusundaki görüşümüzü açıklamıştır.

Demokrasi Plâtformu'nun genel sekreterler düzeyindeki toplantısı 14 Nisan 1994 günü de devam etmiş ve 16 Nisan'da Kırşehir'de; 24 Nisan'da Ankara ve Karabük'te düzenlenecek mitinglere etkin katılımı destek sağlanması kararlaştırılmıştır.

Çalışanların ortak sesi

DEMOKRASİ PLATFORMU

1 MAYIS'TA ALANLARA

1994 yılında 1 MAYIS, sömürüye, baskıya ve tehditlere karşı, anti-demokratik istikrar programına karşı, işsizliğe, pahalılığa, işyeri kapatmalarına, işçi ve memur atmalarına karşı, işçi olmanın onuruyla sesimizi bir defa daha yükselttiğimiz gündür.

İşçi sınıfının uluslararası birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 MAYIS KUTLU OLSUN.

1994 yılında 1 MAYIS'ı büyük sıkıntılar içinde ve ancak yine de büyük umutlarla kutluyoruz.

24 Ocak Kararlarının sonrasında izlenen ekonomik politikalar, ülkemizi yeni bir krizle karşı karşıya bıraktı. "İstikrar Paketi" adıyla hazırlanan "zam-atma-satma-kapatma" paketi, bütün emekçi halkımızı tehdit ediyor.

İşçi sınıfının, çalışanların son dönemlerde az da olsa elde ettiği ekonomik-demokratik haklar geri alınmak isteniyor.

Özelleştirme, taşeronlaştırma, işten atmalar, yerli ve yabancı kaçak işçi çalıştırma, işyerlerini bölme, geçici işçi çalıştırma ve benzeri uygulamalar hızla yaygınlaşıyor.

Sendikaların gücünü bilen sermaye çevreleri ve vurguncular, kitle iletişim araçlarını etkili bir biçimde kullanarak, demokrasinin dayanağı sendikalarımıza ve örgütlerimize yönelik yeni kampanyalar açıyor.

İşçiler, memurlar, emekliler, işsizler, esnaf-sanatkar ve küçük üretici köylüler, işsizlik, enflasyon ve terör üçlüsü altında eziliyor.

Son istikrar programı ile getirilen zamlarla ve öngörülen diğer uygulamalarla halkımızın sırtında bu yük daha da arttırıldı. DYP-SHP Koalisyon Hükümeti, ekonomik bunalımın yükünü, bu bunalımı yaratanların değil, halkımızın sırtına yıkmak amacıyla, uluslararası tekeli sermayenin sözcüsü IMF ve DÜNYA BANKASI'nın talimatlarını uygulamayı sürdürüyor.

Üretmeyi gündemine almayan, rant gelirleriyle var olan sermaye çevreleri ve bazı siyasi partiler de, bu programı onayladılar ve daha da yoğun baskılar istiyorlar.

Ülkemize, halkımıza ve işçilere büyük zararlar verecek bu istikrar programını, sessizce kabul etmemiz için, darbe, siyasetim veya olağanüstü hal tehditleri dile getirilmekte, yasalarda anti-demokratik yeni düzenlemeler hazırlanmaktadır.

İstikrar programının halkımızın sırtına yıkmaya çalıştığı yükleri katlanılır kılmak için, Ulusal Kurtuluş Savaşı şartlarını yaşadığımız ileri sürülmekte, milletçe fedakarlık yapmamız gerektiği söylenmektedir; ama sermaye ve servet sahiplerine hiç dokunulmamaktadır.

1994 yılında 1 MAYIS, istikrar programının halkımıza dayatılmayacağını kanıtlayacağımız; çalışanların, emekçilerin örgütlerinin her konuda karar süreçlerine aktif olarak katılmalarını isteyeceğimiz gündür.

1994 yılında 1 MAYIS, bu ülkenin tersanelerine, demiryollarına, elektrik santrallerine, PTT'sine, madenlerine, ka-

TÜRK-İŞ • HAK-İŞ • DİSK

Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu

TMMOB • TTB • TÜRMÖB • T. Diş Hekimleri Birliği

T. Veteriner Hekimleri Birliği

Kamu Sendikaları Eşgüdüm Komitesi

İHD • Halkevleri

Öğretim Üyeleri Derneği • ÇHD • ÇGD

T. Ziraatçılar Derneği • İFMC

Araştırma Görevlileri Derneği

Genel Sekreterler düzeyindeki Demokrasi Plâtförmü'nün bir diğör toplan-
tı 19 Nisan 1994 günü yapılmış ve 1 Mayıs ile ilgili hazırlıklar gözden
geçirilmiş ve bazılarının "1 Mayıs Bildirisi" değörlendirilmiş ve ortak afiş
karara bağlanmıştır.

Demokrasi Plâtförmü çalışmalarını yürüten Sekreteryâ 20 Nisan 1994 günü
toplânarak hazırlıkları gözden geçirmiş ve 1 Mayıs Bildirisi'ne görüşlerin
ışığında son biçimini vermiştir.

Hazırlanan Ortak "1 Mayıs Bildirisi" ekte bilgilerinize sunulmaktadır.

1 Mayıs, Çalışma Raporumuzun daha önceki sayfalarında geniş olarak yer
aldığı üzere yurt düzeyinde ve özellikle İstanbul'da görkemli bir biçimde
kutlanmıştır.

Siyasal iktidarın "demokratikleşme paketi" hazırlığı içinde olduğu da
gözönünde tutularak, demokratik talepler konusundaki talep ve önceliklerin
belirlenmesi ve gerekli çalışmaların yürütölmesine yönelik olarak Demokrasi
Plâtförmü Genel Sekreterler düzeyinde 5 Mayıs 1994 günü, TÜRK-İŞ'te toplanmış
ve yürütölülecek hazırlığın çalışma yaşamının demokratikleştirilmesi; siyasal
demokrasi; ekonomik demokrasi ve özelleştirme ana başlıkları altında yoğunlaş-
tırılması kararlaştırılarak görev bölümü yapılmıştır.

Sekreteryâ 9 Mayıs 1994 günü yaptığı değörlendirme toplantısında,
"demokratikleşme" konusundaki rapor hazırlama çalışmalarını sürdürmüş ve
görüşmelerin özeti görüş bildirilmek üzere üye kuruluş genel merkezlerine
iletılmıştir.

Sekreteryâ 11 Mayıs 1994 günü toplanarak çalışmalarını sürdürmüş ve aşı-
ğıda yer alan basın açıklamasının yapılması kararlaştırılmıştir :

Çalışanların ortak sesi
DEMOKRASİ PLATFÖRMÜ

11 Mayıs 1994

4.5.1994 tarihinde Ankara'da toplanan Demokrasi Platformu
1 Mayıs gösterilerini, 5 Nisan kararlarının uygulanma
sürecini, demokratikleşme paketini ve güncel gelişmeleri
değörlendirerek, kamuoyuna aşağıdaki açıklamayı yapmayı
kararlaştırmıştır.

Emekçilerin ve tüm çalışanların ağır ekonomik baskılarla karşı karşıya olduğu şu günlerde 1 Mayıs kutlamaları anlamına uygun bir biçimde gerçekleştirilmiştir. Yüzbinler 5 Nisan uygulamalarına duydukları tepkiyi ve demokrasi taleplerini dile getirmişlerdir.

Ekonomik bunalımı aşmak için toplumun fedakarlık etmesini isteyen ve bunu adil olarak gerçekleştireceğini söyleyen Hükümete karşı adaletin ancak emekçilerin ve tüm çalışanların ülke yönetimine ağırlığını koyabilmesiyle mümkün olacağını açıkça ifade etmişlerdir.

Demokrasi Platformunu oluşturan bizler, emekçilerin bu talebinin takipçisi ve savunucusuyuz. Bu nedenle, 5 Nisan paketinin çalışanlara vereceği zararları engelleyebilmenin önkoşulu olan demokratikleşme paketinin, taleplerimiz doğrultusunda hazırlanmasını ve bizlerle görüşülerek karara bağlanmasını istiyoruz.

Bu noktada Hükümeti uyarıyoruz. Ekonomik önlemlerin faturasının işçiler ve diğer çalışanlar üzerine yıkılması, bu amaçla demokratikleşmenin ertelenmesi girişimleri karşısında son derece duyarlıyız. Demokratikleşmeyi lüks gören ve şiddetle kınadığımız anlayışlar karşısında Hükümetin programına sahip çıkacak basireti göstermesini bekliyoruz. Parlamento dışı çözüm arayışlarının veya anti-demokratik çözüm dayatmalarının sözcülüğünü yapan ve demokrasiye olan inancsızlığı dile getiren görüşlerin yeri Türkiye Büyük Millet Meclisi olamaz.

Hükümetin özel radyo - TV yasası, kamu çalışanlarının sendikalaşması ve il idaresi yasalarında gösterdiği tavır, demokratikleşme konusundaki iyiniyeti hakkında şüpheler uyandırmaktadır. Demokratikleşme görüntüsü altında yeni anti-demokratik hükümler getirilmesine kesinlikle karşı çıkacağız. 12 Eylül hukuku ortadan kaldırılıyor görüntüsü altında sivil 12 Eylül'lere karşı koyacağız.

Taleplerimiz net ve açıktır:

Başta Anayasa olmak üzere, tüm yasalarda yer alan ve toplumun tüm kesimlerinin düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü engelleyen hükümler kaldırılmalıdır.

Çeşitli yasalarda yapılmak istenilen anti-demokratik ve baskıcı değişiklikler tümüyle geri çekilmelidir.

Kamu çalışanlarının grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı tanınmalıdır. Kamu çalışanlarının siyasi partilere üye olma ve siyasi faaliyette bulunma yasağı kaldırılmalıdır.

2821 ve 2822 sayılı Yasalar, imzalanmış tüm uluslararası sözleşmelere ve ILO standartlarına uygun olarak değiştirilmelidir.

Ekonomik bunalımı işçilerin omuzlarına yıkmak ve sendikal mücadeleyi engellemek için bir silah olarak kullanılan işten çıkarmalara karşı yargı denetimi getirilmeli, konuya ilişkin 158 sayılı ILO Sözleşmesi onaylanmalıdır.

Aynı amaçla kullanılan taşeronlaştırma ve kapsam-dışı uygulamasına karşı yasal önlemler getirilmeli, Türkiye tarafından onaylanmış 94 sayılı ILO Sözleşmesi ve ilgili Bakanlar Kurulu kararı uygulanmalıdır.

Tüm bu değişikliklerde çalışanların karar ve denetim süreçlerine doğrudan katılımı esas alınmalıdır.

Koalisyonu oluşturan siyasal partilerin seçim vaatleri ve Hükümet Protokolünde de ana hatlarıyla yer alan bu taleplerimizin gerçekleştirilmesi bir takvime bağlanmalıdır.

Demokrasi Platformu'nu oluşturan örgütler olarak üyelerimizin beklentilerinin ifadesi olan bu taleplerimizin gerçekleşmesi için üyelerimizle birlikte her türlü girişimde bulunacağımızı, onların tavırlarını açığa çıkaracak meşru ve demokratik her türlü etkinliğe hazır olduğumuzu bir kez daha duyururuz.

Sekreteryâ 17 Mayıs 1994 günü yaptığı toplantısında, "Demokratikleşme Paketi" ile ilgili yapılan ve plâforma katılan üye kuruluşlara görüşü sorulmak üzere gönderilen taslak çalışmaya gelen görüşler ışığında değerlendirmiş ve aşağıdaki basın açıklamasının yapılması kararlaştırılmıştır :

Çalışanların ortak sesi

DEMOKRASİ PLATFORMU

**TÜRK-İŞ
HAK-İŞ
DISK
K.Ç.S.P.
TMMOB
TÜRK TABİBLER
BİRLİĞİ
TÜRMOB
T.DİŞ HEKİMLERİ
BİRLİĞİ
T.VETERİNER
HEK.BİRLİĞİ
SENDİKALAR ARASI
EŞGÜDÜM KOMİTESİ
İNSAN HAKLARI
DERNEĞİ
HALKEVLERİ
ÖĞRETİM ÜYELERİ
DERNEĞİ
ÇAĞDAŞ
HUKUKÇULAR
DERNEĞİ
ÇAĞDAŞ
GAZETECİLER
DERNEĞİ
T.ZİRAATÇILAR
DERNEĞİ
İFMC
ARAŞTIRMA
GÖREVLİLERİ
DERNEĞİ**

DEMOKRASİ PLATFORMU'NUN "DEMOKRATİKLEŞME PAKETİ" İLE İLGİLİ BASIN AÇIKLAMASI

Bugün ülkemizde ekonomik ve siyasal anlamda bir kriz yaşanmakta olduğu yadsınmaz. Yaşanan bu kriz 24 Ocak kararlarıyla başlayan, 12 Eylül darbesiyle sürdürülen dayatmacı uygulamaların bir ürünüdür. Bütün bunlar ülkenin iç dinamiklerinden ve ulusal ihtiyaçlarından çok, uluslararası tekelilerin, IMF ve Dünya Bankası'nın dayatmasıdır. 5 Nisan'da açıklanıp yürürlüğe konulan "Ekonomik Önlemler Paketi" de bu sürecin sonucu ve devamıdır.

Ekonomik bunalımı aşmak için toplumun fedakarlık etmesini isteyen Hükûmete, krizin aşılabileceğinin ancak siyasal demokrasinin sağlanması, emekçilerin ve tüm çalışanların ülke yönetimine ağırlığını koyabilmeleri ile mümkün olacağını hatırlatmak istiyoruz.

Bugün bazı çevrelerce "Ya Demokrasi, Ya Türkiye" ikilemi dayatılmak istenmektedir. Bu ikilem yanlıştır. Çözüm; iç barışı sağlamış "Demokratik Türkiye"dir.

Koalisyon Hükûmetlerinin ve siyasal partilerin bugüne kadar ki yaklaşımlarını gözönüne aldığımızda "demokratikleşme Paketi"nin demokratik açılımlar getireceğine ilişkin ciddi kuşklar taşımaktayız. Hatta ülkemizin son dönemde içinde bulunduğu durum, "Ekonomik Önlemler Paketi" uygulamaları ve bunlara ilişkin çeşitli çevrelerin söylemleri, kazanılmış bazı hakların da geri alınmasını ağırlıkla gündeme getirebilecektir.

Bu noktada Hükûmeti uyarıyoruz. Ekonomik önlemlerin faturasının işçiler ve diğer çalışanlar üzerine yığılması, bu amaçla demokratikleşmenin ertelenmesi girişimleri karşısında son derece duyarlıyız. Demokratikleşmeyi lüks gören ve şiddetle kınadığımız anlayışlar karşısında Hükûmetin Programına sahip çıkacak basireti göstermesini bekliyoruz. Parlamento dışı çözüm arayışlarının veya anti-demokratik çözüm dayatmalarının sözcülüğünü yapan ve demokrasiye olan inançsızlığı dile getiren görüşlerin yeni Türkiye Büyük Millet Meclisi olamaz. Parlamento dışı çözüm arayışlarına kesinlikle karşıyız.

Demokrasi Platformu'nu oluşturan bizler, taleplerin takipçisi ve savunucusuyuz. Bu nedenle, "5 Nisan Paketi"nin çalışanlara vereceği zararları engelleyebilmenin önkoşulu olan "Demokratikleşme Paketi"nin, taleplerimiz doğrultusunda hazırlanmasını ve bizlerle görüşülerek karara bağlanmasını istiyoruz.

Bu bağlamda;

12 Eylül kalıntısı tüm yasa ve düzenlemeler yürürlükten kaldırılmalıdır.

Mevcut yasalarda yapılacak değişiklikler ve yeni getirilecek düzenlemeler Türkiye'nin insan hak ve özgürlüklerine ilişkin uluslararası taahhütlerine uygun olmalıdır. İç hukuku bu yükümlülüklerle uygun hale getirecek düzenlemeler bir an önce gerçekleştirilmelidir.

Tüm çalışanları kapsayacak, Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından kabul edilen ve tam üyelik için başvurduğumuz Avrupa Birliğinde geçerli olan ilke ve standartlara uygun hakları, sendikal hak ve özgürlükler getiren düzenlemelere gidilmelidir. Sendikalar Yasası ve Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası bu ilkeler doğrultusunda yeniden düzenlenmelidir.

Bu genel çerçeve içerisinde şu somut adımlar derhal atılmalı takvime bağlanıp kamuoyuna açıklanmalıdır:

○ Terörle Mücadele Yasası kaldırılmalı, örgütlenme ve düşünceyi kısıtlayıcı tüm hükümler yasalardan ayıklanmalıdır.

○ İller İdaresi Yasasında düşünülen anti demokratik değişikliklerden vazgeçilmelidir.

○ Demokrasi ülkemizin tüm bölgesinde eksiksiz inşa edilerek, normal yönetim biçimine dönülmelidir.

○ Sendikalar, meslek kuruluşları ve demokratik kitle örgütleri üzerindeki siyaset yasağı kaldırılmalıdır.

○ Siyasal Partiler ve Seçim Yasalarında değişiklik yapılarak özgürlükçü, katılımcı ve çoğulcu ilkeler egemen kılınmalıdır.

○ İşkence, yargısız infaz ve faili meçhul cinayetlerin üzerine tavizsiz olarak gidilmeli, sorumlular belirlenip yasaların öngördüğü cezalar verilmelidir.

○ Güvenlik kuvvetleri hukuka bağlı, hoşgörülü ve insancıl davranacak biçimde eğitilmeli, her türlü önyargı ve ideolojik şartlanmadan arındırılmalıdır. Polisin gereksiz şiddet uygulamasına taviz verilmemeli ve bunu yapanlara en sert yaptırımlar uygulanmalıdır.

○ Kamu çalışanlarına grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı tanınmalıdır.

○ İşten çıkarmalara karşı yargı denetimi getirilmeli, konuya ilişkin 158 sayılı ILO Sözleşmesi onaylanmalıdır.

○ İşsizlik sigortası yasalaştırılmalıdır.

○ Taşeronlaştırma ve kapsam dışı uygulamasına karşı yasal önlemler getirilmeli Türkiye tarafından onaylanmış 94 sayılı ILO Sözleşmesi ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararı uygulanmalıdır.

○ Özelleştirme Yetki Yasası iptal edilmelidir.

Bu çalışmaların şimdi yapıldığı gibi "gizli" olarak değil "açıklık" ilkesine uygun yapılmasını istiyoruz. Bu amaçla toplumun farklı kesimlerini temsil eden sendika, meslek örgütü, barolar vb. kuruluşların katılacağı bir süreç izlenmesini, Hükümetten bu katılımı sağlayarak öncelikle bir takvim saptamasını talep ediyoruz.

Demokrasi Platformu'nu oluşturan örgütler olarak bu taleplerimizin takipçisi olacağımızı ve tüm demokratik muhalefet hakkımızı kullanacağımızı bir kez daha belirtiyoruz.

Kamu çalışanlarının, sendikal örgütlülük haklarının yasalaşmasını hedefleyen eylemlerinde yöneticileri ve üyelerinin gözaltına alınması nedeniyle 26 Mayıs 1994 günü demokrasi platformunu oluşturan kuruluş temsilcileri destek ziyaretinde bulunmuş ve Sekreteryaya, 27 Mayıs 1994 günü düzenlediği basın toplantısı ile alınan kararları açıklamıştır.

DEMOKRASİ PLATFORMU**TÜRK-İŞ****HAK-İŞ****DİSK****K.Ç.S.P.****TMMOB****TÜRK TABİBLER
BİRLİĞİ****TÜRMOB****T.DİS HEKİMLERİ
BİRLİĞİ****T.VETERİNER
HEK.BİRLİĞİ****SENDİKALAR ARASI
EŞGÜDÜM KOMİTESİ****İNSAN HAKLARI
DERNEĞİ****HALKEVLERİ****ÖĞRETİM ÜYELERİ
DERNEĞİ****ÇAĞDAS
HUKUKÇULAR
DERNEĞİ****ÇAĞDAS
GAZETECİLER
DERNEĞİ****T.ZİRAATÇILAR
DERNEĞİ****İFMC****ARAŞTIRMA
GÖREVLİLERİ
DERNEĞİ**DEMOKRASİ PLATFORMU
BASIN TOPLANTISI METNİ

27.5.1994

DEMOKRASİ PLATFORMU KAMU ÇALIŞANI
SENDİKALARININ GREVLİ-TOPLU SOZLESMELİ
SENDİKAL HAKLAR İÇİN BASLATMIŞ
OLDUKLARI EYLEMLERİN BASKI VE GÖZALTIYLA
SÜRMEŞİ ÜZERİNE BİRARAYA GELEREK AŞAĞIDAKİ
BASIN AÇIKLAMASININ YAPILMASINI
KARARLAŞTIRMISLARDIR.

Kamu Çalışanlarının demokrasi ve sendikal haklar için başlattıkları mücadelenin baskı ve yasaklarla durdurulmak istenmesini kaygıyla izliyoruz. Bugüne değin varlık nedeni olan demokratikleşme ve insan hakları seviyela içişlerine gelen ama söz ve vaatleriyle tam tersi bir uygulama içerisinde ekonomik istikrar tedbirleri adı altında ekonomik paketi acan Hükümet emekçilerin ve çalışanların hukukunu dahi pa ağırtaştırmıştır.

Bu uygulamalara karşı Kamu Çalışanlarının grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hak arama mücadelesini temel bir insan hakkı sayan ve bunu da her defasında dile getiren Yönetimin son demokratikleşme paketiyle bu savı da bosa çıkmıştır. Hükümet bugüne kadar Kamu Çalışanlarını "Sendikal Haklarının" verilmediği savıyla oyalamıştır. Gelişen bu noktada bu savların inandırıcılığının kalmadığı görülmektedir.

Türkiye'nin benimsediği, imzaladığı AÇIK-Paris Şartı şiddetle dayalı olmayan toplantı ve gösterilerin izine bağlı olmadığı hükümünü kabul etmişken iktidarın son tutumu bu kabulün reddi anlamına gelir.

Bu yolda kamu çalışanlarının ve onların örgütlü sendikal hareketinin demokratik mücadelesinin baskı ve gözetim altına alınmasını demokratik-sosyal hukuk devleti anlayışı ile bağdaştıramıyor ve kınıyoruz.

Bu baskı ve saldırıları salt kamu çalışanlarına dönük olarak değil, tüm demokrasi güçlerine dönük bir tendit olarak görüyor ve buna razı olmayacağımızı kamuoyuna duyuruyoruz. Şu anda gözetim altında bulunduruilan Kamu Çalışanı Sendikaları Yöneticileri ve Üyelerinin dernal serbest bırakılmalarını istiyoruz. Kamu çalışanlarının demokrasi ve sendikal haklar yolundaki haklı ve meşru mücadelelerini destekliyoruz ve tam bir dayanışma içerisinde olduğumuzu kamuoyuna ilan ediyoruz.

Sekreterya 8 Haziran 1994 tarihinde tekrar toplanmış ve plâtfom çalışmalarının bir değerlendirmesini yapmıştır. Sekreteryanın işlev ve çalışma koşullarının yeniden belirlenmesi yanı sıra; KİT'lerin satışı, isten çıkarmalar, demokratikleşme taleplerimiz ile ilgili çalışma ve eylem yöntemlerinin belirlenmesi amacıyla üst düzeyde bir toplantı düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Raporumuzun yazıldığı dönem itibariyle plâtfom çalışmaları devam etmektedir.

III- SOSYAL GÜVENLİK ÇALIŞMALARI

1) Resmi Gazetenin 8.3.1994 tarih, 21871 sayılı nüshasında yayımlanan 22.2.1994 tarih, 94/5335 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile, vadesinde ödenmeyen amme alacaklarına uygulanan gecikme zammı, vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için yüzde 12 olarak belirlenmiş ve bu karar 8.3.1994 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Bilindiği üzere 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunun 51.maddesi, 30.12.1993 tarihinde yürürlüğe giren 3946 sayılı Kanunun 3.maddesi ile "Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için yüzde 9 gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir." şeklinde değiştirilmişti. Bu oran değişiklikten önce ise yüzde 7 olarak uygulanmakta idi.

Ancak para politikalarındaki tutarsızlıklar ve ekonomik göstergelerdeki olumsuzluklar, işverenleri bu düzenlemelere rağmen, Kuruma vaki prim borçlarını ödemeleri hususunda teşvik eder bir sonuç vermemiştir.

Aslında düzenleme yerindedir. Ancak ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik darboğazlar ve uygulanan para politikaları yıllık yüzde 144'e çıkarılan gecikme zamlarına rağmen Kurumun prim alacaklarının tahsilinde bir etkinlik sağlamamıştır. Ancak kağıt üzerindeki gecikme zammı tahakkukları artmıştır.

Kurum bu değişiklik ile ilgili olarak 27.3.1994 tarih, 21887 sayılı Resim Gazetede "Sigorta primleri takip ve tahsilatı Genel Tebliği seri no.4"ü yayımlamıştır.

2) 2925 sayılı Tarım işçileri Sosyal Sigortalar Kanununun uygulama yönetmeliği 7.6.1994 tarih, 21953 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan bir yönetmelikle değiştirilmiştir.

Bu değişiklik ile sosyal güvenlik pulu uygulamasına son verilmiştir. Sigortalıların primlerini o ayı takip eden ayın sonuna kadar ödemeleri ve bu ödemeleri Sosyal Güvenlik Belgesinin içindeki kartların ilgili ay bölümüne "primi tahsil edildi" kaydı düşürülmek suretiyle yaptırımları öngörülmüştür.

Yine bu kartların sigortalılarca en geç ertesi yılın Şubat ayı sonuna kadar " alındı belgesi" karşılığında Kuruma verilmesi, "primi tahsil edildi" kaydını taşıyan kartın sigortalı tarafından herhangi bir sebeple Kuruma geri verilmemesi halinde de, sözkonusu kartın ilgili olduğu süreye ait primlerin ödenmemiş olduğu hususu düzenlenmiştir.

3) 7/5/1994 tarih, 21927 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 3986 sayılı, "Ekonomik Denge İçin Yeni Vergiler İhdası ile 1.7.1964 Tarihli ve 488 Sayılı, 2.7.1964 Tarihli ve 492 Sayılı, 7.11.1984 Tarihli ve 3074 Sayılı, 25.10.1984 Tarihli ve 3065 Sayılı, 31.12.1960 Tarihli ve 193 Sayılı, 21.7.1953 Tarihli ve 6183 Sayılı, 2.2.1981 Tarihli ve 2380 Sayılı, 15.7.1963 Tarihli ve 277 Sayılı Kanunların Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la Belediye Gelirleri Kanunu ile Diğer Kanunlarla Belediyelere Verilen Payların Belediye Vergi ve Resimleri Hükümünde Olduğuna Dair 5237 Sayılı Kanuna 1 geçici madde eklenerek;

"Büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri, bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların 1.4.1994 tarihine kadar birikmiş olan Sosyal Sigortalar Kurumu prim borçları asılları ve ferileri ile 6183 sayılı Kanun Hükümlerine göre takip olunan amme borçları asılları 1.4.1994 tarihinden itibaren herhangi bir zam, faiz uygulanmaksızın 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı, 27.6.1984 tarihli ve 3030 sayılı Kanunlar uyarınca kendilerine verilen paylardan ilk taksit Kanunun yürürlüğe girdiği ayı takip eden aydan başlamak ve eşit taksitlerle olmak üzere 36 ay süre ile ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya iller Bankası tarafından kesilerek belirlenecek hesaplara nakden veya hesaben ödenir. Bu borçlara (Sosyal Sigortalar Kurumuna olanlar hariç) 1.4.1994 tarihine kadar uygulanan gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezaları ile diğer cezaların tahsilinden vazgeçilir." hükmü getirilmiştir.

Kurumun bu kuruluşlardan 1.4.1994 tarihi itibarıyla iyimser bir hesaplama ile 8 trilyona yakın prim alacağı bulunmaktadır. 36 aylık ödeme plânına göre yapılacak tediye dolayısıyla bu prim alacağının 1.4.1994 tarihinden sonraki gecikme zamları ne olacaktır ? Yani Kurumun bu maddi kaybının Hazinece karşılanması gerekmez mi?

Ayrıca işçilerinin ücretlerinden kestikleri primleri dahi Kuruma yatırarak işletme sermayesi olarak kullanmayı usul haline getiren bu kuruluşların 1.4.1994 tarihinden sonraki dönemlerde birikecek prim borçlarını Kuruma zamanında ödemeleri hususunda yasal ve idari düzenlemeye gidilmesi kaçınılmaz bir durum olarak görülmektedir. Çünkü bu düzenleme sadece günü kurtarmanın ötesinde bir fayda sağlamayacaktır.

4) 7.6.1994 tarih, 21593 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış bulunan, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi ile 4792 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkındaki 3995 Sayılı Kanun 1 nci maddesi ile, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun Ek 24.maddesinin (1) bendi,

"... Genel ve katma bütçeli idareler, mahalli idareler, döner sermayeli kuruluşlar gibi kamu kuruluşları ile kanunla ve kanunların verdiği yetkiye istinaden kurulan diğer kuruluşlar ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren teşekkül ve kuruluşlarla bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden aylık bağlanmasına hak kazandıktan sonra ayrılanlardan; 506 sayılı Kanun hükümlerine göre malûllük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlananların ilk sosyal yardım zammı ödemeleri, sözkonusu kuruluşlar adına Kurumca yapılır.

Yukarıda belirtilen kuruluşlar adına, Kurumca yapılan ilk sosyal yardım zammı ödemeleri ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilgili kuruluşlarca Kuruma ödenmemiş sosyal yardım zammı tutarları bu kuruluşlara yapılacak yazılı bildirim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde defaten Kuruma ödenir.

Kurumun yazılı bildiriminde isimleri belirtilenlere sonraki aylarda ödemesi gereken sosyal yardım zammı tutarları, yeni bir bildirim beklenmeksizin ilgili kuruluşlarca, her ay emekli aylığı ödeme tarihlerinden önce Kurumun ilgili hesabına yatırılır." şeklinde değiştirilmiştir.

Bu değişiklikle; Kurumca yapılan ilk sosyal yardım zammı ödemeleri ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilgili kuruluşlarca Kuruma ödenmemiş sosyal yardım zammı tutarlarının bu kuruluşlara yapılacak yazılı bildirim tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Kuruma defaten ödenmesi gerekmektedir. Kurumun yazılı bildiriminde isimleri belirtilenlere sonraki aylarda ödemesi gereken sosyal yardım zammı tutarları da, yeni bir bildirim beklenmeksizin ilgili kuruluşlarca, her ay emekli aylığı ödeme tarihlerinden önce Kurumun ilgili hesabına yatırılır düzenlemesi yapılmıştır. Bu değişiklik ile ilgili uygulamalarda bazı kuşkularımız vardır.

Ya bu kuruluşlar paraları zamanında Kurumun hesabına yatırmazlarsa durum ne olacaktır ?

Yani Kurum bu kişilere bu nedenle o ay için emekli aylığı ödemesini, sosyal yardım zammı kadar eksik mi yapacaktır?

Yetkililerin gazetelerde yer alan beyanlarından bu sonucun çıkartılması gerekmektedir. Ancak biz bu sonucu düşünmek dahi istemiyoruz.

Yukarıda açıklandığı üzere, bazı kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler işçilerinin ücretlerinden kestikleri primleri dahi Kuruma yatırmamayı usul haline getirerek, işletme sermayesi olarak kullanmaktadırlar.

Hükümet de bu kuruluşlarda biriken Kurum alacaklarını Kurum aleyhine sonuç veren yasal düzenlemelerle itfaya çalışmayı usul haline getirmiştir.

Merkezi hükümet bu otorite boşluğuna kesin çözüm bulamadığı gibi, yukarıda açıklanan palyatif düzenlemelerle de hem zaman kazanmakta ve hemde bu kuruluşların sorumlularına cesaret verdiğiinden keyfiyet işçi kamuoyunca bilinmekte ve takip edilmektedir.

Son kuruluş olarak özel sektördeki işinden ayrılarak yaşlılık ve ölüm aylığına hak kazanan kişilere yasaya göre sosyal yardım zammı ödemelerinin Kurumca yapılması gerekeceğinden yukarıda açıklanan endişemiz gerçekleştiğinde emekliler ikiye bölünmüş olmayacak mıdır?

Sosyal yardım sosyal devlet ilkesinin bir gereği olduğundan bu yardımların Hazinece karşılanmasını başlangıçtan itibaren savunan TÜRK-İŞ, bu uygulama karşısında sessiz kalamayacaktır.

Onun için yasa uygulamasından ileri gelecek menfi sonuçların başlangıçta değerlendirilerek gerekli önlemlerin yine zamanında alınmasını yetkililere . hatırlatmakta yarar görüyoruz.

Sosyal yardım zammı ödemeleri büyük çoğunluğun aylıklarının yüzde 60'ından fazlasına tekabül etmektedir. Yani, bu ödemelerin yapılmaması bu kişileri ekonomik darboğazlara sokacağından sosyal patlamaların da nedeni olabilecektir.

Uygulama mali darboğazda bulunan Kurumu belki biraz rahatlatabilir. Ama ülkemizdeki sosyal dengeyi bozacak boyutlara ulaşabileceğinden endişeli olduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Kurumun içinde bulunduğu darboğazlardan çıkış yolu, işçiler ve işçi emeklileri ile bunların dul ve yetimleri aleyhine düzenlemelerde bulunmak değil, tahakkuk ve tahsilâtı artırıcı önlemleri biran evvel yapmakla mümkündür.

Ayrıca;

Sosyal güvenliği Devlet politikası haline getirecek düzenlemelere gidilmelidir.

İşçilerin sosyal güvenlik kuruluşuna devlet katkısı zaman geçirilmeden gerçekleştirilmelidir.

Kurum, karşılığında primini almadığı risklerden sorumlu tutulmamalıdır.

Kaçak işçi istihdamını önleyici yasal ve idari düzenlemelere gidilmelidir.

Sosyal güvenlik kuruluşları devlet güvencesindeki Anayasal kuruluşlar olduğundan, bu kuruluşların zaafa uğratılmasının sosyal devlet ilke ve prensipleriyle bağdaşmayacağı hususunu yetkililere hatırlatmakta yarar görüyoruz.

Kurum ödediği sosyal yardım zammı ödemelerini bu kuruluşlardan maalesef en çok 2 ay içinde talepte bulunamamıştır. Ayrıca bu ödemelerden ileri gelen alacaklardan talepte bulundukları da bu kuruluşlarca zamanında ödenmediğinden Kurum mali yönden sıkıntıya düşmüştür. Ayrıca bu ödemelerin ilgili kuruluşlarca zamanında yapılmamasından ileri gelen temerrüt faizi de umumi hükümlere göre yüzde 30 ile sınırlı idi. 8.12.1993 tarihinde yürürlüğe giren 3917 sayılı Kanunun 1.maddesi ile, 506 sayılı Kanunun 80.maddesinde yapılan değişiklikle Kuruma zamanında ödenmeyen sosyal yardım zammı ödemelerine de gecikme zammı uygulanması yasalaştırılmıştır. Gecikme zammı oranı bugün için aylık yüzde 12'dir.

5) 3995 sayılı Kanunun 2.maddesi ile de; 506 sayılı Kanunun geçici 20.maddesine göre, bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlik personeli için kurulmuş bulunan sandıklardan 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanununa göre birleştirilen, bir başka bankaya devredilen veya bankacılık faaliyetleri sona eren bankaların personeline ait olanlar ile mali durumları üyelerinin sosyal güvenlik yardımlarını sürdürmeye elverişli olmadığı anlaşılanların yetkili organların ilgili mevzuat hükümlerine göre fesih ya da devir için alacakları karar üzerine, bu sandıkların bütün aktif ve pasifleriyle birlikte Sosyal Sigortalar Kurumuna devredilmesi hususunda Bakanlar Kuruluna verilen yetki ile, fiili ve teknik açıkların 3 ay içinde Hazinece karşılanması düzenlemesi, Kuruma maddi bir yük getirmeyeceğinden yerinde bir düzenleme olarak görülmektedir.

Hiç olmazsa banka emeklileri ile emekçilerinin karşılaştıkları sıkıntılar bu şekilde son bulacak ve kamuoyundaki rahatsızlık da giderilmiş olacaktır.

6) Yine aynı Kanunun 4.maddesi ile, 4792 sayılı Kanunun Kurumun gelirlerini düzenleyen 19.maddesi değiştirilerek mevcut gelir kalemlerinin güne uygun bir şekilde redakte edilmesinin ötesinde;

a) Menkul kıymet gelirleri,

b) Kurumun sahibi veya ortağı bulunduğu işletmelerden elde edilecek gelirler,

c) 506 sayılı Kanuna göre alınan idari para cezaları,

d) Sair gelirler,

kalemlerinin ilâvesi de yerinde bir düzenleme olarak görülmektedir.

Çünkü, bu düzenleme mevcut yasal ve idari durum gözönünde bulundurularak yapılmış bir değişikliktir.

7) Sosyal Sigortalar Kurumu 43.Genel Kurulu, 3 yıllık aralarla toplanan 3.genel kurul olarak 11-12/Mayıs/1994 tarihlerinde toplanmıştır.

Genel Kurul çalışmalarının en önemli yönü, Yönetim Kurulu işçi üyesinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanınca görevden alınmasının doğurduğu boşluğun, genel kurulda yapılan seçimle giderilmesi ve delegasyonumuzun eski üyeyi yeniden Yönetim Kuruluna seçmesi olmuştur.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Sayın Bayram MERAL Genel Kurul'da yaptığı konuşma-
sında ;

"..Ülkemizin en büyük sosyal güvenlik kuruluşunun, en yetkili organı olması gereken, ancak ibra yetkisinden bile mahrum olan genel kurullarının, Yönetim açısından yasal bir zorunluğu baştan savmaktan öteye bir yarar sağladığını sanmıyorum.

Oysa; her gün gazetelerde yer alan ve maalesef Sayın Genel Müdürün karanlık tabloları Bakanlık ve Hükümet yetkilileri yerine, basınla görüşmesinden kaynaklanan haberler, bugün sigortalı işçiyi de, emekli, dul ve yetimi de gelecek endişesi içinde yaşatmaktadır.

Sosyal güvenlik olgusu, gelişen Dünya şartlarına göre günümüze ve çağımıza uygun yeni hak arayışlarını gerektirirken; bizde bunun tam tersi yaşanmaktadır.

Hiç kuşku yok ki; bu çalışmalarımız sırasında genel kurulu oluşturan kesimler adına konuşanlar Kurum çalışmalarını enine boyuna ele alacaklardır.

Ben, yıllardır sorunların çözümünde temel ilke olarak tekrarladığımız Kurumun özerk ve demokratik bir yapıya kavuşturulması isteğimizi, Hükümetin Kurumu sık sık finans kaynağı gibi görme alışkanlığını terketmesi gereği üzerinde durmak istiyorum.

Şayet sorunlar giderek artış gösteriyor ve bundan Sayın Bakan ve Sayın Genel Müdür durmadan yakınıyorsa, bu sorunların çözüm yerinin neresi olacağı tartışması gündeme gelir.

Hastalık, iş kazaları ve meslek hastalıkları ile analık sigortasında son üç yılda 9 trilyon 300 milyar lira gelir fazlası varken; siz halâ bugün bile muayene ve ilaç iştirak bedellerini sigortalılara yüklüyorsunuz,

Kurum sağlık tesislerinde tedavi faaliyetlerinde bir önceki yıla göre yatak gün sayısında yüzde 2, poliklinik sayısında yüzde 3 azalma olduğu halde, sigortalının sağlığı ile para arasında tercihinizi ucuz ilâçtan yana koyuyorsanız,

Sağlık sigorta primi ödeyen sigortalının bakmakla mükellef olduklarından 50 bin liraya yükseltilecek muayene ücreti almaktan çekinmiyorsanız,

Adaletli, sosyal güvenlik kavramına uygun bir politikadan uzak kaldığınızı da kabul etmek zorundasınız."

diyen Sayın MERAL Kurum alacakları hakkında da;

"...Bu genel kurulları konuşmaktan öteye, giderek ağırlaşan bir hastayı üç yılda bir masaya yatırıp baştan savma bir kontrol görüntüsünden kurtarmamız gerekir.

Özellikle Kurumun prim alacaklarının 1993 yılı itibariyle 33 trilyon, 549 milyar 727 milyon olduğunu, bunun bir önceki yıla oranla 13 trilyon 764 milyar 497 milyon artış gösterdiğini gözönünde tutarsak, bu gidişin sorumlusu olarak yönetimi görürüz.

Kamu sektöründen 11 trilyona, özel sektörden 8.5 trilyona varan prim alacaklarının, aslında 60 trilyona nasıl ulaştığını kısaca izah etmek istiyorum.

Kamu ve özel kesimden alacakların 6 trilyona yakını kanuni takibe verilmiş, 13 trilyonu henüz icraya intikal etmemiştir.

İcraya intikal ettirilen prim alacaklarının icra safhasına kadarki gecikme zammı yaklaşık 3.5 trilyon liradır.

İcraya intikal ettirilmemiş 13 trilyonun geçecek ve geçmiş zaman faiz ve gecikme zammı ile kanuni takibe verilmiş alacakların günümüze kadarki gecikme zammı tutarı en az 10 trilyon civarındadır.

Buna göre Kurumun alacağı 1993 yılı sonu itibariyle 45 trilyonu bulmaktadır.

Keyfiyeti günümüze yani 11.5.1994 tarihine kadar getirdiğimizde bu tutar 60 trilyonu bulacaktır" dedi ve TÜRK-İŞ'in Kurum çalışmaları hakkındaki görüş ve önerilerini içeren bir dosyayı yetkililere iletilmek üzere Divan Başkanlığına verdi.

Sayın Bayram MERAL konuşmasının bu bölümünde de;

"...Sosyal güvenlik kuruluşları,bugün KİT'lerde yaşanan tablonun bir benzeri gibi gelişigüzel tercihlerle sık sık genel müdür değiştirerek, bugün halâ hazmedemediğimiz ve büyük bir haksızlık olduğu yargı kararlarıyla tescil edilmiş Yönetim Kurulu işçi üyesinin görevini askıya almak gibi tasarruflarla yönetilemez.

48 yılda 7'si vekâleten 33 genel müdürün görev yaptığı, 17 ayda bir genel müdür değişen Kurum'da hizmetlerin görüntüsü şudur;

Sosyal Sigortalar Kurumu, çalışan sigortalı ile emekli sayısı bakımından büyük bir açmazın içine sokulmuştur.

4 milyon sigortalıya karşı, Kurum'dan aylık alanların yani emekli, dul, yetim ve malûl aylığı alanların sayısı yaklaşık 2 milyondur.

SSK hizmetlerinden yararlanan aile ferdi sayısı 23 milyona yakındır.

Böylesine çarpıklığı gidermek için Kurum alacaklarının tahsili yolunda ciddi kararlar alması gerekenler, prim alacaklarının gecikme faizlerini af'etmişlerdir.

Namusuyla primini ödeyenler, bunun tepkisini elbette göstermekte ve "nasıl olsa yine af çıkar" diyerek ödemelerini durdurmaktadırlar.

Az önce belirttiğim, 1992 yılına göre 1993 yılında 13 trilyon daha fazla prim alacağı bulunmasının içinde bu anlayışın da payı vardır.

Ucuz kredi gibi kullanılan, işçi ve işveren hisselerinden oluşan primleri kesip Kuruma vermeyenler, böylesine gecikme zamlarının affı yolu açılınca, bedava kredi kullanmaya başlamışlardır.

Af yolu ile Kurumu trilyonlarla ölçülen zarara sokanlar, şimdi yine işçi ve işveren prim hisselerini yükseltmeyi düşünmektedirler."

dedi.

Diğer ülkelerde işsizlik sigortası dahil sosyal güvenlik primi oranlarından örnekler veren Sayın MERAL;

"...Ülkemizde ise bu oran işveren primleriyle birlikte yüzde 33.5'tur ve bazı işkolları için yüzde 39.5'dur. İçinde işsizlik sigortası primi de yoktur.

İnsafla bakmak gerekir. Vergisi ile birlikte çalışandan kesilen SSK primi ve fonlar toplandığında, ele geçen ücretin ne olacağı açıktır.

Bu büyük prim kesintisine rağmen sigortalıya, emekliye, dul'a, yetime doğru dürüst hizmet verilmemektedir.

Acil ameliyata ihtiyacı olana en az 6 ay sonraya gün verilerek,

Tedavi edici ilaç yerine ucuz olsun da tedavi olmasa da olur anlayışı ile hareket edilerek,

Eczanelere karşı Kurumun itibarı sıfıra indirilerek,

Son olarak da Ziraat Bankasının Kurum'la emekli aylıklarını ödeme-deki sözleşmesi feshedilerek Kurumun itibarı sarsılmış, Kuruma tabi olan sigortalı ve emekliler mağdur edilmiştir.

Kaçak işçi çalıştırmanın önü alınamamış, en azından bu yolda gözle görülür somut sonuçlar elde edilememiştir.

Belge düzenine uymayan, satış fişi vermeyen işyerleri Maliyece nasıl kapatılabiliyorsa, kaçak işçi istihdam eden işyerlerine de para cezasının yanında işyeri kapatma cezası da, hapis cezası da uygulayacak bir düzenlemeye ihtiyaç vardır.

Tasarrufu Tesvik ve Konut Edindirme gibi fonların 10 kişinin altında işçi çalıştıranlara uygulanmaması da kaçak işçiliğe, vergi ve sigorta primi kaçakçılığına zemin hazırlamaktadır.."

diye devam etti.

Konuşmasının bu bölümünde işçi sağlığı ve iş güvenliğine temas eden Sayın Genel Başkan;

"... işçi sağlığı ve iş güvenliğinin amacı, çalışanları işyerlerinin olumsuz etkilerinden korumak, daha güvenli ortamda çalışmalarını sağlamak üretimin güvenli şartlarda yapılmasını temindir.

Bu soruna bir tek kuruluşun değil, değişik kurum ve kuruluşların katkısı ile çözüm aranabilir.

SSK'nın meslek hastalıkları hastaneleri yetersizdir.

Meslek hastalığı taramaları konusunda duyarlı davranılmıyor.

Sağlık hizmetleri konusundaki şikayetler durmadan artarken, Kurum bir türlü formalite kuyruklarının önünü alamamış, tedavi için Kuruma başvuranlar daha da hasta olarak geri dönmektedirler.

Kurumda tıbbi alet ve cihazların bakım ve onarımı zamanında yapılmadığı için hizmet verilemeyen sağlık tesisleri vardır.

Ayrıca, Kurumda görev yapan başka doktorlar olmak üzere tüm personelin ücretleri yetersizdir.." dedi.

Konuşmasının son bölümünde de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanmış bulunan yasa tasarısına temas eden Sayın Bayram MERAL;

"...iş kazalarıyla meslek hastalıkları dışında sigortalıların hastalıklarında, sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 180 gün hastalık sigortası primi ödemiş olması yönünde bir süre konulmaktadır. Bugün için böyle bir süre yoktur.

Sigortalının bakmakla mükellef olduğu ana, baba, çocuklar ile işten ayrıldıktan sonra 6 ay süre ile bakılan kişilere de, 120 günlük prim ödeme süresi 240 güne çıkarılmaktadır.

Malûliyet sigortasından yararlanma şartları ikiye katlanmaktadır.

Yaşlılık sigortasından yararlanma şartlarındaha bir sene önce indirimlerine rağmen kadınlarda 55, erkeklerde 60 yaşa çıkarılmaktadır.

Kadın için 7 bin 200, erkek için 9 bin gün prim ödeme zorunluluğu getirilmektedir.

Kısaca, kadınların 20, erkeklerin 25 yıl dolu dolu prim ödemesi gerekmektedir.

Mevsimlik işçilerin durumu, işsizlik nedeniyle kısa süreli çalışmalar dikkate alındığında, emeklilik bundan sonra hayal olmaktadır.

Memur katsayısı 1100'de dondurulmakta, katsayıyı ve 1 milyon 960 bin lira olan sosyal yardımı belirleme yetkisi Kurum Yönetim Kuruluna bırakılmakta, böylelikle emeklilerin esasen yetersiz aylıkları nedeniyle yakınmaları daha da arttırılmaktadır.

Bir kaç maddesi üzerinde durabildiğim, zaman bakımından yeterince görüşlerimizi açıklama imkanı bulamadığım yasa tasarısına ilişkin detaylar, Divan Başkanlığına verdiğim dosyada yer almaktadır..." dedi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet MOĞULTAY'da; Genel Kurul kapanış konuşmasında, bu genel kurulların eskiden olduğu gibi her yıl toplanması ve genel kurulların ibra yetkisi ile donatılması gerektiği hususunda vaatte bulunmuştur.

Konfederasyonumuz bu yöndeki isteğinin biran evvel yerine getirilebilmesi için bu vaadin takipçisi olacaktır.

8) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanmış bulunan bir yasa tasarısı ile sigortalılara yasalarla tanınmış hak ve menfaatleri kısıtlayıcı düzenlemeler gündeme getirilmiş ve tasarı Konfederasyonumuzun itirazlarına rağmen Başbakanlığa sunulmuştur.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının daveti üzerine 29.4.1994 tarihinde Bakanlıkta yapılan toplantıya Sayın Genel Başkan ve Sosyal Güvenlik Uzmanımız iştirak etmiştir. Tasarı ile ilgili Konfederasyonumuz görüşleri bir dosya halinde ilgililere intikal ettirilmiştir.

İkinci toplantı 6.5.1994 günü yapılmış ve maddelerle ilgili görüşlerimiz açıklanmıştır. Bu arada 1.5.1994 tarihinde TÜRK-İŞ, TİSK, İşçi Emeklileri Cemiyeti ve Kurum yetkililerinden oluşan bir teknisyenler gurubu 1.5.1994 tarihinde Sosyal Sigortalar Kurumunda toplanarak tartışmışlar ve maddelerle ilgili görüşleri tesbit etmişlerdir.

Bu tasarı ile yapılmak istenen düzenlemelerle sigortalıları ve sigorta emeklilerini ilgilendiren hususlar ;

a) Sigortalıların, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası dışındaki hastalıklarında, hastalığın anlaşıldığı tarihten önceki bir yıl içinde en az 180 gün hastalık sigortaları primi ödenmiş olması yönünde bir staj süresi konulmaktadır. Bugün için böyle bir staj süresi yoktur.

b) 506 sayılı Kanunun 35, 37, 40 ve 42 nci maddelerinde sayılan kişilerin Kurum sağlık yardımlarından istifadeleri için var olan sigortalının 120 gün prim ödemiş olmasına ilişkin staj süresi, 240 gün olarak değiştirilmektedir.

c) Malûliyet sigortasından istifade şartları bir misli artırılarak, toplam 3600 gün veya en az 10 yıldan beri sigortalı bulunup sigortalılık süresinin her yılı için ortalama olarak en az 180 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş olması şartı getirilmektedir.

d) Yaşlılık sigortasından istifade şartları değiştirilmekte ve kadınlarda 55, erkeklerde 60 yaşın doldurulmuş olması hususu düzenlenmektedir.

Yine yaşlılık sigortasından istifade için sigortalılık süresi kaldırılarak, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve fakat kadınların 7 bin 200, erkeklerin de 9 bin,

Malûliyet, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş olması gerekmektedir.

Yani bu primlerin ödenebilmesi için kadınların 20 yıl, erkeklerin de 25 yıl dolu dolu prim ödenmiş olması aranmaktadır.

İssizliğin çalışabilir nüfusunun yüzde 25'ini aştığı, iş güvencesinin bulunmadığı ülkemizde, mevsimlik işçiler ile özel sektörde çalışan sigortalılar ve kamuda çalışan geçici işçilerin çalışma sürelerinin yılda 3 ayla kısıtlandığı günümüzde bu sigorta primini ödeyebilmeleri ülke gerçeklerine ters bir durum olarak görülmektedir.

Bu düzenleme yaşlılık sigortası kolunun dul ve yetim aylığı sigortası gibi çalışmasını sağlayan bir düzenleme olmaktadır.

Aşlında sigortalılar çalışırken aldıkları ücretlerle, emekli olduklarında alacakları ücretler arasındaki farklılık ve enflasyonun ülke ekonomisindeki tahribatının yaşamlarında yarattığı ekonomik zorlukları nedeniyle emekliliklerini talep etmiyorlardı.

Bu taslak yasalaştığında yaşlılık aylığı talepleri öteki dünyaya kalacaktır. Çünkü, 1993 yılında Kurumdan yaşlılık aylığı almakta iken ölen 15 bin 317 kişinin bazı yaş gruplarındaki dağılımı;

60 - 64	yaş arasında	2 bin 127,
55 - 59	"	bin 821,
50 - 54	"	bin 796,
45 - 49	"	bin 765 olması

dikkat edilmesi gereken bir husustur.

65 - 69 yaş arasında ise bin 696'dır.

Çocukluklarını yaşamamış bu insanlarımıza bu taslak ile emekli olarak yaşama hakkı da tanınmamaktadır.

1993 yılı itibariyle Kurumdan malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık almakta olanlar 1 milyon 891 bin 177 kişidir. Bu toplama 598 bin 183 hak sahibi de dahildir.

Yine 1993 itibariyle Kurumdan yaşlılık aylığı alan 1 milyon 237 bin 904 kişinin yaş ortalaması kadınlarda 56, erkeklerde 58 olup, ortalama yaş 57'dir.

Bu kişilerin yaş gruplarına göre dağılımı da;

YAŞ	KADIN (F)	ERKEK (M)	TOPLAM
- 39	6.056	4.251	10.307
40 - 44	20.598	42.651	63.249
45 - 49	25.013	142.997	168.010
50 - 54	27.283	195.090	222.373
55 - 59	26.896	199.474	226.370
60 - 64	25.383	230.418	255.801
65 - 69	19.319	138.555	157.873
70 - 74	10.448	65.189	75.637
75 - 79	6.739	33.886	40.625
80 +	4.676	12.983	17.659'dır.

Tabloya göre 60-64 yaş arasında aylık alanlar çoğunluğu teşkil ettiği gibi, 55-59 yaş arasındakilerde ikinci sırayı oluşturmaktadır.

Burada açıklanması gereken bir diğer husus, 39 yaş grubundan aylık alan 10 bin 307 kişiye 506 sayılı Yasaya göre özel emeklilik hakkı tanınan özürli vatandaşlarımızın dahil olduğu hususudur.

Bazı basın-yayın organlarında yer alan ve Avrupa Konseyi (1989), Devlet Plânlama Teşkilatı (1986) istatistiklerine göre ülkemizde emeklilik sonrası yaşama süresi kadınlarda 27 ve erkeklerde 17 yıl olarak gösterilmektedir.

Ülkemizde istisnalar dışında 18 yaşında bir işe girerek sigortalı olunamamaktadır. Dolayısı ile sigortalılık süresinin başlangıcını 18 yaşında başlatmak hatalı sonuçlara neden olmaktadır. İşsizliğin çalışabilir nüfusunun yüzde 25'ine yaklaşan ülkemizde sigortalılığın başlangıcının 18 olarak alınması yukarıda açıklanan Kurum istatistiklerine göre de izafi bir değerlendirme olmaktan ileri gidemeyecektir.

Yine 1992 yılında 56 olan ortalama yaş, 1993 yılında ise yukarıda açıklandığı üzere 57'ye yükselmiştir.

Askerlik borçlanması ile ilgili ödentiler de sanayii kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçilere ödenen ücret seviyesine getirilmektedir. Örnek yaparsak bu kişilerden 1.4.1994 tarihi itibarıyla aylık 1 milyon 249 bin 620 lira kazanç üzerinden prim alınmakta iken bu değişiklik yasalastığında 2 milyon 497 bin 500 lira üzerinden prim alınması gerekecektir.

Yine geçici bir madde ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, yaşlılık aylığı bağlanmasına ilişkin koşulları yerine getirmiş olanların aylık bağlanması hakkı saklı tutulmuş ve fakat ;

"A- En az 5000 gün veya 15 yıllık sigortalılık süresi ile en az 3600 gün prim ödeme şartlarını;

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 31.12.1995 tarihi arasında yerine getirenler kadın ise 51, erkek ise 56 yaşını,

b) 1.1.1996 - 31.12.1996 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 52, erkek ise 57 yaşını,

c) 1.1.1997 - 31.12.1997 tarihleri arasında yerine getirenler kadın ise 52, erkek ise 58 yaşını,

Doldurduklarında yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanırlar.

B- Kadın ise 20, erkek ise 25 yıllık sigortalılık süresi ile en az 5000 gün prim ödeme şartlarını ;

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 31.12.1995 tarihi arasında yerine getirenler, kadın ise 46 yaşını doldurmuş olması ve en az 5440 gün, erkek ise 51 yaşını doldurmuş olması ve en az 5800 gün,

b) 1.1.1996 - 31.12.1996 tarihleri arasında yerine getirenler, kadın ise 47 yaşını doldurmuş olması ve en az 5880, erkek ise 52 yaşını doldurmuş olması ve en az 6600 gün,

c) 1.1.1997 - 31.12.1997 tarihleri arasında yerine getirenler, kadın ise 48 yaşını doldurmuş olması ve en az 6320 gün, erkek ise 53 yaşını doldurmuş olması ve en az 7400 gün,

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartı ile yaşlılık aylığına bağlanmasına hak kazanırlar." düzenlemesi yasalaştırılmak istenmektedir.

Burada gözardı edilmemesi gereken bir husus, kadın ise 20, erkek ise 25 yıllık sigortalılık süresi ile en az 5000 gün prim ödeme şartlarını 31.12.1995 - 31.12.1996 - 31.12.1997 tarihleri arasında yerine getirenlere prim ödeme gün sayıları yönünden ikinci ve gizli bir şart koşulduğudur. Yani yıl 360 gün olmasına rağmen yıllar arasındaki prim ödeme gün sayılarındaki artışlar 360'dan fazladır. Yani 31.12.1995 tarihinde prim ödeme şartlarını yerine getiremeyenler diğer 2 yılda da getiremeyecektir.

e) Yaşlılık aylığı almakta iken sosyal güvenlik destek primi ödemek suretiyle çalışanların toplam prim oranı yüzde 24'den 30'a çıkarılmaktadır.

Yine Kurumdan yaşlılık aylığı alarak faaliyetlerini devam ettiren noterler ve serbest avukatlardan da asgari ücret üzerinden yüzde 30 sosyal güvenlik destek primi alınması getirilmektedir.

f) Prime esas kazanç yeniden düzenlenerek sosyal yardım zammı ödemelerinin üst sınırının tesbitinde dikkate alınması suretiyle, prime esas kazancın üst sınırı genişletilmekte ve fakat bu artış karşılığında sigortalılara bir hak ve menfaat tanınmamaktadır.

g) İsteğe bağlı sigortalılardan alınan yüzde 20 prim oranı yüzde 25'e çıkarılmaktadır. Bu kişiler hastalık sigortası primi ödemedi, yaşlılık aylığına hak kazandıklarında prim ödemedi sağlık yardımlarına hak kazanmakta idiler.

h) Topluluk sigortasına tabi kişilerin prim oranı da yine yüzde 20'den 25'e çıkarılmaktadır. (g) fıkrasındaki durum bu kişiler için de bahiskonusudur.

ı) Cenaze masrafı göstergesinin tesbit yetkisi Kurum yönetim kuruluna bırakılmaktadır.

i) Poliklinik muayene göstergesi 20'den 46'ya çıkarılmakta ve bugünkü katsayıya göre muayene ücretleri 22 bin liradan 50 bin liraya çıkarılmak istenmektedir.

j) Ağır ve tehlikeli işlerde çalışanlardan alınan yüzde 22 prim oranı yüzde 24'e çıkarılmaktadır. Yapılan düzenlemeler nedeniyle sigortalılık süresi ile ilgili hükümler kaldırılmakta ve prim ödeme gün sayılarına 1/4 ilâve yapılması düzenlenmektedir.

k) Memur maaş katsayısı 1100'de dondurulmakta ve asgari ücret, tüketici fiyatları indeksi ve genel ücret seviyelerinde meydana gelecek değişiklikler ve Kurumun mali durumu dikkate alınarak gösterge tablolarında yeniden düzenleme yapma ve katsayıyı yeniden belirleme yetkisi Yönetim Kuruluna verilmektedir.

l) Sosyal yardım zammı da 1 milyon 960 bin lirada dondurulmakta ve bu zammın yeniden belirleme yetkisi de yine Yönetim Kuruluna bırakılmaktadır.

m) İyileştirme araçları ile protez araç ve gereçlerinin her kişi için bir limit belirleyerek, bu limitin üstündeki tutarın ilgililerce karşılanması hususu da Yönetim Kuruluna bırakılmaktadır.

o) İlâç bedellerine katılım oranlarını artırma, artırılmış oranları kadarki oranlara kadar indirme ve bu oranları ilâçların türüne göre ayrı ayrı belirleme yetkisi de yine Yönetim Kuruluna verilmektedir.

Yönetim Kurulunun bugünkü teşekkül tarzına ve Kurum yönetiminin sigortalıların hak ve menfaatlerine bakışları ve uygulamalar dikkate alındığında Yönetim Kuruluna bırakılan bu yetkilerin sigortalıların aleyhine sonuç vereceği tartışmasızdır.

ö) Tasarının işçiler ve işçi emeklileri lehindeki tek maddesi, Konfederasyonumuzun bu yöndeki istekleri doğrultusunda, sigortalılar ve Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malûllük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar geçindirmekle yükümlü oldukları zihinsel, konuşma, işitme, görme, fiziksel (spastik, ataroit) geriliği, psikolojik rahatsızlığı bulunan çocukları ile

Kurumdan hak sahibi olarak gelir veya aylık alan aynı durumdaki çocuklardan Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile resmi veya özel eğitim merkezlerine gönderilenlerin, gelişim ve eğitimlerine ilişkin yardımlar Kurumca sağlanır düzenlemesi getirilmesidir.

Bu düzenleme ile işçi çocukları da memur çocuklarına tanınmış olan bu haktan istifade edebileceklerdir.

p) Yaşlılık aylığı ile ilgili düzenlemelerin, Kanunun yürürlük tarihinde değiştirilen 60.maddesine göre yaşlılık aylığına hak kazanmış olanların haklarını saklı tutması yerinde bir düzenlemedir. Ancak bu şartları Kanunun yürürlük tarihinden 1 gün veya daha sonra kazanacaklara getirilen yaş kısıtlaması ve prim ödeme gün sayılarının artırılması hak düşürücü olarak görülmektedir.

Ayrıca kadın ise 20, erkek ise 25 yıllık sigortalılık süresi ile en az 5000 gün prim ödeme şartlarını Kanunun yürürlük tarihinden sonra yerine getirecekler kademeli olarak hem yaş ve hem de prim ödeme gün sayılarını artıran bir şartın getirilmesi hem hak düşürücü hem de kazanılmış hakları yokedicisi olarak görülmektedir.

Nedense, batı standartlarını işimize geldiğinde örnek alma hastalığımız bu tasarıda da kendini göstermektedir.

Ülkemizdeki barınma, beslenme şartlarına ve çalışma yaşı, süresi ile çalışma yeri gibi hususlar dikkate alınmadan, çocukluklarını yaşamamış bu insanlarımıza emekliliğinizi de yaşamayın demenin vebali siyasi iktidarın olacaktır.

1994 yılını işçilerin sosyal güvenlik hak ve menfaatleri yönünden geriye gidiş yılı, yani bu hakların gaspedildiği kara bir yıl olarak değerlendiriyoruz.

Yine hatırlatmak istediğimiz bir başka husus;

Yapılmak istenen düzenlemeler, Sosyal Sigortalar Kurumunun çöküşünün ötesinde devletin çöküşünün bir görüntüsüdür.

Yetkililere soruyoruz. Kurumu kim ne şekilde idare ederek bu duruma getirmiştir?

Bu durumun sorumlusu işçiler ve işçi emeklileri değildir.

Belki sizler de, bu sorumluluğu kabullenmeyeceksiniz.

Ama Kurumun bünyesindeki mevzuat noksanlıkları, mali ve idari sorunlar kangren haline gelmeden gerekli düzenlemeler zamanında yapılamaz mıydı?

Sizlerin hiç olmazsa geç kalmadan ileri gelen sorumluluğunuz yok mu?

Çünkü, 1985 yılında 3246 sayılı Kanunla yaşlılık sigortasından emekli olabilme şartlarını ağırlaştıran hükümlerin 1.1.1990 tarihinden itibaren uygulanması yasalaştırılmış, geçici maddelerle de Kanunun yürürlük tarihinde 15-10-5 yıl sigortalı olanlara da kademeli bir şekilde yaş kısıtlaması uygulanması düzenlenmişti.

Bu yasa hükümleri tamamen uygulamadan 1992 yılında 3774 sayılı Kanunla kaldırılmıştır. Aradan 2 yıl geçtikten sonra bu tasarı taslağının gündeme gelmesi düşündürücüdür.

Acaba o yasayı çıkaranlar hangi iktidar diye ilgililere sormak istiyoruz ?

İki yıl sonrasını belirlemeyen yönetimleri çağdaş olarak görmek ve kabullenmek mümkün değildir.

r) Bu taslakla 506 sayılı Kanunda yapılmak istenen bu düzenlemeler arasında konulan bir Kanun Hükmünde Kararname yetkisi ile de Kurumun, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı olarak yeniden düzenlenmesi yasalaştırılmak istenmektedir.

Bu kadar büyük maddi ve idari sorunların bu yeni oluşumla nasıl çözüleceği tartışmalıdır. Aslında, bu hususta KHK çıkarma yetkisinin müstakil bir yasa da değil de, bu yasada yer almasının hukuki yönü tartışmalıdır. Bizden hatırlatması..

TÜRK-İŞ işçiler ve işçi emeklilerine, yeni haklar getirmeyen ve mevcut hak ve menfaatlerini kısıtlayan bu hükümlere karşıdır. Bu tavrını devam ettirecek ve taslağın değiştirilmesini yetkililerden isteyecektir.

IV- EĞİTİM ÇALIŞMALARI

1994 yılı birinci dönem eğitim çalışmalarımızın 1 Mart - 15 Haziran tarihleri arasındaki bölümleri aşağıda kısa başlıklar altında bilgilerinize sunulmuştur :

1. Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi Seminerleri
2. Çevre ve İşçi Sağlığı - İş Güvenliği Seminerleri
3. Kadın İşçilere Yönelik Faaliyetler
4. Samsun Eğitim Merkezi Çalışmaları
5. TÜRK-İŞ/ILO Eğitim-Araştırma Merkezi Oluşturma Projesi Çalışmaları
6. Çalışan Çocuklar Bürosu Faaliyetleri
7. Diğer Faaliyetler

1. Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi Seminerleri

Konfederasyonumuz tarafından üye kuruluşlarımız şube yöneticilerine yönelik olarak düzenlenen "Sendikacılık ve Liderlik Eğitimi" seminerlerinin bu döneme ait ilki 2-6 Mayıs 1994 tarihleri arasında yapıldı.

TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen seminerde; Demokrasi ve Sendikacılık, 5 Nisan Ekonomik İstikrar Kararları ve Sendikalar, Sosyal Güvenlik ve Sorunları, Sosyal Siyaset ve Ekonomik Beslenme konuları Prof.Dr.Alpaslan IŞIKLI, Prof.Dr.Hasan ÖZYURT, Dr.Funda ELMACIOĞLU, Seyhan ERDOĞDU ve Osman Nuri TEKMAN tarafından işlendi.

PETROL-İŞ, ŞEKER-İŞ, AĞAÇ-İŞ, SELÜLOZ-İŞ, ÇİMSE-İŞ, YOL-İŞ, DEMİRYOL-İŞ, LİMAN-İŞ, BELEDİYE-İŞ ve SAĞLIK-İŞ Sendikalarımızdan 30 şube yöneticisinin iştirak ettiği seminerin bu dönem içindeki ikincisi 20-24 Haziran 1994 tarihlerinde gerçekleştirilecek.

2. Çevre ve İşçi Sağlığı - İş Güvenliği Seminerleri

Sendikalarımızın şube yöneticileri, işçi Sağlığı - İş Güvenliği kurul üyeleri, sendika temsilcileri, mahalli yetkililer, işveren temsilcileri ve ilgili meslek kuruluş temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilen "Çevre ve İşçi Sağlığı - İş Güvenliği" seminerlerine dönem içerisinde de devam edildi.

İşçi Sağlığı - İş Güvenliği sorunlarının yanısıra çevre bilincini geliştirici konuların da işlendiği ve dönem içinde Bolu (23-25 Mart 1994), Afyon (30 Mart - 1 Nisan 1994) ve Malatya (8-10 Haziran 1994) illerinde gerçekleştirilen seminerlere 264 kursiyer katıldı.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ'ın Endüstri ilişkileri ve TÜRK-İŞ çalışmaları hakkında katılımcılara açıklamalarda bulunduğu seminerlerde, Prof.Dr.Erol SEZER, Doç.Dr.Mehmet BOSTANCI, Doç.Dr.Nizamettin AKTAY, Dr.Turgut ARTUN, Erol ÖZBAKIR ile TÜRK-İŞ ve Çevre Bakanlığı uzmanları eğitici olarak bulundular.

Bu dönem içersinde Çevre ve İşçi Sağlığı - İş Güvenliği seminerleri Elâzığ ve Tokat illerinde de gerçekleştirilecek.

İşçi Sağlığı - İş Güvenliği Haftası Çalışmaları

Her yıl Mayıs ayının ilk haftasında düzenlenen İşçi Sağlığı - İş Güvenliği Haftası etkinliklerine Genel Merkez ve Bölge-İl Temsilciliklerinde katılımıştır.

Ankara'da 4-10 Mayıs 1994 tarihlerinde yapılan İşçi Sağlığı - İş Güvenliği Haftası çalışmalarına TÜRK-İŞ'i temsilen Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ katılmış ve konu ile ilgili Konfederasyonun görüş ve önerilerini açıklamıştır.

Hafta öncesinde TÜRK-İŞ Bölge ve İl Temsilciliklerimize konu üzerinde düşünce birliğimizi sağlamak ve konunun önemini vurgulamak üzere sözlü ve yazılı bilgi aktarımına önem verilmiştir.

İşçi Sağlığı - İş Güvenliği Haftası nedeniyle Konfederasyonumuzca Bursa (5 Mayıs 1994) ve İstanbul'da (6 Mayıs 1994) 1'er günlük toplantılar düzenlenmiş, ayrıca, 10 Mayıs 1994 tarihinde Adana'da konu ile ilgili düzenlenen bir toplantıya TÜRK-İŞ İşçi Sağlığı Uzmanı Sabahattin DERTLİ panelist olarak katılarak Konfederasyon görüşlerini açıklamıştır.

3- Kadın İşçilere Yönelik Faaliyetler

Çalışan kadınların çeşitli sorunlarına yönelik faaliyetlere bu çalışma döneminde de devam edilmiştir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Toplantısı

8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle Konfederasyon Genel Merkezinde bir toplantı düzenlenmiştir.

Üye sendikalarımızdan kadın sendika yöneticileri, kadın komite üyeleri ve kadın temsilcilerinin katıldıkları toplantıda TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL ve Başbakan Tansu ÇİLLER de hazır bulunarak birer konuşma yaptılar.

Toplantı açılışından sonra "Kadının Sendika ve Siyasetteki Yeri" konulu bir de Panel düzenlendi. TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosu Müdürü Seyhan ERDOĞDU'nun yönettiği panele, ICFTU Temsilcisi Elsa RAMOS, SHP Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Üstün KÜSEFOĞLU, ANAP Kadın Komisyonları Genel Başkanı Ediz TERİM, BASIN-İŞ Sendikası Genel Mali Sekreteri Döne SÜRÜCÜ, BASİSEN Sendikası Ankara ve İçanadolu Şube Başkanı Yaşar SEYMAN ve TÜRK METAL Sendikası Pendik Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Nesrin SEZGİN panelist olarak katılarak 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla görüşlerini açıkladılar.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle ayrıca, günün tarihcesini ve önemini anlatan "8 Mart Dünya Kadınlar Günü Nedir?" konulu bir broşür ile işyerlerinde ve kamuoyunun dikkatini çekecek yerlerde dış mekanlarda asılmak üzere 8 Mart afişleri bastırılarak teşkilâtımıza dağıtılmıştır.

Müzikli slayt gösterilerinin de yapıldığı 8 Mart Dünya Kadınlar Günü toplantısı ile ilgili olarak hazırlanan "Dünya Kadınlar Günü Bildirisi" işyerlerinde okunmak üzere sendikalarımıza gönderilmiş, ayrıca da kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

Türkiye'de ve Dünya'da kadınların içinde bulunduğu siyasal,ekonomik, kültürel ve sosyal yapıdan istatistiki bilgiler de verilen BİLDİRİ şöyledir :

"...Bugün 8 Mart dünya Kadınlar Günü.

Bugün tüm dünya kadınlarının dayanışma içinde olduğu,kadın hakları sorununu, kadına ilişkin gerçekleri dile getirdiği, çözüm aradığı bir gün. İşte gerçekler ;

Türkiye nüfusunun yarısı kadın, yarısı erkek.

Ama kadınlar toplumdaki sayısal eşitliklerini ekonomik, sosyal ve politik alanda sürdüremiyorlar.

Türkiye'de okuma-yazma bilmeyen kadınların sayısı erkeklerin üç katı. Orta ve yüksek öğretimde okuyan erkek çocukların sayısı ise kızların iki katı.

Dünyada kadınlar toplam çalışma saatlerinin %66'sını dolduruyorlar ama gelirlerin yalnızca %10'una sahipler.

Dünyadaki mültecilerin %80'i kadın.

Türkiye'de çalışma yaşındaki erkeklerin %88'inin bir işi var. Bu oran kadınlarda %39.

Kadın işgücünün %80'i tarımda çalışıyor.

Kadın işgücünün yalnızca %25'i gelir getirici bir işte çalışıyor. %75'i ücretsiz aile işçisi.

Sigortalı işçilerin yalnızca %10'u kadın. Sendikalı işçilerin de oranı aynı.

Dünyadaki yöneticilerin %5'i kadın.

Kadın parlâmenter oranı %15'in üstüne çıkan yalnızca 25 ülke var. Türkiye'de kadın parlâmenter oranı %1.5.

Dünyadaki hamile kadınların üçte ikisi beslenme yetersizliği çekiyor.

Türkiye'de anne ölüm oranı Avrupa'dakinin 13 katı.

Gebelikte ana-çocuk sağlığı hizmetleri yüzde 80'imize ulaşmıyor.

Her 10 çocuğumuzdan biri, 1 yaşına gelmeden ölüyor.

Aile sorumlulukları kadının omuzunda. Kadın bir işte çalışsa bile ev işleri, çocukların ve ailedeki yaşlıların bakımı ona düşüyor.

Kadınlar mesleki eğitimde ve meslekte yükselebilmeye hep ikinci plânda kalıyor.

İşe alınmada kadınlar erkeklerden sonra geliyor ama işten çıkar-mada öncelik onların.

Kısacası kadınlar, eğitimde, istihdamda, işte, yönetimde ve toplumsal yaşamda eşit haklara sahip değiller.

Bundan 150 yıl kadar önce 8 Mart 1857'de Amerika'daki kadın dokuma işçileri, insanca yaşama ve çalışma koşulları ile eşit haklar için greve gittiler. Birleşmiş Milletler de 1978 yılında 8 Mart'ı 'Dünya Kadınlar Günü' olarak resmen kutlanan uluslararası günler arasına dahil etti.

Bugün dünyanın dörtbir yanında milyonlarca kadın, iş, ekmek ve özgürlük için, demokrasi ve barış için, eşit haklar için yürüyorlar. Yalnız kendileri için değil, erkekler için de, oğulları için de yürüyorlar.

- Biz kadınlar yeteneklerimizi geliştirmek için çağdaş bir eğitim istiyoruz.

- Biz kadınlar, istihdamda yer almak, gelir getirici bir iş sahibi olmak istiyoruz.

- İş istiyoruz, iş güvencesi istiyoruz.

- Mesleki eğitim ve meslekte yükselme istiyoruz.

- Eşit değerdeki işe eşit ücret, buna göre iş değerlendirmesi istiyoruz.

- Sosyal güvenlik istiyoruz. Kadın olarak, ana olarak, etkili sağlık hizmetleri istiyoruz.
- Aile plânlaması ve anneliği özgürce seçme hakkı istiyoruz.
- Analığın korunmasının toplumsal bir görev olduğunun kabulünü istiyoruz.
- Ana olduğumuz için, ekonomik yönden cezalandırılmamak, işyerinde ayırımcılığa uğramamak istiyoruz.
- Eve verilen işlerde çalışan, kısmi çalışan, tarımda çalışan kadınlar için sosyal hak istiyoruz.
- Aile sorumluluklarının paylaşılmasını istiyoruz.
- İş ve aile yaşantımızı uyum içinde yürütmek için gerekli sosyal alt yapıyı istiyoruz. Kreş, ana okulu, çocuk klübü istiyoruz.
- Çalışma saatlerinin azaltılmasını istiyoruz.
- Sosyal haklarımızı kaybetmeden analık izninin uzatılmasını istiyoruz.
- İşsizlik sigortası istiyoruz.
- Özelleştirmeden vazgeçilmesini, re'sen emeklilik uygulamasının durdurulmasını istiyoruz.
- Ertesi gün işe gidip gidemeyeceğinin kaygısını çeken mevsimlik çalışanlar için güvence istiyoruz.
- Yüzbinlerce öğretmene, hemşireye ve memura sendikal hak istiyoruz.
- Yönetimde daha çok yer istiyoruz.
- Sendikalarımızda 'Kadın Komiteleri' ne destek istiyoruz.

BARIŞ İSTİYORUZ, DEMOKRASİ İSTİYORUZ..

Kadın haklarındaki ilerleme, neye hizmet ettiklerine bakılmaksızın kadınların toplumsal yaşamda ve politikadaki başarılarıyla ölçülmesin; demokrasi ve adalet davasına hizmet eden kadınların toplumsal ve politik başarılarıyla ölçülsün istiyoruz.

Biz kadınlar, 8 Mart dünya Kadınlar Gününde 'İş ve Ekmek' diyoruz. Ama gül de istiyoruz.

8 Mart dünya Kadınlar Günü kadın-erkek hepimize kutlu olsun."

Kadın İşçiler ve Özelleştirme Semineri

Konfederasyonumuz ile ICFTU (Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu) ortak eğitim projesi çerçevesinde düzenlenen "Kadın işçiler ve Özelleştirme" konulu seminer 5-6 Mayıs 1994 tarihlerinde yapıldı.

TÜRK-İŞ Genel Merkezi konferans salonunda gerçekleştirilen seminere TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalardaki kadın yönetici sendikacılar, kadın komite üyeleri ile kadın işçi temsilcileri katıldılar.

22 sendikadan 84 kadın temsilcinin katıldığı seminerin sabahki bölümünde TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL ve ICFTU Temsilcisi, Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu (PSI) Kadın Komitesi Sekreteri Adrian TAYLOR Türkiye'deki ve Dünya'daki özelleştirme konusunda birer konuşma yaptılar.

Seminerin öğleden sonraki bölümünde Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr.Korkut BORATAV "Türkiye'de Özelleştirme" konulu bir tebliğ sundu. Seminerin ikinci gününde "İşkollarında Özelleştirme Etkileri ve Çözüm Önerileri" konuları kadın temsilcilerinden oluşan grup çalışmalarında tartışıldı. Grup çalışmalarında özelleştirmeden vazgeçilmesini talep eden kadın temsilciler sendikaların sorunların çözüm sürecinde rol almaları gerektiğini savunarak TÜRK-İŞ'in bünyesindeki sürekli eylem komitesi kararlarına uyacaklarını ve TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunda alınan " üretimden gelen gücü kullanma " kararına katıldıklarını vurguladılar.

Seminer sonucunda bir de Sonuç Bildirgesi yayınlandı. Bildirgede :

"Bağımsız bir devletin sahip olması gereken ve stratejik önemi olan kurumların özelleştirme kapsamına alınması ihanettir. KİT'lerin kamur olarak nitelendirilmesi aldatmacadır. KİT açıklarının artmasının ardında, faiz yükü ve uluslararası sermayenin çıkarları doğrultusundaki politikalar yatmaktadır. Özelleştirme sonucunda, işsizlik, verimsizlik ve sendikasızlaştırma artacak, mal ve hizmet fiatları artacak, talep kısıldığı için esnaf ve sanatkâr çökecektir. İlk işten çıkarılanlar kadın işçiler olacak, işten çıkarılan kadınlar sosyal anlamda da geri plâna itilecektir."

görüşlerine yer verildi.

Bölgesel Kadın İşçi Seminerleri

Dönem içersinde Adana ve Bursa'da yapılan seminerlerde de kadın işçilerin çeşitli sorunları tartışıldı.

9-10 Mayıs 1994 ve 16-17 Mayıs 1994 tarihlerinde gerçekleştirilen ve üye sendikalarımızdan toplam 153 kadın işçi temsilcisinin katıldıkları seminerlerde, "Kadın İşçilerin Sorunları" konusunda ODTÜ Sosyoloji Bölümü Öğretim

Üyesi Doç.Dr.Yıldız ECEVİT, "1994 Aile Yılı ve Aile Plânlaması" konusunda da aile plânlaması uzmanı Gülfidan COŞAR birer tebliğ sundular.

Seminerlerde, TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosu Müdürü Seyhan ERDOĞDU'nun yönetici olarak bulunduğu ve çeşitli işkollarında kadın işçi temsilcilerinin panelist olarak yer aldığı "Kadın İşçilerin Sorunları ve Çözüm Yolları" konulu paneller düzenlendi.

Seminerler sonrasında çalışan kadınların sorunları ile ilgili olarak katılımcılar tarafından hazırlanan Sonuç Bildirgeleri kamuoyuna açıklandı.

Bu çalışma döneminin son bölgesel semineri 27-28 Haziran 1994 tarihlerinde Samsun'da gerçekleştirilecek.

4- TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezi Çalışmaları

TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezinde gerek TÜRK-İŞ'in, gerekse üye kuruluşlarımızın çeşitli konulardaki düzenledikleri eğitim etkinlikleri uygulaması devam ettirilmektedir.

Üyelerimizin sosyal amaçlı faaliyetleri için de hizmete tahsis edildiği Merkezde, dönem içersinde muhtelif tarihlerde PETROL-İŞ, TEKGIDA-İŞ, TEZKOOP-İŞ ve SAĞLIK-İŞ Sendikalarımızca düzenlenen eğitim içerikli toplantılarda 410 kursiyere hizmet verilmiştir.

5- TÜRK-İŞ/ILO Eğitim-Araştırma Merkezi Oluşturma Projesi Çalışmaları

Konfederasyonumuz ile Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) arasında TÜRK-İŞ Genel Merkezinde Eğitim ve Araştırma Merkezi Oluşturulmasına yönelik ortak proje çalışmaları tamamlanarak TÜRK-İŞ, ILO ve BMKP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) yetkililerince imzalanmıştır.

Giderlerinin bir bölümünün Birleşmiş Milletler Kalkınma Programınca (UNDP) finanse edileceği ve amaçlarının geçen dönemlerdeki faaliyet raporlarımızda geniş şekilde yer aldığı projenin faaliyetleri ile ilgili ilk toplantı 12-13 Mayıs 1994 tarihlerinde TÜRK-İŞ Genel Merkezinde yapıldı.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ, ILO Türkiye Temsilcisi Prof.Dr.Rüçhan IŞIK ve ILO Eğitim Uzmanı Guy RYDER'in yanı sıra TÜRK-İŞ Eğitim ve Araştırma Uzmanlarının katıldıkları toplantıda proje stratejisi ve uygulamaları ile düzenlemeler, hedef ve faaliyetler gözden geçirildi. 2 yıl müddetle yürütülecek faaliyetlerin bir takvime bağlandığı proje uygulamaları içersinde ;

- TÜRK-İŞ uzmanlarının sendikacılık, ekonomi, çalışma ekonomisi, istatistik ve bilgi toplama, eğitim ve araştırma metodolojisi konularında eğitilmeleri,
- Türkiye'de örgütlü ve örgütsüz işçilerle ilgili ücret yapısı hakkında bir araştırma yapılması,
- Ulusal ve uluslararası çalışma koşulları hakkında karşılaştırılmalı bir anket araştırması yapılması,
- Plânlanan eğitim faaliyetlerinde kullanılmak üzere Türkçeye tercüme edilecek yayınların (özellikle ILO'nun işçi eğitim kitapçıları) tesbit edilerek bunların Türkiye koşullarına uygunluğunun sağlanması,
- Sendika işyeri temsilcileri, uzmanları ve yöneticilerinin katılacakları ve ekonomik ve sosyal konuların işleneceği her biri 4'er haftalık 6 adet eğitim kursu düzenlenmesi,
- Sendika yöneticileri için 1'er haftalık 3 adet kurs düzenlenmesi,
- Belirli sosyal konular hakkında sendika üst düzey yöneticilerinin katılacakları 8 adet Konferans düzenlenmesi,
- TÜRK-İŞ'te Eğitim, Araştırma, Teşkilâtlandırma, Dış ilişkiler, Hukuk, Sosyal Güvenlik, Basın ve Muhasebe bürolarında geniş bir bilgisayar sistemi kurulması, başta ILO olmak üzere ETUC/ICFTU ve OECD ile modern bağlantılı olacak bilgisayarın kullanımı ile görevlendirilecek TÜRK-İŞ personelinin konu ile ilgili eğitimden geçirilmesi çalışmalarının başlatılması yer almaktadır.

6. Çalışan Çocuklar Bürosu Faaliyetleri

Kasım/1993 tarihinde kurulan, Çalışan Çocuklar Bürosu, 8 aylık süre içersinde giderek kurumsallaşırken; belirlenen çalışma plânı doğrultusunda faaliyetler sürdürülmektedir.

Dönem içersinde yürütülen faaliyetler şu şekildedir:

"Çalışan Çocukların Sorunları" Semineri

Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezinin (METEM) katkılarıyla, TÜRK-İŞ/OSTİM Çıracılık Eğitim Merkezi tarafından düzenlenen seminer 3 Mayıs 1994 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Çalışan çocukların sorunlarının yerinde tartışılması, Milli Eğitim Bakanlığı ile küçük ölçekli işyerlerinin sahiplerinin de desteklerinin sağlanarak çıracılık ve mesleki eğitiminin aksayan yönlerinin ortaya konulmasının amaçlandığı seminere; Doç.Dr.Gürhan FİŞEK "Çalışan Çocukların Sağlık ve Sosyal Sorunları", Mehmet ÖZTÜRK "Çıracılık Eğitiminin Sorunları", Dr.İrfan YAZMAN "Çalışan Çocukların Hukuki Sorunları" ve Yalçın KAYA da "Formal ve informal Sektörde Çalışan Çocukların Durumu ve Mesleğe Yöneltilmeleri" konularında birer bildiri sundular.

Seminerde belirlenen olgular ve geliştirilen öneriler; işçi,işveren ve devletin birlikte mücadele vererek çocukların gerçek anlamda birer meslek eğitimi öğrencilerini olduğunu kabul etmeleri, çıracılık ve meslek eğitiminin içerik, standart ve süre bakımından eksikliklerinin giderilmesi, çalışan çocukların sağlık ve sosyal sorunlarının çözümünde kısa ve orta vadeli çözümlerin bulunması, çalışan çocukların tam bir iş ve sosyal güvenlik hukuku ile korunması, çocukların ilgi, beceri, fiziksel ve ruhsal durumlarına göre mesleğe yönlendirilmeleridir.

Çalışan Çocuklar Anket Çalışması

Çalışan çocukların toplumsal profilinin ortaya çıkarılmasına yönelik Ankara'da yapılan anket çalışması sonuçlandı. Ağaç ve Metal işkolunda yoğun olarak çalışan çocuklara yönelik olan bu araştırma çocukların yanısıra aileler, işverenler ve ustalarla ilgili bilgileri kapsamaktadır. TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bürosu ile bir grup öğretim görevlisinin işbirliği ve sendikalarımızın katılımıyla gerçekleştirilen anket çalışmasının önümüzdeki günlerde kitap haline getirilmesi plânlanmaktadır.

"Çalışan Çocuklar Üzerine Bir Alan Araştırması" Grup Çalışması

"Çalışan Çocuklar Üzerine Bir Alan Araştırması" başlıklı grup çalışması 27 Mayıs 1994 tarihinde Ankara'da gerçekleştirildi. Grup çalışmasında, çocukların yoğun olarak çalıştıkları Ağaç ve Metal işkollarında yapılan alan araştırmasıyla ilgili veriler verildi, anketin sonuçları tartışıldı. Çalışmayı gerçekleştiren Gazi Üniversitesi Öğretim Görevlilerinden Yard.Doç.Dr.Vedat BİLGİN "Ankara'da Çalışan Çocuklar Üzerine Bir Toplumsal Araştırma" ve "Küçük İşyerlerinde İşveren, Usta ve Kalfalarla Yapılan Görüşmelerin Değerlendirilmesi", Doç.Dr. Erhan AKIN "Çalışan Çocukların Aile Yapıları" (Derinlemesine Mülakat Analizleri ve Yorumları) ve Dr.Belma TOKUROĞLU "Çalışan Çocukların Kadın Çevresi" başlıkları altında bildirilerini sundular.

Grup çalışmasına TÜRK-İŞ Eğitim, Araştırma ve Çalışan Çocuklar Bürosu Uzmanları, AĞAÇ-İŞ ve TÜRK METAL Sendikalarımızın Genel Merkez ve Şube Yönetim Kurulu Üyelerinin yanı sıra ILO-IPEC programı çerçevesinde proje sürdüren kuruluşların yönetici ve uzmanları da katıldı.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ, Çalışan Çocukların Sorunları Semineri ve Çalışan Çocuklar Üzerine bir alan araştırması konulu grup çalışması ile Radyo ve TV programlarında Çalışan Çocuklar Bürosunun faaliyetleri ve çocuk işçilerle ilgili Konfederasyonumuzun görüşleri hakkında açıklamalarda bulundu. TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salih KILIÇ anket çalışmalarıyla ilgili olarak basına yaptığı açıklamada da "Çocuk işçilerle ilgili araştırmaların, büyük bir sömürüyü ortaya çıkardığını, çocukluklarını yaşayamayan bu işçilerin sırtından vergi ve sigorta primi kaçırıldığını" ifade etti.

KILIÇ açıklamasında şu görüşlere yer verdi:

"Çalışan çocuklarımızın sorunlarına ilişkin anket sonuçları, ailelerin %75'inin ortalama 4-5 çocuk sahibi olduğu ortaya çıkmıştır. Tam bir emek sömürsünün sergilendiği çocuk işçilerimizden %22'si 1 milyon liraya, %52'si bir ilâ 2 milyon liraya, %19'u 2-3 milyon liraya, %3'ü de 3-4 milyon liraya kadar ücret alabilmektedir. .

Çalışma saatlerine bakıldığında çocukların %25'i 8 saat, %37'i 8 ilâ 10 saat, %36'sı ise 10 saatin üstünde çalıştırılmaktadır.

Çocuk işçilerimizin tahsil durumu da değerlendirilmiş, çocukların %60'ının ilkokul mezunu olduğu, %7'sinin ilkokul tahsilini yarım bıraktığı, %11'inin ortaokul mezunu, %17'sinin ortaokuldan terk, %3'ünün okumaya devam ettiği, ancak %2'sinin lise tahsili yapabildiği anlaşılmıştır."

Çocuk Bürosu Yayın Faaliyetleri

TÜRK-İŞ Çalışan Çocuklar Bülteninin yayını aksatılmadan sürdürülmektedir. Çalışan çocuklarla ilgili faaliyetlerin, çeşitli araştırma ve haberlerin yer aldığı Çalışan Çocuklar Bülteninin 2.sayısı da Mayıs/1994 sonunda yayınlanmış ve Sendika Genel Merkezleri ile Şube Başkanlıklarına gönderilmiştir.

Öte yandan, "Sendikalar ve Çalışan Çocuklar Durum Belirlemesi" semineri ile "Çalışan Çocukların Sorunları" konulu seminere sunulan bildiriler de kitap haline getirilerek Sendikalara, basına ve ilgili kuruluşlara gönderilmiştir.

7. Diğer Faaliyetler

Katılınan Toplantılar

Dönem içersinde TÜRK-İŞ'in katılması istenilen eğitim ağırlıklı ve çalışma hayatımızın güncel sorunlarıyla ilgili toplantılara Genel Eğitim Sekreteri ve eğitim uzmanlarınca katılınarak TÜRK-İŞ'in görüşleri açıklanmıştır.

Ayrıca endüstriyel ilişkiler çerçevesinde TÜRK-İŞ'in temsilci bulundurduğu çeşitli toplantılara aksatılmadan katılınarak bu konularda da Konfederasyon görüş ve önerileri dile getirilmiştir.

SSK/SEATS İşçi Sağlığı Aile Plânlaması Projesi Çalışmaları

SSK aile plânlaması hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) ile Uluslararası Yardım Teşkilâtı (USIAD) arasında yapılan "SSK/SEATS İşçi Sağlığı Aile Plânlaması" projesine Konfederasyonumuzun eğitim çalışmalarıyla katkıda bulunması amacıyla yönelik uygulaması sürdürülmektedir.

Bu amaçla, proje çalışmaları ve aile plânlaması konusunun sendikaların eğitim programlarına entegrasyonu konusunda üye kuruluşlarımız Genel Eğitim Sekreterleri, Eğitim Müdür ve Uzmanlarının katıldığı bir toplantı düzenlenmiştir. Ayrıca, dönem içersinde gerçekleştirilen Kadın İşçiler ve Çevre ve İşçi Sağlığı - İş Güvenliği seminerlerinde sözkonusu proje uzmanlarınca projenin amaç ve faaliyetleri ile aile plânlaması ve sağlık sorunları konularında katılımcılara bilgiler verilmiştir.

İşçi Sağlığı ve Aile Plânlaması hizmetlerinin devamlılığının sağlanması ve öneminin vurgulanması amacıyla proje'ce düzenlenen "İşçi Gözüyle Aile Plânlaması Nedir?" konulu yarışma ile ilgili bilgi ve açıklamalar üyelerimize duyurulması için bir yazı ile Teşkilâtımıza gönderilmiştir.

1994 Yılı İkinci Dönem Eğitim Faaliyetleri

Konfederasyonumuzca 1994 yılı 2.altı aylık (Temmuz-Aralık) dönemde yürütülecek eğitim faaliyetlerimiz plânlandığı gibi sürdürülecektir. Yapılan plân gereği 1994 yılı ikinci 6 aylık dönem içersinde:

- Sendikacılık ve Liderlik Eğitim Seminerleri
- Çevre ve İşçi Sağlığı - İş Güvenliği Seminerleri
- Kadın İşçi Seminerleri
- TÜRK-İŞ/ILO Ortak Eğitim Projesi Çerçevesinde Yapılacak Çalışmalar
- Çalışan Çocuklarla İlgili Faaliyetler
- TÜRK-İŞ Bölge ve İl Temsilcileri Toplantısı
- Güncel içerikli Sempozyum-Panel ve Konferanslar

yer almaktadır.

V - TESKİLATLANDIRMA ÇALIŞMALARI

Siyasal iktidarın 5 Nisan 1994 günü açıkladığı " Ekonomik İstikrar Paketi " karşısında tesbit edilecek ve uygulamaya konulacak politikaları oluşturmak amacıyla 6 Nisan 1994 günü Olağanüstü toplanan Türk-İş Başkanlar Kurulu ve Türk-İş Eylem Komitesi bir dizi karar alarak bu uygulamayı protesto etmeye başlamıştır.

Bu amaçla ; Başkanlar Kurulu katılımı benimsenen ve 9 Nisan 1994 günü Zonguldak'ta düzenlenen " Özelleştirme ve İşyeri Kapatmalarını Protesto " mitingine iştirak edilmiştir.

Kırşehir'de PETLAS fabrikasının kapatılması kararının ardından Petrol-İş Sendikası tarafından 16 Nisan'da düzenlenen " Kapatma Kararına Hayır " mitingine iştirak edilmiştir.

Türk-İş Başkanlar Kurulu ve Türk-İş Eylem Komitesi tarafından alınan kararlardan birisi olan ve 24 Nisan 1994 günü Ankara'da düzenlenen " Pahalılık ve İstisizliği Protesto " mitingi ile ilgili tüm hazırlıklar yapılmıştır.

Mitingin Türk-İş'e yarasır ve bir biçimde gerçekleştirilmesi için miting öncesi mitingde katılacak olan diğer işçi sendikaları konfederasyonları ile de görüşmeler yapılmıştır. Miting öncesi flama, bayrak gibi hazırlıklar ile mitingin tüm Ankara halkına duyurulması için iki gün süren yoğun propaganda çalışmaları yürütülmüştür.

Türk-İş Yönetim Kurulu'nun bu yıl yapılacak olan 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlamalarının tüm yurttan yaygın bir şekilde kutlanması kararı alması üzerine 1 Mayıs yürüyüş ve mitingleri başta İstanbul olmak üzere Ankara, İzmir, Zonguldak, Samsun, Bursa ve Ankara'da görkemli bir şekilde kutlanmıştır.

İstanbul'da TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK ile Demokrasi Platformu çalışanları tarafından ortaklaşa düzenlenen 1 Mayıs kutlamaları'na Türk-İş'i temsilen, Genel Başkan Bayram Meral katılmışlardır. Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral ile diğer konfederasyon başkanları 1 Mayıs'tan bir gün önce bir basın toplantısı düzenleyerek kutlamalar ile 1 Mayıs'ın önemi üzerinde durmuşlardır.

Karabük, Zonguldak ve Kırşehir'den PETLAS işçilerinin de katıldığı mitingde bir konuşma yapan Meral ; günün işçilerin birlik ve dayanışma günü olduğunu belirterek, "bugün bizim burada sergileyeceğimiz gücümüz 12 Eylül yasaları ile ülkeyi yönetenlere çekti düzen verecektir" demistir.

İzmir'de TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK ile Demokrasi Platformu'na mensup kuruluşlar tarafından düzenlenen yürüyüş ve miting'de; Türk-İş'i Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Sabri ÖZDEŞ temsil etmiştir. Özdeş, miting'de bir konuşma yaparak açıklanan ekonomik istikrar programının etkilerinin hafifletilebilmesi için tüm çalışanların birlikte hareket etme zorunluluğuna değinmiştir.

Başkanlar Kurulu tarafından alınan diğer bir eylem kararı gereğince, Genel Başkanlıklara gönderilen bir genelge ile, bugüne kadar ki uygulamaları ve son istikrar paketi nedeniyle tüm sendikacıların ve işçilerin koalisyon hükümeti ni oluşturan DYP, ve SHP'den istifa etmeleri istenmiştir.

TÜRK-İŞ'İN Yeni Üyesi : Orman-İş

Bağımsız Orman-İş Sendikası, 6 Mayıs 1994 günü Ankara'da toplanan 8. Olağan Genel Kurulu'nda 208 delegenin oybirliği ile aldığı kararla Türk-İş'e katılma kararı almıştır. Türk-İş'e 1 numaralı işkolu kapsamında katılan Orman-İş Sendikasının 25 bin civarında üyesi bulunmaktadır.

Orman-İş Sendikası Yönetim Kurulu üyeleri 9 Mayıs'ta Türk-İş'i ziyaret ederek Türk-İş Yönetim Kurulu üyeleri ile görüşmüşler ve Genel Kurul'da alınan Türk-İş'e katılma kararının tüm üyeleri tarafından sevinçle karşılandığını belirten Orman-İş Sendikası yöneticileri birlik ve beraberlik içinde orman işçilerinin sorunlarını çözmede daha başarılı olacaklarını ve bu konuda TÜRK-İŞ'in önderliğinin büyük önem taşıdığını belirtmişlerdir.

İl Temsilciliklerine Atamalar

En son yapılan Türk-İş Başkanlar Kurulunda bu yana çeşitli nedenlerden ötürü boşalan Tokat ve Malatya il temsilciliklerine yeni atamalar yapılmıştır.

ETUC/TÜRK-İŞ/DİSK Sempozyumu

Avrupa İsci Sendikaları Konfederasyonu ETUC ve Türkiye'de ki üyeleri TÜRK-İŞ ve DİSK tarafından 25-27 Nisan 1994 tarihleri arasında Silivri'de ortaklaşa düzenlenen " Avrupa Birliği ve Türkiye ilişkilerinin Sosyal Boyutu ve Sendikaların Rolü " konulu konferansa istirak edilmiş ve Avrupa'dan gelen sendikacı meslektaşlarla ikili görüşmelerde bulunulmuştur.

.../.

Kooperatifçilik Çalışmaları

Türk-İş'in 1974 yılından beri yürüttüğü Kooperatifçilik Çalışmaları olumlu sonuçlarını vermeye devam ediyor. Yıllar boyu süren eğitim ve örgütlendirme çalışmaları sonucunda işçi sendikaları ve şubelerince desteklenen 212 tüketim kooperatifinin oluşturduğu 8 tüketim kooperatifleri bölge birliği yöneticileri Türkiye Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliğinin kurulması kararı almışlardır.

Aile fertleri ile birlikte 2 milyon kişiyi örgütleyecek olan Merkez Birliği önümüzdeki aylar içinde yine Türk-İş'in öncülüğünde kurulacak.

Tüketicinin Korunması Çalışmaları

Tüketicinin Korunması konusunda, kısa adı ETUC olan Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından oluşturulan ETUC Tüketici Birimi tarafından 17-19 Mart 1994 tarihlerinde Brüksel'de düzenlenen " Garanti Mevzuatının Bütünleşmesi " konulu toplantıya Genel Başkanlık Danışmanı Yıldırım KOÇ iştirak etmiştir.

Ayrıca üyesi olduğumuz Uluslararası Tüketici Birlikleri Örgütü IOCU'dan gelen bültenler ve uyarılar Türk-İş dergisinde haberler şeklinde yer almıştır. Ayrıca Gümrük Birliği ve Tüketici konusunda bir inceleme yazısı ile dünyada yapılan bazı özelleştirme örneklerinin tüketiciye ne gibi olumsuzluklar getirdiği konusunda bir yazı Türk-İş Dergisinde yayınlanmıştır.

VI-ARAŞTIRMA MERKEZİ ÇALIŞMALARI

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi, geçtiğimiz dönem çalışmalarını belirlenen ilkeler doğrultusunda sürdürmüş ve ülkenin ekonomik ve sosyal alanında meydana gelen değişim ve gelişmelerin, ülke ve çalışanları etkileyen boyutu izlenerek Konfederasyonumuzun ilkeleri doğrultusunda görüş oluşturulmuştur.

Araştırma Merkezi'nde görev yapan uzmanlar geçirdiğimiz dönemde:

* Ayrıntılarını raporun 'Demokrasi Platformu Çalışmaları' bölümünde sunduğumuz çalışmaların sekreteryasında Konfederasyonumuz adına görev yapmışlardır.

* Yeniden toplantıya çağrılan Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nda görev almış ve konuyla ilgili teknik rapor ve hazırlıklar yapılmıştır.

* Yüksek Hakem Kurulu çalışmalarını izlemiş, Kurul tarafından bağıtlanan sözleşmelerin sonuçları ilgili sendikaya duyurulmuştur.

* Başkanlar Kurulu toplantıları izlenerek görüşmeler tutanak haline dönüştürülmüştür.

* Ankara'da yaşayan dört kişilik ailenin yapması gereken aylık gıda harcama tutarı, piyasadan izlenen fiyatlarla hesaplanarak bülten haline dönüştürülmüştür.

* Fiyat artışları izlenerek, toplu iş sözleşmelerinde yer alan dönem itibarıyla yapılmak gereken ücret zamları hesaplanmış ve sendikalarımıza gününde duyurulmuştur.

* Toplu iş sözleşmelerindeki prosedür izlenmiş, gelişmeler rapor haline dönüştürülmüştür.

* İstanbul/ Silivri'de 25-27 Nisan 1994 tarihlerinde, ETUC, TÜRK-İŞ ve DİSK tarafından düzenlenen 'Avrupa Topluluğu ve Türkiye Arasındaki İlişkilerin Boyutu ve Sendikaların Rolü' uluslararası toplantısının hazırlık çalışmaları yapılmış ve konuyla ilgili bilimsel bir rapor hazırlanarak 'Bilgi Dosyası' olarak katılımcılara dağıtılmıştır.

* Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları için oluşturulan özel ihtisas komisyonlarındaki görev sürdürülmüştür.

* Ayrıca, çeşitli kuruluşların düzenlediği toplantılar izlenmiş, gerekli raporlar hazırlanmış ve sunulmuştur.

* Üye sendikalarımız ile, başta basın ve üniversite olmak üzere çeşitli kuruluşlardan gelen bilgi taleplerinin karşılanmasına devam edilmiştir.

* Nihayet, Başkanlar Kuruluna sunulan Çalışma Raporu'nun hazırlık çalışmaları ve koordinasyonu gerçekleştirilmiştir.

VII- HUKUK MERKEZİ ÇALIŞMALARI

I) BURO ÇALIŞMALARI

1) Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Taslağı Üzerinde Çalışmalarımız

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak parlâmentoya sunulan "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Taslağı" na ilişkin olarak hazırlanan Konfederasyonumuz görüşleri, EĞİTİM-İŞ Sendikasına gönderilmiştir.

EĞİTİM-İŞ Sendikasına talepleri üzerine gönderilen Konfederasyonumuz görüşü aşağıda sunulmaktadır.

1.1) Taslağın 3.maddesindeki işyeri tanımı, 2821 sayılı Yasanın 2.maddesindeki düzenlemeye paralel bir biçimde; kamu hizmetinin yürütüldüğü yer olarak yapılmıştır. Üzerinde tartışma yapılan taslak Kamu Görevlileri Sendikalarına ilişkin olduğu için daha farklı ve ayrıntılı bir işyeri tanımının bu Yasa Taslağı için gerekli olmadığı düşünülmektedir.

Esasen Yasa Taslağının 5.maddesinin son bendinde bir hizmet koluna giren işyerlerinin hangileri ya da neler olacağı konusunda bir yönetmelik çıkartılacağı da belirtilmektedir.

Bu bakımdan taslakdaki mevcut tanımın yeterli olduğu söylenebilir.

1.2) Taslağın 4.maddesinde sendikaların hizmet kolu esasına göre ve Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla kurulacağı belirtildikten sonra Tasarının 5.maddesinde hizmet kolları 9 ana başlık altında belirlenmiştir.

Hizmet kolunun, 2821 sayılı Sendikalar Yasasındaki işkolunun eşdeğeri olarak düşünülebileceği söylenebilirse de 5.maddedeki hizmet kollarına ilişkin belirlemenin bazı sakıncaları da beraberinde getireceği düşünülmektedir. Şöyle Bu tür geniş kapsamlı sayılabilecek hizmet kolu esasının belirlenmesi halinde birbirinden nitelik olarak farklı işler yapan ve bu nedenle de sorunları, beklentileri farklı olabilecek kamu görevlilerinin aynı sendika kapsamında örgütlenmesi, sendikal örgütlenmeden beklenen yararları kısıtlayabilecektir.

Diğer taraftan böylesi çalışan yoğunluğunu dikkate alan ve teknik olarak sınıflandırılmış bulunan hizmet kolu düzenlemesinin, 2821 sayılı Sendikalar Yasasındaki işkolları ile farklılıklar gösterdiği bir başka deyişle uyumlu olmadığı saptanmaktadır.

Bu nedenlerle, hizmet kollarının 2821 sayılı Yasanın ilgili maddesinde düzenlenen işkolları ile daha uyumlu olabilecek bir kapsamda düzenlenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

1.3) Taslağın 13.maddesinde yeralan düzenleme demokratik sendikacılık ilkelere uygun olmakla birlikte, zorunlu kurullara yapılacak üye seçimlerinin yargı gözetimi altında ve belirlenen esaslara göre yapılacağı gibi, fevkalâde genel bir ifadenin kullanılmış olması yetersiz görülmektedir. Gerçekten madde bu hali ile; seçimlere aday göstermeden başlayıp, fiilen oy kullanmanın nasıl yapılacağına kadar pekçok konuda doğabilecek tartışmaları çözümlemekten uzak bir içeriktedir. Bu sakıncalar dikkate alınarak 2821 sayılı Yasanın 14.maddesindeki esaslara paralel bir açıklığa yerverilmesi yerinde olacaktır.

1.4) Tasarının 22.maddesinde, profesyonel sendikacılık yapmak durumunda olan şube başkanı ya da diğer şube yöneticileri ile ilgili, sendika veya konfederasyon yöneticilerinininkine benzer güvencelere yer verilmemesi önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

Öte yandan, profesyonel sendikacılık görevinden ayrılanların eski görevlerine dönmek için 15 günlük süre içinde başvuruda bulunmaları koşulu da bu sürenin kısa olması itibarıyla yetersiz görülmektedir.

Keza, taslaktaki düzenleme biçimiyle, kendi istekleri dışında örneğin; seçimi kaybetmek suretiyle sendikadaki görevinden ayrılanların yeniden eski görevlerine dönmelerinin de mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Söz konusu maddenin işaret edilen bu sakıncaları ortadan kaldıracak kapsamda yeniden düzenlenmesi yerinde olacaktır.

1.5) Taslağın 23.maddesinde ilk bakışta göze çarpan en temel eksiklik özellikle sendikaların görevleri ve etkinlikleri arasında greve ilişkin hiçbir düzenlemeye yer verilmemiş olmasıdır.

Demokratik ve özgür sendikacılığın grevsiz ve toplu sözleşmesiz olamayacağı ve esasen bu kadar önemli bir eksikliğin koalisyonu oluşturan siyasal partilerin Türk halkına verdikleri sözlerle de bağdaşmayacağı dikkate alınarak madde metninde bu unsurlara yer verilmesi kaçınılmaz görülmektedir.

1.6) Taslağın 25 ve 26.maddelerinde düzenlenen ve daha çok istişari bir organ konumunda olan kurullarda kamu işveren temsilcilerinin yanısıra sekiz kamu görevlisinin de yer alması ilk bakışta makul bir düzenleme olarak değerlendirilmektedir.

1.7) Taslağın sendika üyelik ödentilerini düzenleyen 30.maddesinde üyelik ödentisinin herhangi bir sınıra tabi olmaksızın sendika genel kurullarınca belirlenebilir olması (ki bu husus taslakta sendika tüzüğünde belirlenen üyelik ödentisi olarak belirtilmektedir) yerinde olmakla beraber, aidat kesebilmek için, işyerinde çalışan kamu görevlilerinin yarısından fazlasını üye kaydedebilmek koşulu ve buna ilâveten aidat kesilebilmesi için üyenin işverenine ayrıca dilekçe vermesi şartı, sendikal faaliyeti güçleştiren önemli sakıncalardır. Bu nedenle, aidat kesintisi için öngörülen üye oranı makul bir düzeyde ele alınmalı ve aidat için üye kayıt fişinin düzenlenmesi yeterli olabilmeli, ayrıca üyenin işverene dilekçe vermesi esası tümüyle tasarıdan çıkarılmalıdır.

1.8) Geçici 1 ve 2.maddelerde yer alan "Kamu görevlileri kuruluşları" deyimini; ülkemizde yasal bir zeminde mücadele vermek için uzunca bir zamandır onurlu bir mücadele veren Memur Sendikalarını yok sayan bir anlayışın ifadesi olarak değerlendirilebileceği için bu maddelerdeki kamu görevlileri kuruluşları yerine Kamu Görevlileri Sendikaları deyimine yer verilmesi isabetli olacaktır.

2) Hatay Milletvekili Mehmet DÖNEN tarafından Hazırlanarak Parlâmentoya sunulan 2821 sayılı Sendikalar ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasalarında Değişiklik Öneren Yasa Taslaklarına İlişkin Çalışmalarımız:

Adı geçen milletvekili tarafından hazırlanarak Parlâmentoya sunulan 2821 ve 2822 sayılı Yasalarda değişiklik yapılmasına ilişkin Yasa Önerileri incelenmek ve değerlendirilmek üzere Konfederasyonumuza sunulmuş, Konfederasyonumuz Hukuk Bürosunca çalışma yapılmış ve belirlenen görüşümüz Hatay milletvekiline bildirilmiştir.

3) 1475, 2821 ve 2822 sayılı Yasalarla İlgili Çalışmalarımız :

1475 sayılı İş, 2821 sayılı Sendikalar ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasalarında değişiklik yapılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan Yasa tasarıları Konfederasyonumuza gönderilerek görüşlerimizin bildirilmesi istenmiştir.

Konfederasyon Yönetim Kurulu fevkalâde önemli gördüğü bu konuların, öncelikle Konfederasyona üye sendikalarımızın hukukçularından oluşan TÜRK-İŞ Hukukçular Kurulunca görüşülmesini uygun bulmuş ve bu çerçevede toplanan Kurul, daha önce Konfederasyonumuzca bu Yasalarda yapılması gerekli görülen değişiklik çalışmalarını da gözönünde tutarak görüşlerini belirlemiş, Yönetim Kurulumuzca son şekline kavuşturulan görüşlerimiz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmiştir.

4) Esnaf ve Sanatkârlar Şurası Yönetmelik Taslağına ilişkin Çalışmalarımız :

T.C.Sanayi ve Ticaret Bakanlığının yazılı istemi üzerine, Esnaf ve Sanat-kârlar Şurası Yönetmelik Taslağı'na ilişkin olarak belirlenen Konfederasyonumuz görüşleri adı geçen Bakanlığa gönderilmiştir.

5) 158 sayılı Sözleşme ve 166 sayılı Tavsiye Kararına ilişkin olarak Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasasının 19.maddesi uyarınca, anılan örgüte gönderilmek üzere hazırlanan rapor Çalışmalarımız:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 23.03,1994 tarih 1001-8567 sayılı yazısı ekinde Konfederasyonumuza gönderilen ve 158 sayılı ILO Sözleşmesi ve 166 sayılı Tavsiye Kararına ilişkin bazı hususların yanıtlanması talebini içeren Soru Formu Hukuk Büromuzca incelenerek, yanıtlanmış, Yönetim Kurulumuzca son şekli verilen yanıtlar bir rapor halinde ILO'ya gönderilmek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına sunulmuştur.

6) "Özelleştirmeye Bağlı İssizlik Ödeneği ve Diğer Hizmetler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile ilgili Çalışmalarımız :

KOI Başkanı Tezcan YARAMANCI'nın TÜRK-İŞ'i ziyareti esnasında Konfederasyonumuz görüşlerine sunduğu "Özelleştirmeye Bağlı İssizlik Ödeneği ve Diğer Hizmetler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" taslağı, Hukuk Büromuzca incelenmiş, inceleme neticesi hazırlanan ve anılan taslağa ilişkin olarak madde bazında görüş-lerimizi içerir rapor Yönetim Kurulumuzun görüşlerine açılmış, Yönetim Kurulumuzca son şekli verilen rapor Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığına sunulmuştur.

7) 3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun'a ilişkin Çalışmalarımız:

Maliye Bakanının 1993 yılı Aralık ayı başlarında basında yer alan "zorunlu tasarruf ana paralarının Nisan/1994'de isteyenlere ödeneceği, ancak bu halde ödeme yapılan kişinin tüm haklarının yanacağı" şeklindeki açıklaması ile

yarattığı ve kamuoyunda ve bu kapsamda işçilerimizde de ciddi huzurluklara yolaçan belirsizlik karşısında bir önceki çalışma raporunda bir kısmını özetlediğimiz çalışmalarını bu dönemde özellikle Yasanın 6.maddesine ilişkin olarak sürdürmüştür.

Sözkonusu maddede öngörülen olumsuzlukları işçilerimiz yararına aşabilmek için konu Hukukçular Kurulu Toplantısında da tüm boyutları ile tartışılmış ve yapılan görüşmeler sonunda belirlenen görüşler Yönetim Kurulumuzca Genel Başkanlıklara duyurulmuştur.

Konunun önemine binaen Konfederasyonumuzun görüşünü de kapsayan metin aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

" Yüksek Plânlama Kurulunun 18 Nisan 1994 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 94/1 sayılı Tebliği ile;

- a) 3417 sayılı "Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair" Yasanın 6.maddesinin 3.fıkrası hükmü uyarınca ödemeden yararlanmak isteyen işçilere; Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten bu yana geçen 6 yıllık sürede, yalnızca işçilerin ücretlerinden kesilen tasarruf kesintilerinin ödeneceği, buna karşılık aynı sürede gerçekleşen işveren katkıları ile bunların nemalarının ödenmeyeceği,
- b) Hak sahibine ödenmeyen işveren (Devlet) katkısı ile nema toplamının ise, T.C.Ziraat Bankası Ankara Merkez Şubesinde açılan "Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabına" nema olarak kaydedileceği,
- c) Biriken tasarruf kesintilerini alan hak sahiplerinin, sistemden yararlanmak istedikleri takdirde, kendilerine ödenmeyen işveren katkısı ile nema toplamından oluşan alacakları ile ilgilendirilmeksizin, işe yeni başlayanlar gibi Yasada belirtilen imkânlardan yeniden yararlanabilecekleri,
- d) Ve nihayet ödemeden yararlananların istekleri halinde maaş ve ücretlerinden tasarruf kesintisi yapılmayacağı,

açıklanmış bulunmaktadır.

Yukarıda (a) başlığı altında açıklanan husus, 3417 sayılı Yasanın 6.maddesinin 3.bendine uygundur. Buna karşılık (b),(c) ve (d) başlığı altında açıklanan hususlar ise önümüzdeki zaman süreci içinde gerçekleşebilecek nitelikte olmakla beraber, Yasanın özüne ve amacına uygun düşmemektedir.

Bu tebliğ ile kamuoyuna yansıtılan bu değerlendirmeleri somut örneklerle açıklamak gerekirse;

Yasanın 6.maddesinden yararlanarak kendi tasarruf kesintilerini almak isteyen bir işçi için, Yasanın uygulandığı 6 yıllık sürede kendi adına biriken tasarruf kesintisinin 5 milyon TL, işveren katkısının 7 milyon TL. ve bunların nemasının ise 12 milyon TL. olduğu düşünülürse, toplam 24 milyon TL.na ulaşan alacak tutarından işçiye yalnızca kendi kesintisi olan 5 milyon TL. ödenecek, buna karşılık bakiye 19 milyon TL. ise işçiye ödenmeyecektir.

Eklemek gerekir ki, yukarıda somut örnekle açıklanan husus, 3417 sayılı Yasanın 6.maddesinin 3.bendine tamamen uygundur.

Konfederasyonumuz, bu sonucun haksız ve dayanaksız olduğu, Anayasal kurallar ile bağdaşmadığı, bu nedenlerle anılan yasal düzenlemenin ortadan kaldırılarak, isteyen işçilere, 6 yıllık sürede gerçekleşen işveren katkıları ile nema toplamından oluşan toplam alacağın ödenmesine imkân verecek yeni bir yasal düzenleme yapılmasının zorunlu olduğu inancındadır.

TÜRK-İŞ, bu sonucu sağlamanın yolunun, Yüksek Plânlama Kurulu tebliğinin iptalinden ziyade, 3417 sayılı Yasanın başta 6.maddesinin 3 ve 4 nolu bentleri olmak üzere bazı maddelerinin, işçiler ve diğer çalışanların yararına sonuç verecek biçimde değiştirilmesi için gayret göstermesinin yanısıra, 3417 sayılı Yasanın anılan maddelerinin Anayasaya aykırılığını savunarak, bu maddelerin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurabilmek olanağının sağlanmasına çaba sarfetmek olduğu, inancındadır.

Nitekim, Konfederasyona bağlı sendikalarımızın hukukçularından oluşan TÜRK-İŞ Hukukçular Kurulu da bu kanıya varmış bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; Konfederasyonumuz ve bağlı sendikalarca yürütülecek hukuki girişimlerin sonucuna kadar; çok zorunlu olmadıkça işçilerimizin 3417 sayılı Yasanın 6.maddesinin 3.fıkrasında açıklanan Tasarruf kesintilerini geri alma hususundaki girişimlerini, şimdilik ertelemelerinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Konuya ilişkin her türlü gelişme bundan böyle de Sendikalarımıza, işçilerimize ve diğer çalışanlara duyurulacaktır.

Bilgilerinizi rica ederiz."

8) TBMM Anayasa Komisyonundaki Çalışmalarımız:

"Özelleştirme Konusunda Düzenlemeler Yapılmasına İlişkin Yetki Kanunu Tasarısı"nın TBMM Anayasa Komisyonunda tartışılması aşamasında Konfederasyonumuz Hukuk Bürosu, Yönetim Kurulumuzun talimatı ile Anayasa Komisyonu çalışmalarına katılmış, konuya ilişkin Konfederasyonumuz görüşleri Komisyon üyelerine açıklanmıştır.

9) Türk-Alman İş Hukuku Sempozyumu :

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesinin düzenlediği "Türk-Alman İş Hukuku Sempozyumu"na TÜRK-İŞ Hukuk Bürosunca katılmış ve gerçekten teknik olarak doyurucu sonuçlar alınmıştır.

10) Bülten Çalışmaları :

Konfederasyonumuz Hukuk Bürosunun aylık periyodlar halinde, düzenli bir biçimde çıkarmakta olduğu TÜRK-İŞ Hukuk Bülteni çalışmalarına bu dönemde de devam edilmiştir.

11) Sendikalarımız, İşçilerimiz ve Üçüncü Şahıslardan gelen mektup ve taleplere ilişkin çalışmalarımız:

Sendikalarımız ve işçilerimizden değişik konularda ve çok sayılarda gelen mektup ve talepler ayrı ayrı değerlendirilmiş ve yanıtlanmış, içlerinden önemli görülenler ise teşkilatın bilgilendirilmesi ve uygulama birliği sağlanması amaçları ile bir genelge halinde duyurulmuştur.

12) İşkolü Tesbit Kararlarına İlişkin Çalışmalarımız :

Büromuz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca 2821 sayılı Yasanın 4.maddesi uyarınca Resmi Gazetede yayımlanan işkolü tesbit kararlarını, örgütlenme faaliyetlerine katkıda bulunabilmek düşüncesi ile ilgili sendikalara duyurmaya bu dönemde de devam etmiştir.

II) DAVALARIMIZ :

1) Bundan önceki raporumuzda daha detaylı biçimde açıklandığı üzere 3 Ocak eylemi ile ilgili olarak Konfederasyonumuz yöneticileri ile bağlı Sendikalarımızın Genel Başkanları aleyhine açılan ve beraatle sonuçlanan ceza davası Cumhuriyet Savcılığınca temyiz edilmiş olup, dosya halen Yargıtay aşamasındadır.

2) Prof.Dr.Turan EROL tarafından Konfederasyonumuz aleyhine açılan tazminatı davası reddedilmiş, kendisi tarafından karar temyiz edilmişse de, Yargıtay 4.Hukuk Dairesinin 31.01.1994 günlü ilâmı ile onanarak kesinleşmiştir.

VIII- BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER ÇALIŞMALARI

Basın ve Halkla ilişkiler Büromuzun aylık olarak çıkardığı TÜRK-İŞ dergisinin, tiraj bakımından dar tutulması; sendikalarımızın merkez ve şubeleri yanısıra parlamento, üniversitelerle demokratik kitle örgütlerine gönderilmesi dikkate alınarak, 1 Kasım 1993 tarihinden itibaren dört sayfalık aynı isimle bir gazetenin çıkarılarak geniş bir kitleye ve işçilerimize ulaştırılması başarılı sonuçlar vermiştir.

Gazetenin içeriğinde, sendikalarımızın özel haberlerinden önemli olanlara yer verilmekte, fakat ağırlık genel konular ve tüm işçilerimizin ilgi duyduğu olaylara ayrılmaktadır.

Onaltıncı Genel Kurulumuzda temenni kararı olarak alınan, TV istasyonu ya da Radyo kurulması, günlük gazete çıkarılması gibi konularda yapılan araştırmalar, bunun son derece yüksek maliyete yol' açacağını göstermiş daha sonra çıkarılan Radyo, TV Yasası bu konudaki girişimimizi tamamen engellemiştir.

Ayrıca, gerek TV, gerek Radyo ve günlük gazeteleri ayakta tutan en büyük kaynağın ilân olduğu düşünüldüğünde, sermaye çevrelerinin TÜRK-İŞ'in kuracağı Medya'ya ilân vermeyeceklerini de gözönünde bulundurmak zorundayız.

İleride, küçük anonslar halinde, 1-2 dakikalık yapımlarla halkımıza sesimizi daha geniş ve ilginç biçimde duyurabilmenin çalışmaları ve incelemesi yapılmaktadır.

Basın ve Halkla ilişkiler Büromuz, gerek Konfederasyonumuzun gerek Sendikalarımızın basınla ilişkilerinde verimli bir diyalog kurmuş, toplantılara basınımızın en geniş şekilde katılımını sağlayarak mesajların kamuoyuna iletilmesinde önemli rol oynamıştır.

Büromuz, Sendikalarımızın basın büroları ndan talep edilen yardımları da eksiksiz yerine getirmektedir.

IX- DIŞ İLİŞKİLER

Uluslararası İlişkiler

TÜRK-İŞ Mart/1994 - Haziran/1994 döneminde uluslararası faaliyetleri ve temasları olumlu bir biçimde sürdürülmüştür.

Bu dönemde TÜRK-İŞ'in uluslararası faaliyet ve temasları şöyledir:

ETUC Yönetim Kurulu Toplantısı 10-11 Mart 1994

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL ve Kadın İşçiler Bürosu Müdürü Seyhan ERDOĞDU, 10-11 Mart 1994 tarihlerinde Belçika'nın Brüksel kentinde yapılan Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ETUC) Yönetim Kurulu Toplantısına katılmışlardır.

Bu toplantıda, 9 Aralık 1993 tarihli toplantının tutanakları ile, yürütme komitesinin 9 Aralık ve 3 Şubat 1994 tarihli toplantılarının tutanakları kabul edildi. ETUC, ICFTU, ve WCL uluslararası ticaret anlaşmalarına konacak sosyal hükümlere ilişkin bir ortak metin hazırladılar.

ETUC yönetim kurulu, Eşit değerdeki İşe Eşit Ücret, konusunu ve bu konuda ve bu konuda ETUC Kadın Komitesince hazırlanan karar taslağını tartıştı.

ETUC yürütme komitesinde, ETUC Genel Başkanlığına gelen Fritz VERZETNİTSCH'den boşalanan sandalyeye, İsveç'li sendikacı Björn ROSENBERG seçildi.

Avrupa Komisyonu Başkanı Jacques DELORS ETUC yönetim kurulu toplantısına katılarak, Avrupa Birliğinin Sosyal Politikalarının formüle edildiği Beyaz ve yeşil kitaplar hakkında bilgi verdi.

11 Mart günü, ETUC Yönetim Kurulu olağanüstü toplantısına Bosna-Hersek Sendikaları Konfederasyonundan bir heyet davet edildi. Konfederasyon Başkanı Süleyman HRLE ve Yönetim Kurulu üyeleri İvan BULE ve Uzeir DUZBUR'dan oluşan heyet Bosna-Hersek'deki son durum hakkında bilgi verdi.

Bosna -Hersek İşçi Sendikaları Konfederasyonunun 1 Mayıs'ı Bosna'da kutlama çağrısı ICFTU, ETUC, WCL ve İtalya, Fransa, İspanya, Türkiye gibi bağlı sendikalardan kabul gördü.

Bosna-Hersek İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Süleyman HRLE ve konfederasyonundan bir heyet Türkiye'ye davet edildi.

Ayrıca 12 Mart 1994 Cumartesi günü 25-27 Nisan 1994'de Silivri'de ETUC-TÜRK-İŞ-DİSK işbirliği ile düzenlenen ve Avrupa Birliğince finanse edilen konferansın hazırlık çalışmaları ile ilgili bir toplantı yapıldı.

Toplantıya ETUC,TÜRK-İŞ ve DİSK yetkilileri katıldı.

OECD/TUAC Danışma Toplantısı Paris.6 Nisan 1994

OECD neznindeki Sendikal Danışma Komitesi TUAC'ın Paris'te düzenlediği kamu sektörü idaresi ile ilgili danışma toplantısına,TÜRK-İŞ'ı temsilen Genel Mali Sekreter Enver TOÇOĞLU, TOLEYİŞ Sendikası Genel Başkanı Cemal BAKINDI, ŞEKER-İŞ Sendikası Genel Başkan Yardımcısı Orhan GÖZGEÇ, TOLEYİŞ Sendikası Genel Eğitim Sekreteri Ali Bayram DÖNMEZ ve TÜRK-İŞ Dış İlişkiler Uzmanı Nevres YÜCEL katılmışlardır.

(PUMA) Kamu Sektörü İdare Komitesi Başkanı Amerika Maliye Bakanlığı Bütçe Genel Müdürlüğünden Bay REED kamu sektörünün kapsam, kuruluş ve hizmet bakımından ülkeden ülkeye çok değişkenlik gösterdiğini belirtmiş, bazı ülkelerde elektrik üretimi ve dağıtım, ulaştırma, telekomünikasyon, sağlık ve eğitim hizmetlerinin genellikle kamu sektörünün kapsamı içinde olduğunu belirtmiştir. Bazı ülkelerde ücret tesbit işleminin bir merkezden yapıldığını ,bazı ülkelerde ise ,bu işlemin değişik kurumlar tarafından ayrı ayrı yapıldığını belirtmiştir.OECD ülkelerinde yapılan bir ankette ,ücret sistem ve ücret tesbit metodlarının bazı ülkelerde toplu sözleşme metodu ile yapıldığını, bazı ülkelerde ise ücret tesbit mekanizmalarının kullanıldığı ortaya çıkmıştır.

Bay REED, kamu sektörünün reformu ile ilgili 2 geniş strateji uygulanabileceğini bildirmiştir:

- 1-Maliyetlerin düşürülmesi
- 2- Verimliliğin arttırılması

Toplantıya katılan sendika ve hükümet temsilcileri kamu sektörünün reformlarla güçlendirilmesi için yapılması gereken reform ve çalışmalarını tartışıp görüşlerini bildirdiler.

Toplantıda ayrıca TÜRK-İŞ genel Mali Sekreteri Sayın Toçoğlu,söz alarak, Türkiye'deki kamu sektöründeki gelişmeler hakkında bilgi vermiş,hükümetin so ekonomik planı ve özelleştirme işlemi hakkında görüşlerini bildirmiştir.

Toplantıda, bütün ülkeler kamu sektörüne karşı çok ağır baskılar yapıldığına dair görüş birliğine varmışlardır.

Komite, kamu sektöründe faaliyet gösteren sendikaların yeni sorunlarla karşı karşıya geldiğini belirtmiştir.

Komite,PSI-PUMA ve TUAC arasında daha yakın bir işbirliğinin kurulması için çağrıda bulunmaktadır.Gelecek toplantının tarihinin üyelere bildirileceği belirtildikten sonra danışma toplantısı sona ermiştir.

Türk ve Orta Asya İşçi Sendikaları Birliği 23 Nisan 1994

Sovjet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin dağılmasından ve bu bölgede bulunan türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarına kavuşmasından sonra,1992 yılında,TÜRK-İŞ ve Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinin işçi sendikaları Konfederasyonları arasında kurulması ilke olarak benimsenen "AVRASYA İŞÇİ KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ" için hazırlanan tüzük ele alındı.

Ankara'da TÜRK-İŞ Genel merkezinde yapılan toplantıya ,mazereti nedeni ile katılamayan Özbekistan işçi temsilcisinin dışında ,Azerbaycan,Kazakistan, Kırgızistan,Tacikistan ve Türkmenistan işçi temsilcileri katıldı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL toplantıda yaptığı konuşmada ,18 Aralık 1992 tarihinde imzalanan anlaşma gereğince hızlı bir dayanışma ve işbirliği sürecinin başlatıldığını,AVRASYA İşçi Konfederasyonu Birliği için tüzük çalışmalarının tamamlandığını belirtti.

ETUC,TÜRK-İŞ ,DİSK Ortak Konferansı "Avrupa Birliği/Türkiye İlişkilerinin Sosyal Boyutu ve Sendikaların Rolü" Silivri, 25-27 Nisan 1994

Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ETUC) ,TÜRK-İŞ ve DİSK'in ortaklaşa düzenlediği "Avrupa Birliği/Türkiye İlişkilerinin Sosyal Boyutu ve Sendikaların Rolü " konulu Konferans 25/27 Nisan tarihleri arasında Silivri Klassis Otel'de yapıldı.

Bu Konferansa Sayın Cumhurbaşkanımız Süleyman DEMİREL,Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet MOĞULTAY ,Dışişleri Bakanı Hikmet ÇETİN,TÜRK-İŞ yönetim kurulundan Genel Başkan Bayram MERAL ,Genel Sekreter Şemsi DENİZER, Genel Mali Sekreter Enver TOÇOĞLU,TÜRK-İŞ uzmanları,Seyhan Erdoğan,Enis

Bağdadioğlu,Bülent Küpeli ,Nevres Yücel,Namık Tan,Nihat Üstün,Sinan Vargı ve Murat Çardak, DİSK Yönetim kurulu üyeleri ve uzmanları,TÜRK-İŞ ve DİSK'e bağlı üye sendikaların yöneticileri ve dünyanın çeşitli ülkelerinden sendikacılar,akademisyenler,politikacılar ve gözlemciler katıldı.

Toplantıda Cumhurbaşkanı DEMİREL yaptığı konuşmada ,Türkiye'nin 31 yıl önce aldığı Avrupa Birliğine katılma yolundaki siyasi kararın Batıya yönelik geleneksel politikanın tabii bir uzantısı olduğunu vurguladı.ETUC Genel Sekreteri Emilio GABAGLIO Konuşmasında,1 Mayıs işçi Bayramını Bosnalılara ithaf etme kararını aldığını açıkladı.DİSK Genel Başkanı Kemal NEBİOĞLU, Türkiye'deki sendikalar ve kamu çalışanlarının üzerine uygulanan yasaklarla, baskılarla Avrupa Birliğine entegrasyonun düşünülemediğini vurgulayan bir konuşma yaptı.

Konferansın ilk günü Genel Başkanımız Sayın Bayram MERAL ,istikrar paketini,GATT'ı ve Bosna olaylarını eleştiren bir konuşma yaptı.

Genel Sekreterimiz Şemsi DENİZER yaptığı konuşmada Maastricht Antlaşmasıyla Avrupa Birliği vatandaşlığının söz konusu olduğunu belirtti.

Üç gün süren bu Konferansın ardından ETUC,TÜRK-İŞve DİSK ortak bir açıklama yapmışlardır. Bu açıklama özetle şöyledir:

Bu konferans Türk işçi hareketi,ETUC ve üye örgütleri arasındaki ilişkilerin kuvvetlendirilip,derinleştirilmesi yönünde yeni bir aşamanın başlangıcı olmuştur.

Konferansın yapıldığı üç gün boyunca ETUC,hükümet tarafından tek taraflı olarak dayatılan istikrar önlemleriyle yüz yüze bırakılan Türk İşçi Hareketinin tavrını desteklemiştir.

ETUC,Avrupa'nın pek çok ülkesindeki göçmen işçilere yönelen ırkçılık ve yabancı düşmanlığı karşısında verdiği mücadeleyi sürdüreceğini ifade etmiştir.

Konferansa katılanlar Bosna-Hersek'deki Sırp saldırganların,kesinlikle mahkum edilmelerini ve sırp sorumluların La Haye Uluslararası Adalet Divanı-na sevkedilmelerini talep etmektedirler.

OECD/TUAC Genel Yönetim Kurulu Toplantısı Paris,28-29 Nisan 1994

Kısa adı OECD olan Ekonomik Kalkınma için İşbirliği Teşkilatı'nın Sendikal Danışma Komitesi Genel Yönetim Kurulu toplantısı(OECD/TUAC) 28-29 Nisan 1994 tarihlerinde Paris'teki OECD Genel Merkezinde yapıldı.

Toplantıya TÜRK-İŞ adına Genel Sekreter Şemsi DENİZER ile Teşkilatlandırma Uzmanı (tercüman) Sinan VARGI katıldılar.

OECD/TUAC toplantısında OECD tarafından hazırlanan İstihdam ve işsizlik

konulu rapor ile OECD/TUAC'ın üye olmayan kuruluşlar ile ilişkileri tartışıldı. OECD'nin yeni üyesi olan Meksika ile üye olması planlanan ve dinamik Asya Ekonomik Sisteminin büyük bir parçası olan Kore ve Japonya ile ilişkiler görüşüldü.

ILO 81.Dünya Konferansı 7-24 Haziran 1994 Cenevre

Her yıl Haziran ayında muntazaman yapılmakta olan Uluslararası Çalışma Teşkilatı ILO'nun 81.Dünya Konferansı bu yıl da 7-24 Haziran 1994 tarihleri arasında İsviçrenin Cenevre kentinde toplanmıştır.

TÜRK-İŞ'ten Genel Başkan Bayram MERAL, Genel Sekreter Şemsi DENİZER, Genel Mali Sekreter Enver TOÇOĞLU, Kadın işçiler Müdürü Seyhan ERDOĞDU, Genel Başkan Danışmanı Yıldırım KOÇ, Dış ilişkiler Uzmanı Nevres YÜCEL ve Murat ÇARDAK ile TÜRK-İŞ'e bağlı kuruluşların yöneticileri ve temsilcileri bu konferansa katılmışlardır.

Konferans hakkındaki ayrıntılı rapor konferansın bitiminde sunulacaktır.

15.Olağan DGB Kongresi 13-17 Haziran 1994 Berlin

Alman sendikalar Birliği DGB'nin daveti üzerine TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram MERAL ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Sabri ÖZDEŞ Almanya'nın Berlin kentinde 13-17 Haziran tarihlerinde yapılacak olan 15.DGB olağan kongresine katılmışlardır.

Kongrenin ayrıntılı raporu Kongrenin bitiminde sunulacaktır.

T Ü R K - İ Ş
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
1.1.1994 - 31.5.1994 DÖNEMİ
MALİ RAPORUDUR

S U N U Ş

21 Mart 1994 tarihinde Ankara'da yapılan 17.Dönem Başkanlar Kurulu 4.toplantısına 1 Ocak 1993 - 31 Aralık 1993 tarihleri arasını kapsayan bir yıllık mali raporumuz sunulmuştu.

Başkanlar Kurulumuzun bugünkü 5.Toplantısına ise 1 Ocak 1994 ile 31 Mayıs 1994 tarihleri arasını kapsayan 5 aylık mali işlemler neticeleri aşağıda bilgilerinize sunulmuştur.

1.1.1994 - 31.5.1994 tarihleri itibariyle TÜRK-İŞ Konfederasyonu Mali işlemler neticesi, Muhasebe Hesap Planımızdaki sıraya göre aşağıya çıkarılmıştır.

1- (100) KASA HESABI

1.1.1994 tarihinden 31.5.1994 tarihine kadar ;

Tahsilât toplamı	28.412.696.207.-
Ödemeler toplamı	<u>28.345.489.715.-</u>
31.5.1994 tarihli mevcut...	67.206.492.- TL.

2- (101) BANKALAR MEVCUDU

1.1.1994 tarihinden 31.5.1994 tarihine kadar ;

Banka hesaplarımıza yatırılan	58.406.241.482.-
Banka hesaplarımızdan çekilen	<u>32.307.377.680.-</u>
31.5.1994 tarihli mevcut...	26.098.863.802.- TL.

31.5.1994 Tarihi itibariyle
Banka Mevcutları Dökümü

Vadesiz Mevduat 1.827.155.848.-

102.010 İş B.Yenişehir 3722 Hs.	4.622.863.-
102.011 Ziraat Bank.5071 Hs.	573.478.970.-
102.012 Vakıfbank Başkent 1670 Hs.	1.249.034.015.-
Ziraat Yen.Şb.1734 Hs.	<u>20.000.-</u>
Vadesiz Mevduat Toplamı..	1.827.155.848.-

Vadeli Mevduat 21.294.409.987.-

102.020 Vakıfbank Başkent Şb.1013314	7.559.985.973.-
102.021 Vakıfbank Başkent 1013543 Hs.	2.215.979.750.-
102.022 Vakıfbank Başkent 8832 Hs.	4.375.565.223.-
102.023 Vakıfbank Kızılay 1034939 Hs.	1.204.821.918.-
102.024 Vakıfbank Yenişehir 50182 Hs.	714.350.790.-
102.025 Vakıfbank Yenişehir 50183 Hs.	756.740.088.-
102.026 Vakıfbank Yenişehir 50348 Hs.	1.356.966.245.-
102.027 Vakıfbank Kızılay 1013475 Hs.	2.000.000.000.-
102.028 Ziraat B.Yenişehir Şb.	<u>1.110.000.000.-</u>
Vadeli Mevduat Toplamı..	21.294.409.987.-

Banka Fon Hesapları

9.076.704.-

Grev Yardımlaşma Vadesiz Fon Hs.

102.030 T.Halkbank Yenişehir 65080 Hs.	8.447.540.-
102.031 Vakıflar Başkent 2007262 Hs.	<u>629.164.-</u>
Vadesiz Fon Hesabı Toplamı..	9.076.704.-

Vadeli Fon Banka(Ulusal)

2.968.221.263.-

102.032 Vakıfbank Maltepe 1014091 Hs.	1.224.098.734.-
102.032 Vakıfbank Yenişehir 50060 Hs.	115.742.432.-
102.034 Vakıfbank Başkent 1013465 Hs.	909.242.704.-
102.035 Ziraat Yenişehir 23652 Hs.	<u>719.137.393.-</u>
Vadeli Fon Hs.Toplamı...	2.968.221.263.-

BANKALAR HESABI GENEL TOPLAMI.. 26.098.863.802.- TL.

=====

3- (136) ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI

Su, elektrik gibi ödenen depozitolar için 1.335.834.-TL. BASIN-İŞ Ziraat Bankası grevi için verilen 95.000.000.-TL. ile birlikte çeşitli alacaklar hesabı bakiye alacağımız 96.335.834.-TL.dır.

4- (19) AVANSLAR HESABI (DİĞER DÖNEN VARLIKLAR)

Verilen iş ve personel avansları ile Bölge Temsilciliklerimiz ve Samsun Eğitim Merkezimize gönderilen sarf avansları bu grupta işleme tabi tutulmuştur. Avanslar hesabının 31.5.1994 tarihli bakiyesi 1.319.348.064.-TL.dır.

4.1 (195) İş Avansları

Tabldot, oto benzin, tamir, çayocağı, baskı işleri, bina tamir,onarım gibi işlerin yer aldığı bu hesap grubunun bakiyesi 197.063.105.-TL.dır.

4.2 (195) Bölge Temsilcilik Avansları

31.5.1994 tarihi itibarıyla Bölge Temsilciliklerimiz ve Samsun Eğitim Merkezimiz avans bakiyeleri aşağıya çıkarılmıştır.

İstanbul Bölge Temsilciliği	38.249.926.-
Eskişehir "	5.999.208.-
İzmir "	22.081.574.-
Adana "	22.472.927.-
Sivas "	3.949.340.-
Samsun "	2.921.916.-
Diyarbakır "	5.999.320.-
Bursa "	6.987.150.-
Erzurum "	6.976.475.-
Eğitim Merkezi	<u>48.862.123.-</u>

Toplam.. 164.499.959.- TL.

4.3 (196) Personel Avansları

31.5.1994 tarihi itibariyle bu bölümde yer alan yurt içi ve yurt dışı seyahat avansları, ücretine mahsuben verilen avansların toplamı 957.785.000.-TL.dır.

AVANSLARIN DÖKÜMÜ

İş avansları	197.063.105.-
Bölge Temsilcilik avansları	164.499.959.-
Personel avansları	<u>957.785.000.-</u>
Toplam..	1.319.348.064.- TL.

5- (25) MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI

Bu ana hesap içerisinde (252) BİNALAR HESABI, (254) TAŞIT ARAÇLARI HESABI ve (255) DEMİRBAŞLAR HESABI olmak üzere 3 ana hesabın 31.5.1994 tarihli bakiyeleri toplamı 6.774.166.230.-TL. olup dökümü aşağıya çıkartılmıştır.

5.1 (252) Binalar Hesabı

Genel Merkezimiz ve Samsun Eğitim Sitemiz binaları ile Bölge Temsilciliklerimiz daireleri ve Ankara'da bulunan 3 adet lojman dairesinin kayıtlı değerleri 1.592.741.285.-TL.dır.

Merkez binası	308.545.148.-
İstanbul Bölge binası	481.500.-
Eskişehir Bölge binası	33.189.634.-
İzmir " "	192.600.-
Adana " "	327.181.-
Sivas " "	8.603.550.-
Samsun " "	806.000.000.-
Diyarbakır " "	14.249.920.-
Bursa " "	29.957.160.-
Eğitim Sitesi	268.533.253.-
1 Nolu Lojman	42.372.608.-
2 Nolu Lojman	35.155.743.-
3 Nolu Lojman	<u>45.132.988.-</u>
Toplam..	1.592.741.285.- TL.

5.2 (254) Taşıt Araçları Hesabı

Merkez ve Bölge Temsilciliklerimiz hizmet otoları kayıtlı değerleri 2.921.480.690.- TL. olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Merkez araçları	2.427.115.902.-
İstanbul Bölge Temsilciliği araçları	88.960.768.-
Eskişehir " " "	67.893.135.-
İzmir " " "	84.178.680.-
Adana " " "	6.170.400.-
Sivas " " "	2.026.214.-
Samsun " " "	96.155.000.-
Diyarbakır " " "	11.823.710.-
Bursa " " "	40.901.080.-
Erzurum " " "	96.155.000.-
Eğitim Merkezi araçları	100.801.-
Toplam...	2.921.480.690.- TL.

5.3 (255) Demirbaşlar Hesabı

Genel Merkezimiz, Bölge Temsilciliklerimiz ve Samsun Eğitim Merkezimiz hizmetinde kullanılmakta olan demirbaşlarımızın kayıtlı değeri 2.259.944.255.-TL.olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Merkez demirbaşları	2.051.448.412.-
İstanbul Bölge Temsilciliği demirbaşları	15.068.467.-
Eskişehir " " "	11.102.750.-
İzmir " " "	20.122.993.-
Adana " " "	8.912.068.-
Sivas " " "	3.320.858.-
Samsun " " "	6.994.493.-
Diyarbakır " " "	22.458.393.-
Bursa " " "	10.407.919.-
Erzurum " " "	8.166.000.-
Eğitim Merkezi demirbaşları	96.080.722.-
1 Nolu lojman	3.819.200.-
2 Nolu lojman	513.680.-
3 Nolu lojman	1.528.300.-
Toplam...	2.259.944.255.- TL.

MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI DÖKÜMÜ

Binalar Hesabı	1.592.741.285.-
Taşıt Araçları Hesabı	2.921.480.690.-
Demirbaşlar Hesabı	<u>2.259.944.255.-</u>
Toplam...	6.774.166.230.-

6- (33) DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR HESABI

31.5.1994 tarihi itibariyle TÜRK-İŞ Konfederasyonunun herhangi bir kişi ve kuruluşa borcu yoktur.(Üyesi bulunduğu kuruluşlara olan aidat borcu hariç)

7- (36) ÖDENECEK VERGİ ve DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER

Bu bölüm içerisinde (360) ödenecek vergi ve fonlar, (361) ödenecek sosyal güvenlik kesintileri ve (369) ödenecek diğer yükümlülükler olmak üzere 3 yırdımcı hesaba ayrılan eski adıyla Emanetler Hesabında 31.5.1994 tarihi itibariyle Mayıs/1994 ödemelerinden yapılan yasal kesintilerin ayrıntılı dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

7.1 (360) Ödenecek Vergi ve Fonlar

Gelir Vergisi	540.551.030.-
Stopajlar	9.937.943.-
Damga Vergisi	8.845.572.-
Savunma Sanayi Destek Fonu	<u>697.152.-</u>
Toplam...	560.031.697.-

7.2 (361) Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri

SSK Prim Kesintileri	230.030.454.-
Konut Edindirme Yardımı	7.243.000.-
Zorunlu Tasarruf Fonu	<u>45.678.000.-</u>
Toplam...	282.951.454.-

7.3 (369) Ödenecek Diğer Yükümlülükler

Sendika aidatı kesintileri	30.660.000.-
----------------------------	--------------

Ödenecek vergi ve diğer yükümlülüklerin dökümü :

Ödenecek vergi ve fonlar	560.031.697.-
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	282.951.454.-
Ödenecek diğer yükümlülükler	<u>30.660.000.-</u>
Toplam...	873.643.151.- TL.

8- (54) KÂR YEDEKLERİ

Bu ana hesap içerisinde ÖZEL FONLAR Hesabı açıklanacaktır. Yasa koyucu, kâr amacı olmayan sendikaları da tek düzen muhasebe sistemi ve hesap plânını zorunlu olarak kapsamı içerisinde aldığından bizlere yabancı olan bu ana hesap içerisinde (kâr yedekleri) yer alan "FONLAR" hesabına yer verilecektir.

(549) FONLAR HESABI

31.5.1994 tarihi itibarıyla fon hesaplarımızın bakiyesi 2.604.034.149.-TL'dir. Dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

8.1 Grev ve Yardımlaşma Fonu

Grevde olan işçilerimize yardım amacı ile 1987 yılında açılan bu hesabımızın 31.5.1994 tarihi itibarıyla bakiyesi 109.299.540.-TL'dir. Bu miktarın 105.000.000.-TL'si 1 Mayıs kutlamaları için teşkilâtın yatırdığı miktardır. Bu fonda kalacak miktar 11.799.540.-TL'dir.

1.1.1994 tarihinden 31.5.1994 tarihine kadar grev yardımlaşma hesabı içerisinde; KRİSTAL-İŞ Sendikamızın içinde bulunduğu ekonomik kriz ve işyeri grevleri nedeniyle:

SAĞLIK-İŞ Sendikası	25.000.000.-
DERİ-İŞ "	10.000.000.-
YOL-İŞ "	25.000.000.-
T.MADEN-İŞ "	25.000.000.-
TEKSİF "	25.000.000.-
GENEL MADEN-İŞ Sendikası	50.000.000.-
TÜRKİYE DENİZCİLER "	10.000.000.-
HARB-İŞ Sendikası	15.000.000.-
TES-İŞ "	50.000.000.-
AĞAÇ-İŞ "	2.500.000.-
Toplam..	237.500.000.- TL.

Grev yardımları KRİSTAL-İŞ Sendikasına havale edilmiştir. Ayrıca, YOL-İŞ Sendikamıza bağlı DHL İnşaat işçileri 167 kişiye 15.030.000.-TL., BASIN-İŞ Sendikası Türk Tarih Kurumu işyeri işçileri 129 kişiye 11.610.000.-TL., TÜRK METAL Sendikası üyelerine 6.300.000.-TL. olmak üzere toplam 32.940.000.-TL. 3 Ocak eylemi nedeniyle gelen kişi başına 90.000.-TL. ceza bedelleri bu fondan karşılanmıştır.

8.2 Kooperatifçilik

31.5.1994 tarihi itibariyle bu fonun bakiyesi 1.050.100.-TL.dır.

8.3 Ulusal İhtiyaçlar Yardım Fonu

Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında üye kuruluşlarımız ve üyelerince tesis edilmiş bulunan fon bakiyesi 31.5.1994 tarihi itibariyle 2.604.034.149.-TL.dır.

8.4 Doğal Afetler Yardım Fonu

Afete uğrayan üyelerimize yardım amacı ile tesis edilmiş bulunan fon hesabının 31.5.1994 tarihi itibariyle bakiyesi 571.967.-TL.dır.

FONLAR HESABI DÖKÜMÜ

Grev ve Yardımlaşma Fonu	109.299.540.-
Kooperatifçilik Fonu	1.050.100.-
Ulusal İhtiyaçlar Yardım Fonu	2.493.112.542.-
Doğal Afet Fonu	<u>571.967.-</u>
Toplam...	2.604.034.149.- TL.

9- (57) GEÇMİŞ YILLAR KÂRLARI

Sendika muhasebesinde bu yıl giren "KÂR" sözcüğü, uygulamamızın, konumuzun dışında olmasına karşın, hesap plânlarımıza ANA hesap olarak "BİLÂNÇO DEVİR HESABI"nın yerine konulmuştur. Bu başlık altında Konfederasyonumuzun yıl sonları itibariyle bakiye arzeden ve ertesi yılda bilânço devir hesabında gösterilen bu birikmiş gelirler bakiyemiz 26.096.167.212.-TL.dır.

10- (59) DÖNEM NET KÂRI

Bu ana hesapda hesap plânımıza yeni girmiştir. Bu başlık altında, yıl içerisindeki gelir-gider bakiye farkları ve bakiye arzeden hesapların yıl sonlarında toplandığı sonuç hesabıdır.

1.1.1994 tarihinden 31.5.1994 tarihine kadar mali işlemler neticesinde 24.360.866.556.-TL. gelire karşın 19.578.790.646.-TL. gider (harcama) yapılmıştır. 5 aylık süre içerisinde öz varlıklarımızda 4.782.075.910.-TL. artış meydana gelmiştir.

11- (64) Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar

Bu ana hesap içerisinde GELİRLERİMİZ 3 bölümde açıklanacaktır.

11.1 (642) Faiz Gelirleri

Bankalardaki vadeli ve vadesiz hesaplarımıza 1.1.1994-31.5.1994 tarihleri arasındaki 5 aylık süre içerisinde 6.115.662.833.-TL. banka faiz geliri sağlanmıştır.

11.2 (648) Üyelik Aidatları

TÜRK-İŞ gelirlerinin esasını üyelik aidatları teşkil etmektedir. 4 aylık süre içerisinde tahsil edilen üyelik aidatı 15.651.260.023.-TL.dır.

Üye kuruluşlarımız itibariyle yapılan ödemeler aşağıya çıkarılmıştır.

TEŞKİLATIMIZIN 1.1.1994 - 31.5.1994 TARİHİ
İTİBARIYLA ÜYELİK AIDATI ÖDEMELERİ

<u>TEŞKİLATIN ADI</u>	<u>ÖDEDİĞİ</u>
TARIM-İŞ	520.375.000.-
TÜRKİYE MADEN-İŞ	1.124.010.000.-
GENEL MADEN-İŞ	855.496.500.-
PETROL-İŞ	.-
TEKGIDA-İŞ	1.498.500.000.-
ŞEKER-İŞ	305.980.500.-
TEKSİF	1.332.160.000.-
DERİ-İŞ	128.012.250.-
AĞAÇ-İŞ	204.819.600.-
SELÜLOZ-İŞ	.-
BASIN-İŞ	.-
BASİSEN	609.563.112.-
BASS	128.178.770.-
TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ	353.855.000.-
KRİSTAL-İŞ	.-
TÜRK METAL	2.600.000.000.-
DOKGEMİ-İŞ	16.568.740.-
TÜRKİYE YOL-İŞ	1.966.000.000.-
TES-İŞ	427.123.800.-
TEZKOOP-İŞ	249.780.000.-
TÜRK KOOP-İŞ	118.892.129.-
TÜMTİS	50.000.000.-
DEMİRYOL-İŞ	866.281.102.-
TÜRKİYE DENİZCİLER	230.142.600.-
HAVA-İŞ	.-
LİMAN-İŞ	154.119.000.-
HABER-İŞ	676.487.500.-
SAGLIK-İŞ	310.802.200.-
TOLEYİS	200.000.000.-
TÜRK HARB-İŞ	672.074.720.-
TGS	52.037.500.-
BELEDİYE-İŞ	.-
TÜRK-SEN	.-

TOPLAM.....

15.651.260.023.- TL.

11.3 (649) Faaliyetlerle ilgili Diğer Olağan Gelirler

Bu gelirlerimiz ise malvarlığı gelirleri olan 426.358.700.-TL., eğitim gelirleri 342.455.000.-TL., Ceza Paraları (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca ceza paraları fonundan verilen) 350.000.000.-TL. ile çeşitli yayın, salon ve pasaj kira gibi diğer gelirlerimiz olan 1.475.130.000.-TL.dır.

5 aylık süreyi kapsayan gider ve gelirlerimizin dökümü aşağıya çıkartılmıştır.

1.1.1994 - 31.5.1994 GELİR-GİDER DÖKÜMÜ

G İ D E R L E R		G E L İ R L E R	
Yönetici Üc.İkr.Gid.	1.351.140.300.-	Üyelik Aidatları	15.651.260.023.-
Yönetim-Den.Yol.Gid.	413.101.444.-	Banka Faiz.Gel.	6.115.662.833.-
Pers.Üc.İkr.Gider.	10.089.939.674.-	Mal Varlığı Gel.	426.358.700.-
Pers.Yolluk Gider.	367.406.245.-	Eğitim Gelirleri	342.455.000.-
Pers.Taz.ve Sos.Y.	1.188.606.459.-	Diğer Gelirler	1.475.130.000.-
Merkez İdari Gider.	2.527.157.534.-	Ceza Paraları G.	350.000.000.-
Bölge Tem.İdari G.	269.963.768.-		
Eğt.Merkezi İdari G.	253.437.520.-		
Eğitim-Seminer Gid.	3.118.037.702.-		
Giderler Toplamı..	19.578.790.646.-		
Müsbet fark....	4.782.075.910.-		
Toplam...	24.360.866.556.-		24.360.866.556.-
	=====		=====

12- (79) GİDER ÇEŞİTLERİ

12.1 (791) Yönetici Ücret, Yolluk ve Ödenek Giderleri

Yönetim Kurulu ücret, ikramiye ve sosyal yardımları olarak 1.351.140.300.- TL., Yönetim, Denetim, görevli yollukları olarak (vasıta giderleri ve vergiler dahil) 413.101.444.-TL. olmak üzere bu fasıldan yapılan sarf tutarı 1.764.241.744.-TL.dır.

12.2 (791) Personel Ücret, Yolluk ve Ödenek Giderleri

Personel Ücret Giderleri

Merkez ve Bölge Temsilciliklerimizde görev yapan personele ücret ve sosyal yardım olarak yapılan ödemeler aşağıya çıkarılmıştır.

<u>Y e r i</u>	<u>Ödenen Miktar</u>
Merkez Personeli Ücret Giderleri	5.866.004.403.-
İstanbul Bölge Personeli Ücret Giderleri	537.358.348.-
Eskişehir " " " "	365.728.050.-
İzmir " " " "	414.597.103.-
Adana " " " "	413.150.064.-
Sivas " " " "	229.546.550.-
Samsun " " " "	360.585.941.-
Diyarbakır " " " "	428.341.000.-
Bursa " " " "	317.900.600.-
Erzurum " " " "	198.454.262.-
Samsun Eğt.Merkezi Pers.Ücret Giderleri	958.273.353.-
Toplam..	10.089.939.674.- TL.

12.3 Personel Yolluk Giderleri

Merkez ve Bölge Temsilcilikleri ile Samsun Eğitim Merkezi Personeline yapılan yolluk ödemeleri, vasıta ücretleri ve vergiler dahil olmak üzere aşağıya çıkarılmıştır.

<u>Y e r i</u>	<u>Ödenen Miktar</u>
Merkez Personeli Yolluk Giderleri	325.943.269.-
Bölge Personeli Yolluk Giderleri	28.820.464.-
Eğitim Merkezi Personeli Yolluk Gider.	4.987.560.-
Diğer görevli yolluk giderleri	7.654.952.-
Toplam...	367.406.245.-

12.4. Personel Tazminat ve (TİS) Giderleri

Merkez personeli tabldot giderleri ile evlenme-doğum-vefat yardımları olarak 332.749.064.-TL., akti feshedilen veya emekli olup ayrılan personele tazminat olarak ödenen 855.857.395.-TL. ile birlikte toplam 1.188.606.459.-TL. harcama yapılmıştır.

12.5 İdari Giderler

Genel Merkez,Bölge Temsilcilikleri ve Samsun Eğitim Merkezimizin haberleşme, kırtasiye, yayın, ulaşım, bina, toplantı, demirbaş, tamir ve sosyal amaçlı giderleri olarak yapılan harcamalar aşağıya çıkarılmıştır.

İdari Giderler Dökümü

Merkez haberleşme giderleri	466.236.341.-
Merkez kırtasiye,yayın giderleri	369.281.290.-
Merkez ulaşım giderleri	593.918.208.-
Merkez bina giderleri	824.673.858.-
Merkez konuk-toplantı giderleri	194.886.144.-
Merkez demirbaş tamir,onarım giderleri	21.394.250.-
Diğer giderler	56.767.443.-

Ara toplam.. 2.527.157.534.-

İstanbul Bölge İdari giderleri	59.670.074.-
Eskişehir " " "	30.753.792.-
İzmir " " "	48.362.424.-
Adana " " "	49.859.073.-
Sivas " " "	10.531.500.-
Samsun " " "	11.356.286.-
Diyarbakır " " "	22.931.405.-
Bursa " " "	31.454.689.-
Erzurum " " "	5.044.525.-

Eğitim Merkezi İdari Giderleri 253.437.520.-

Eğitim Seminer giderleri 3.118.037.702.-

Toplam.. 3.641.438.990.-

Genel Toplam: 6.168.596.524.-TL.

12.6 (794) Diğer Giderler

Konfederasyonun Aidat Giderleri

Konfederasyonumuzun üyesi bulunduğu ICFTU, ETUC, APRO, TUAC gibi uluslararası kuruluşlara 1994 yılında ödenmesi gereken aidat miktarı ICFTU'ya 1.782.300.- Belçika Frangı; ETUC'a 2.936.000.- Belçika Frangı; APRO'ya 1500.- \$ ve TUAC'a 34.000.-Fransız Frangı borçlu bulunmaktadır. Bu borç miktarının Türk Lirası karşılığı (Döviz kuru sürekli değiştiğinden) ortalama 4.700.000.000.-TL.dış aidat borcu ile gelirlerimizin %2'si kadar olan ve iki eşit taksitte ödenecek MPM aidatı 617.996.214.-TL. ile birlikte 1994 yılı içerisinde toplam 5.963.377.000.-TL. aidat ödenecektir.

31.5.1994 tarihli muvafakat mizanımız ile işbu 5 aylık Mali Raporu bilgi ve onayınıza sunarız.

TÜRK - İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU
MAYIS / 1994 TARİHLİ HUVAKKAT HİZANIDIR

HESABIN ADI	BORÇ	ALACAK	B. BAKİYESİ	A. BAKİYESİ
10 HAZIR DEĞERLER (KASA-ALINAN ÇEKLER-BANKA-VERİLEN ÇEKLER HES.)	87.833.736.351.-	61.667.666.057.-	26.166.070.294.-	.-
13 D. ALACAKLAR HESABI (DİĞER ALACAKLAR HESABI)	96.335.834.-	.-	96.335.834.-	.-
19 D.DÖNEN VARLIKLAR HESABI (195 İŞ AVANSLARI-196 PERSONEL AVANSLARI)	7.081.136.463.-	5.761.788.399.-	1.319.348.064.-	.-
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR (252 BİNALAR -254TAŞIT ARAÇLARI-255 demirbaşl.)	6.804.666.230.-	30.500.000.-	6.774.166.230.-	.-
33 DİĞER BORÇLAR HESABI	.-	.-	.-	.-
36 ÖDENECEK VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER (360 VERGİ VE FON - 361 SSK-369 D.YÜKÜMLÜLÜK)	4.273.742.579.-	5.147.385.730.-	.-	873.643.151.-
54 Ö. FONLAR HESABI	536.640.000.-	3.140.674.149.-	.-	2.604.034.149.-
57 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI	.-	26.096.167.212.-	.-	26.096.167.212.-
59 DÖNEM SONU K/Z HESAPLARI	.-	.-	.-	.-
64 D.FAALİYETL.O. GELİRLER HESABI (642 FAİZ-648 AİDAT-649 D.GELİRLER)	206.046.758.-	24.566.913.314.-	.-	24.360.866.556.-
69 DÖNEM SONU K/Z HESAPLARI	.-	.-	.-	.-
79 GİDER ÇEŞİTLERİ (791 ÜCRET GİD.-793 İDARİ GİD:-794 D.GİD.)	19.805.597.793.-	226.807.147.-	19.578.790.646.-	.-
	<u>126.637.902.008.-</u>	<u>126.637.902.008.-</u>	<u>53.934.711.068.-</u>	<u>53.934.711.068.-</u>

